

KULTURHISTORISK
MUSEUM
UNIVERSITETET I OSLO
FORNMINNESEKSJONEN
Postboks 6762,
St. Olavs Plass
0130 Oslo

RAPPORT

ARKEOLOGISK UTGRAVNING

BOSETNING -OG GRAV

Skedsmovollen, 21/1, 33, 206
Skedsmo kommune, Akershus
fylke

FELTLEDER: Christian L. Rødstrud
PROSJEKTLEDER: Ole Christian
Lønaas

Oslo 2014

**KULTURHISTORISK
MUSEUM
UNIVERSITETET
I OSLO**

Gårds-/ bruksnavn Skedsmovollen	G.nr./ b.nr. 21/1, 33, 206
Kommune Skedsmo	Fylke Akershus
Saksnavn Reguleringsplan for utvidelse av Skedsmo kirkegård (Skedsmo I)	Kulturminnetype Grav og bosetningsspor
Saksnummer (arkivnr. KHM) 2011/266	Prosjektkode 280160
Eier/ bruker, adresse Skedsmo kommune	Tiltakshaver Skedsmo kommune
Tidsrom for utgravning 22. august - 7. oktober 2011	M 711-kart/ UTM-koordinater/ Kartdatum UTM sone 32, Ø: 279448, N: 6657241
A-nr. 2011/392	C.nr. C58231-C58233
ID-nr (Askeladden) 132934	Negativnr. (KHM) Cf34516
Rapport ved: Christian L. Rødsrud	Dato: 11.02.2014
Saksbehandler: Ole Christian Lønaas/ Margrete F. Simonsen	Prosjektleder: Ole Christian Lønaas

SAMMENDRAG

I tidsrommet 22. august – 7. oktober 2011 foretok Kulturhistorisk museum en arkeologisk utgravning av en lokalitet på Skedsmo prestegård (Skedsmovollen 21/1,33, 206). Undersøkelsen fant sted i forbindelse med realisering av Reguleringsplan for utvidelse av Skedsmo kirkegård.

Planområdet ligger cirka 5 km nord for Lillestrøm og Øyeren, sentralt på Skedsmokorset, mellom E6 og Rv120. Utgravningsområdet ligger i dyrket mark like sør for Skedsmo kirke, på motsatt side av Vestvollveien. 220-380 meter NNV for kirka ligger deler av et opprinnelig stort gravfelt ved Sten-Tærud skole (id12735, id64342, id80237). Gravfeltet, som tidligere besto av 40 hauger, omfatter i dag 19 hauger. I 1868 undersøkte Anders Lorange 15 av gravhaugene på prestegårdens grunn. I tilknytning til feltet skal det tidligere ha ligget en stor steinblokk, kalt offerstein, som det knytter seg et sagn til.

De viktigste resultatene fra utgravningen i 2011 var en branngrav datert til overgangen romersk jernalder/folkevandringstid, med rester av en kam/beinnål, brente bein og en spiker, samt tre mulige husområder. Det foreligger 24 radiologiske dateringer fra utgravningen. Disse strekker seg over et langt tidsspenn fra neolitikum til middelalder/nyere tid, og fordeler seg innenfor fem separate aktivitetsfaser. Høyest andel dateringer faller innenfor tidsspennet merovingertid-vikingtid som tilsier at dette er hovedaktivitetsfasen innenfor utgravningsområdet. Innenfor dette tidsspennet omfatter aktiviteten en gårdsbosetning bestående av to mulige hustomter. Analyse av brente bein fra denne perioden har påvist får/sau og tamsvin som indikerer at gårdsaktiviteten har omfattet husdyrhold. Fra førromersk jernalder hører funn av ytterligere en hustomt.

INNHOOLD

1. BAKGRUNN FOR UNDERSØKELSEN.....	3
2. DELTAGERE OG TIDSRØM	3
3. FORMIDLING.....	3
4. LANDSKAPET, FUNN OG FORNMINNER	4
4.1 Gårdshistorikk	8
4.2 Nyere arkeologiske undersøkelser i Skedsmo	9
5. FELTUNDERSØKELSENE.....	9
5.1 Problemstillinger og prioriteringer	9
5.2 Utgravningsmetode	10
5.3 Utgravningens forløp	10
5.4 Kildekritiske forhold.....	12
6. UTGRAVNINGEN.....	13
6.1 Strukturer og kontekster.....	13
6.1.1 Grav fra eldre jernalder (C58231)	13
6.1.2 Hustomtene:	16
<i>Husområde 1 (C58232/2-8).....</i>	<i>18</i>
<i>Husområde 2 (C58232/9-37).....</i>	<i>20</i>
<i>Husområde 3 (C58232/38-58).....</i>	<i>24</i>
6.1.3 Andre strukturer	28
6.2 Funnmateriale	29
6.3 Naturvitenskap - analyserte prøver og resultater	29
Makrofossiler fra strukturer som ikke tilhører hus	30
Osteologi	30
6.4 Datering	32
6.5 Vurdering av utgravningsresultatene, tolkning og diskusjon	34
7. KONKLUSJON	37
8. VEDLEGG	39
8.1 Strukturliste.....	39
8.2 Funn og prøver	55

8.2.1 Tilveksttekster C58231-58233	55
8.2.2 Funnliste	60
8.2.3 Liste over kullprøver	61
8.2.4 Liste over makroprøver til analyse	63
8.3 Tegninger	65
Strukturer fra hus 3	65
Kokegroper	68
Groper	72
8.4 Fotoliste Cf34516.....	74
8.5 Kart som ikke inngår i teksten	81
8.6 Arkivert originaldokumentasjon	90
9 Litteraturliste	91
10. Analyseresultater fra eksterne bidragsyttere.....	93
10.1 Detaljert vedartanalyse	93
10.2 Makrofossilanalyse.....	97
10.3 Osteologisk analyse.....	103
10.4 Pollenanalyse.....	112
10.5 Dateringer.....	114

1. BAKGRUNN FOR UNDERSØKELSEN

Undersøkelsen fant sted som følge av realisering av reguleringsplan for utvidelse av Skedsmo kirkegård. På mesteparten av det berørte arealet planlegges grav- og urnelund. I tillegg skal Gjoleidveien flyttes noen meter mot vest og knyttes sammen med en prosesjonspark foran kirken.

Undersøkelsesområdet ligger ved Skedsmo kirke. Nærområdet har vært et historisk knutepunkt med middelalderkirke fra 1180, et større gravfelt med 19 bevarte gravhauger ved Sten-Tærud skole og det historiske veifaret Farseggen.

Akershus fylkeskommune registrerte planområdet ved maskinell sjakting i 2009 og 2010 (Engstrøm 2010), og påviste tre ulike lokaliteter med stolpehull, kokegroper, andre groper/nedgravninger og mulige graver (id132934, id132935 og id132936). 15 prøver fra undersøkelsene ble aldersbestemt ved C14 og spredte seg i tid fra nøstvetperioden (eldre steinalder) til middelalder.

Lokalitetene ble anbefalt dispensert med vilkår om arkeologiske undersøkelser jf. brev fra Riksantikvaren 24. mars 2011. Den 8. juni samme år ble reguleringsplanen vedtatt i Skedsmo kommunestyre. I 2011 ble id 132934 totalundersøkt, mens deler av id 132936 ble undersøkt.

2. DELTAGERE OG TIDSROM

Det ble brukt 138 dagsverk på undersøkelsen, i tillegg ble det benyttet gravemaskin i 25 dager. Følgende personer deltok på undersøkelsene:

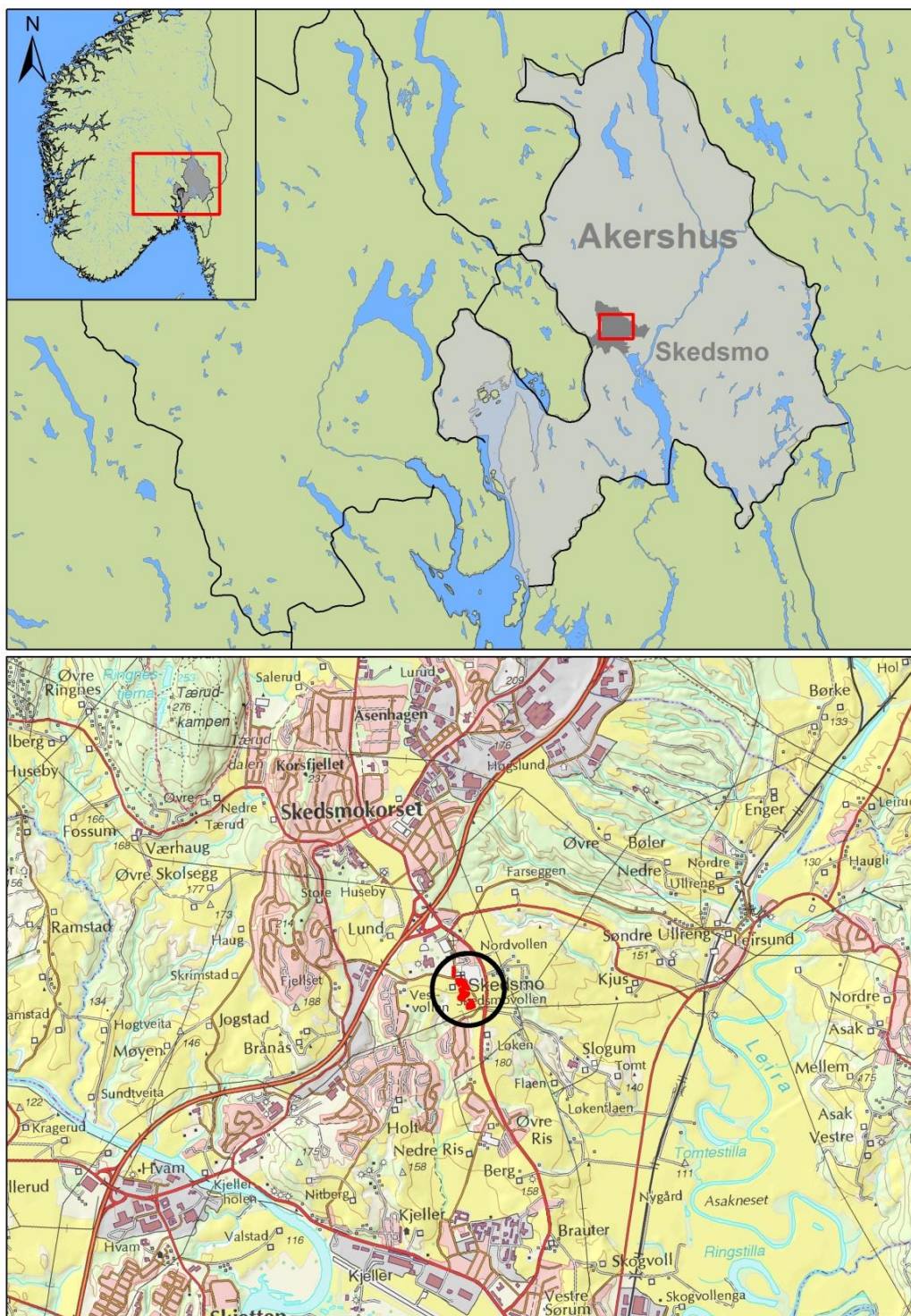
Navn	Stilling	Institusjon	Periode	Dagsverk
Christian L. Rødsrud	Feltleder	KHM	22.08-07.10.2011	35
Magne Samdal	Innmåling	KHM	26.08, 02., 16., 30.09 og 07.10	4
Svein V. Nielsen	Feltassistent	KHM	22.08-07.10.2011	35
Isabella Foldøy	Feltassistent	KHM	22.08-07.10.2011	35
Kristine Ledsten	Feltassistent	KHM	29.08-07.10.2011	30
Linda Engstrøm	Feltassistent	AFK	13.09, 15-16.09.2011	3
Idar Tangen	Gravemaskinsjåfør	Ausen AS	22-30.08.2011	7
Steinar Ausen	Gravemaskinsjåfør	Ausen AS	12.09-05.10.2011	17

Tabell 1 Deltakere.

3. FORMIDLING

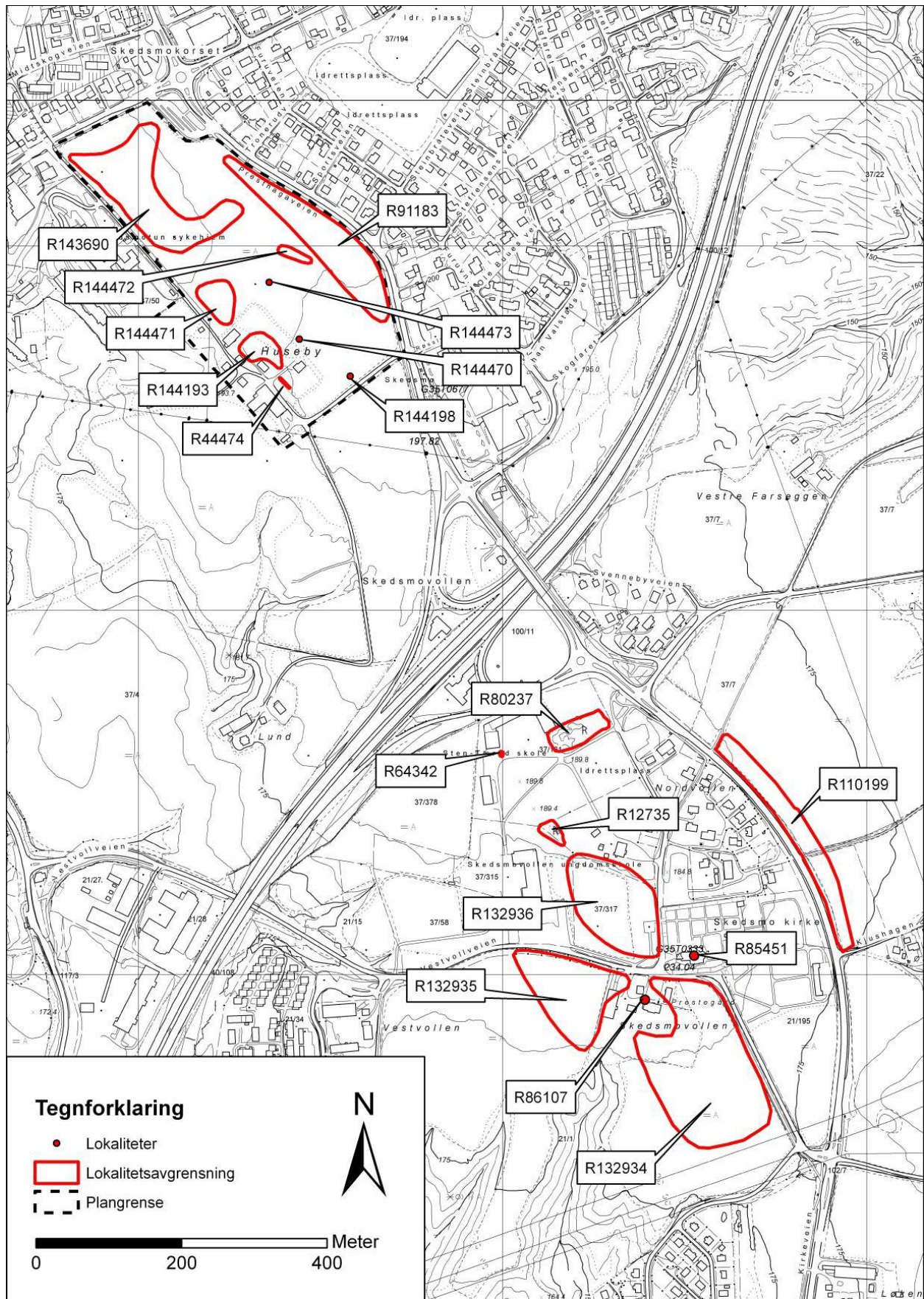
Det ble gjort rede for funnsituasjonen og holdt korte omvisninger for interesserte som kom innom feltet. I tillegg ble det ved tre anledninger holdt noe lengre omvisninger på feltet og omkringliggende kulturmiljø for en delegasjon fra Skedsmo historielag og to tredjeklasser fra hhv. Brånås og Sten-Tærud skole. Romerikes blad skrev om undersøkelsen 3. september og 3. desember 2011, mens Christian L. Rødsrud (2011) skrev om utgravningene i Skytilen nr. 4 2011.

4. LANDSKAPET, FUNN OG FORNMINNER

Figur 1 Den geografiske plassering av Skedsmovollen.

Planområdet ligger cirka 5 km nord for Lillestrøm og Øyeren, sentralt på Skedsmokorset, mellom E6 og Rv120. Området ligger 175-180 meter over havet, på en høyde som stiger videre mot nord. Mot sør, øst og vest faller terrenget ned mot en slette hvor Nitelva munner ut i vest og Leira i øst. Planområdet omfatter cirka 139 daa og består av eksisterende gravlund, jordbruksareal, prestegård, areal for vei, gangvei og park, samt menighetshus og forsamlingshus.

Figur 2 Oversikt over lokaliteter på Skedsmovollen og Huseby.

Søk i Askeladden viser 89 treff på Skedsmo kommune. De vesentligste er oppsummert i nedenstående tabell:

Type kulturminne	Antall lokaliteter
Gravminne/ Gravfelt	35
Bosetningsspor/ Kokegroplokalitet	27
Dyrkningsspor/ Røysfelt	9
Veianlegg	8
Forsvarsanlegg (varder, bygdeborg)	6

Tabell 2 Fornminner i Skedsmo kommune.

Figur 2 gir en oversikt over kjente lokaliteter i nærheten av Skedsmovollen. Kartet viser også lokaliteter ved Huseby som ble registrert og utgravd i 2010/2011 (Haakstad 2011; Rødstrud 2012). Utgravningsområdet id132936 ligger i et parkanlegg tvers overfor inngangspartiet til kirken, på motsatt side av Gjoleidveien. Id132934 ligger i dyrket mark like sør for Skedsmo kirke, på motsatt side av Vestvollveien. Lokaliteten strekker seg fra tunet på Skedsmo Prestegård, et tilgrodd hageanlegg og en ridebane som ligger like sør for Prestegården, dyrket mark øst og sør for prestegården, og ned til en høyspentledning i sør. Området avgrenses av Vestvollveien i nord og øst, høyspentledningen i sør og en ravinedal i vest.

220-380 meter NNV for kirka (id 85451) ligger gravfeltet ved Sten-Tærud skole (id 12735, id64342, id 80237). Gravfeltet, som tidligere besto av 40 hauger, omfatter i dag 19 hauger, hvorav 15 rundhauger og fire langhauger. De er mellom 6 og 14 meter i tverrmål og opptil 1,8 meter høye og ble rekonstruert i regi av Skedsmo historielag i 1979 (Christensen 1978/1979).

I 1868 undersøkte Anders Lorange 15 av gravhaugene på prestegårdens grunn (Lorange 1868; Thormodsæther 1929:20-21). Haugene tilhører gravfeltet øst for skolen. De beskrives som runde og mellom 2 - 2½ alen høye. Åtte av dem oppgis å være plyndret og uten funn (Lorange 1868:43-46). I Aarsberetningen for 1868 og tilveksten berettes det om funn i sju av haugene (tabell 3). Fra før oppgir Lorange at det i en haug som ble gravd ut til potetkjeller ble funnet to stighbøyler og et hestemunnbitt sammen med bein. Graven kan defineres som en ryttergrav, men er ikke med i Helge Braatens (1989:4) oversikt. Wenche Slomann (1958) foretok i 1958 en etterundersøkelse av en branngrav som nok har tilhørt samme gravfelt. Graven var en branngrop som målte ca. 1,3 m i tverrmål var 1,75 m dyp. Det ble funnet skjorbrente stein i øvre lag, og deretter påvist et kullag hvor det lå enkelte brente bein. Branngropa lå på en flate i skolegården ved Sten-Tærud skole, hvor det i rapporten nevnes at det skal være fjernet mange gravhauger.

Museumsnr.	Type	Datering	Funnopplysninger	Haug nr
C15829	Remspenne av jern, tekstilrester av reim	Eldre JA?	F. i haug sammen med brente bein og hestetenner, brannflak. Rund stein i midten, hvor spennen lå og beina rundt	Lorange: Nr.1
Ukjent nr.	5 klinknagler		F. i et lag av kull: brente bein og nagler	Lorange: Nr.2
C15830	Bryne av skifer		Samling brente bein i sentrum	Lorange: Nr.3
C15831	Pilspiss av jern		R.539	Lorange: Nr.3
C15832	Oval spenne av bronse	Vikingtid	R.647. Haugen oppgis å være forstyrret	Lorange: Nr.4

C15834	Spinnehjul av leire		Haugen oppgis å være forstyrret	Lorange: Nr.5
Ukjent nr.	7 klinknagler av jern			Lorange: Nr.6
Ukjent nr.	1 saks og skjoldbule, jern, 2 pilspisser, 1 krumkniv, skrin m/ hengsler, beslag og nøkkel, glassperler, 2 skålformete spenner, 1 rund spenne, saks	Vikingtid	Haugen inneholdt 5 begravelser. Hovedgraven i sentrum dekket av 4 store steiner. I en grav et skrin med skålformete spenner hvelvet mot hverandre brukt som gravgjemme	Lorange: Nr.7

Tabell 3 Utgravde hauger ved gravfeltet på Sten-Tærud.

I tilknytning til feltet skal det tidligere ha ligget en stor steinblokk, kalt offerstein, som det knytter seg et sagn til. Gerhard Schøning beskriver i 1732 steinen som stor, beliggende tett inntil en rund haug som har vært besatt med store steiner og lenger vest, en linje med flere ”kjæmpe-haue” (gjengitt i Thormodsæther 1929:32). Steinblokken skal ha ligget ved motorveiavkjørselen ved Skedsmokorset (Rasmussen 1993:652), men er senere sprengt vekk. Schøning antar at det her har ligget en tingplass, og han forteller at det her lå en husmannsplass kalt *Steinen* som ga navn til stedet.

Utenfor Skedsmo kirke står Olavsbautaen. Den ble reist til minne om slaget ved Nitsund i 1021/1022, der Olav den Hellige etter sigende skal ha banket Raumerne til lydighet og kristnet Romerike som et av de siste områdene i Norge (Snorri Olav den helliges saga 114). Etter slaget skal kongen ha reist en trekirke, og nåværende Skedsmo kirke erstattet trolig denne i 1180. Skedsmo kirke er en ombygd romansk steinkirke som er restaurert og påbygd til korskirke i 1860 (Rasmussen 1993:652). Skedsmo kirke var i middelalderen sognekirke for den delen av bygda som lå vest for Leirelven, og som kaltes *Gioleid/Gjoleid*.

Sammen med bautaen står også en fallosstein og en slipestein i et lite parkområde som ble opparbeidet i 1980 i forbindelse med kirkas 800-årsjubileum. Fallossteinen skiller seg fra de typiske steinene ved at den ikke er av lys eller hvitaktig bergart. Slike steiner har ofte en plassering i tilknytning til gravhauger og kultsteder og ikke sjelden finnes de ved middelalderkirker. Fallossteinen på Skedsmovollen skal da også ha stått på kirkegården tidligere (Stylegar 2009). Det er uvisst hvor slipesteinen er hentet fra, men det er rimelig å tro at også denne er hentet fra nærområdet rundt kirken.

Skedsmokorset har vært et sentralt knutepunkt på Romerike i forhistorisk tid og middelalder. *Farseggen* er et gammelt veifar som kan følges fra Skedsmo kirke, over høydedraget ned mot Leira og gården og tettstedet Leirsund som ligger ved enden av høydedraget vest for elva. Den eldste ferdselsveien mellom Viken og Trøndelag gikk langs Leira. Sundstedet har trolig vært i bruk i forhistorisk tid, selv om gården ikke er nevnt før midt på 1500-tallet (Broe 1992:188-189). Farseggen var eneste vei østover fra kirka fram til 1920, men bare deler av strekningen gjennom ravinelandskapet har hulveipreg og er definert som automatisk fredet. I Askeladden er det anført at veifaret som kommer fra Gjelleråsen, passerer Skedsmo kirke/ Sten-Tærud jernaldergravfelt og ender ved Leirsund, og det må anses som en opprinnelig forhistorisk ferdselsåre.

På Skedsmovollen ble det utført registreringer i 2010 og undersøkelser i 2011. Akershus fylkeskommune registrerte planområdet ved maskinell sjaktning i 2009 og 2010 (Engstrøm 2010), og påviste tre ulike lokaliteter med stolpehull, kokegroper, andre groper/nedgravninger og mulige graver (id132934, id132935 og id132936). 15 prøver fra undersøkelsene ble aldersbestemt ved C14

og spredte seg i tid fra nøstvetperioden (eldre steinalder) til middelalder. Utgravninger av lokalitetene id132934 og id132936 avdekket 307 strukturer, hvorav én grav, stolpehull fra tre hustomter, kokegroper, ildsteder og groper/nedgravninger. Disse vil omtales nærmere i kapittel 5 og 6.

4.1 GÅRDHISTORIKK

Planområdet ligger i tilknytning til følgende kjente matrikkelgårder:

a) Skedsmovollen gnr. 21 (Prestegården bnr. 1). Gården *Skedsmovollen* kjennes fra skriftlige kilder tilbake til 1594, men da under navnet *Kirkevollen* (Kirkjuvollr), som gården het i middelalderen (Rygh 1898; Haavelmo 1950-1952:276; Engstrøm 2010:14). I senere matrikkel kalles den *Wolden*, først på 1700-tallet kalles gården *Skedsmovollen*. Rygh (1898) antar at prestegården er den gamle og forsvunne gård *Skeiðismór* eller *Skeiðsmór*, avledet av gno. *skeið* eller *skeiði* og mo (tørr, sandslette) (Stemshaug og Sandnes 1997:399). Ordet skeid kan ha flere betydninger; vei, løp, fart, jord- el. sandrygg, veddeløp eller kappridning, hvor sistnevnte betydning av flere regnes som opprinnelig (*Kulturhistorisk leksikon for nordisk middelalder fra vikingtid til reformasjonstid*:KLNMBind XV:459-466). Skedsmo kan altså bety en mo hvor det ble holdt ”skeid”, kappløp eller kappridning som gjerne ses i sammenheng med kultiske handlinger (Gustafson 1992:42; Solheim 1963).

b) Vestvollen 21/2 har tidligere vært husmannsplass under prestegården, men har også dels tilhørt Skedsmovollen og Holt vestre 21/3.

c) Vollen nordre 22/1 (Nordvollen bnr. 2).

Gårdene var delt allerede på 1600-tallet, og i Skedsmo bygdebok (Haavelmo 1950-1952) er både Vestvollen og Nordvollen utskilt fra den eldre gården Kirkjuvollr. Det samme gjelder Østvollen gnr. 21/4, men denne ligger utenfor planområdet.

d) Skedsmo forrige prestegård gnr. 31 (Huseby bnr. 1). Bnr. 61 er i 1950-matrikkelen oppført som Tingvall, men det har ikke lyktes å finne sikre kilder på at det skal ha vært en tingplass i området. Huseby var prestegård inntil 1883, da Skedsmovollen ble prestegård. I 1732 uttalte presten Anders Mørch at Skedsmo prestegård i ”forne tider” skal ha ligget nærmere landeveien og da under navnet Huseby (Haavelmo 1950-1952:453). Asgaut Steinnes (1955:18) mener at Huseby og Vollen er parter av en eldre gård, *Skeið(i)smór*, og at bygningene på denne gården sto på Huseby. Gårder med navnet Huseby er gjerne store og sentralt plassert, og de spilte trolig en sentral rolle i det tidlige kongedømmets styre og administrasjon i sen vikingtid og tidlig middelalder. De fleste forskere i dag mener at gårdene fikk navnet Huseby i sen vikingtid, på 1000-tallet eller noe tidligere (Brink 1999; Skre 2007:223; Westerdahl og Stylegar 2004:125).

Ca. 400 meter sør for kirka ligger gården Løken som er avledet av gammelnorsk *leikr* og *vin*, naturlig eng. Navnet forteller at stedet var samlingsplass for leik (Stemshaug og Sandnes 1997:300). Gården har vært stevnested i middelalderen og er nevnt mange ganger i skriftlige kilder (Bugge 1920:107).

4.2 NYERE ARKEOLOGISKE UNDERSØKELSER I SKEDSMO

Det er foretatt få arkeologiske undersøkelser i Skedsmo kommune. I ei myr under Sandbakken (37/9) er det påvist og datert ei mulig kavlebro (Christensen 1978), og datering fra en stokk ga 820 ± 70 BP, kalibrert AD 1145 ± 85 (Masca). Stokken ble imidlertid kalibrert ved hjelp av en ny metode i 2010 og resultatet av denne ble 1215 ± 65 e. Kr. (Gulliksen 2010:5).

I 2005 ble det foretatt utgravning på Huseby av Skedsmo forrige prestegård (37/1), i forbindelse med utvidelse av Rv 120. Undersøkelsen påviste kokegroper, kullgroper, stolpehull og kulturlag, men ingen sikre hus (Vangstad 2008). Dateringene er spredt fra bronsealder til nyere tid. Samme sted ble det i 2010/2011 utført registreringer (Haakstad 2011). Det ble påvist til sammen åtte lokaliteter med bosetningsspor; seks lokaliteter i dyrket mark og to på gårdstunet. Bosetningssporene omfatter stolpehull, kokegroper og nedgravninger i tillegg til mulige syllsteiner og ni C14-dateringer fra registreringen spenner i tid fra førromersk jernalder til middelalder. To av lokalitetene ble utgravd i 2011, og der ble det påvist et toskipet hus, et område med stolpehull i flere faser (tre mulige treskipede hus), en rekke med stolpehull like inntil dagens tun på Huseby samt kokegroper spredt over hele jordet (Rødsrud 2012).

På Høgslund (38/1) og Berger søndre (57/8) er det undersøkt bosetnings- og aktivitetsspor samt dyrkningslag. Også her viser dateringene en spredning i tid fra bronsealder til nyere tid (Ryste 2010). På Asak (7/1 m.fl.) er det undersøkt et langhus fra eldre jernalder og to toskipete hus fra neolitikum, samt spor etter andre typer bygninger fra middelalder, kokegroper og dyrkningslag (Eggen 2010). Videre er det påvist et område med stolpehull og kokegroper ved Nordvollen, nordøst for Skedsmo kirke, men dette er ikke undersøkt nærmere (id 110199).

5. FELTUNDERSØKELSENE

5.1 PROBLEMSTILLINGER OG PRIORITERINGER

Flertallet av de påviste kulturminnene faller innenfor et av satsningsområdene for KHMs virksomhet, der "Jordbruksbebyggelsen i Øst-Norge" er emnet for et faglig program som er under utarbeiding (Martens under arbeid). Prosjektets problemstillinger kan sammenfattes i følgende temaer:

Bosetningsspor

- Funksjonsbestemmelse av de enkelte anleggene.
- Identifisering og definerer av hustomter/gårdstun.
- Identifisering av huskonstruksjoner og indre organisering/funksjonsinndeling av bygningene; inngang, oppholdsrom, hall, fjøs, produksjonssted, lager etc.
- Identifisere og lokalisere hvilke aktiviteter som har foregått på eller nær gårdstunet. Finnes det spor etter spesialiserte aktivitetsområder?
- Representerer funnområdene en kontinuerlig bosetning over lang tid, eller utgjør de ulike områdene en (kortvarig) samtidig eller flere separate bosetninger?
- Er det spor etter flere samtidige gårdstun?
- Relasjon mellom det enkelte funnområdet og samtidige kulturminner i nærheten.

Kokegroper

- Kokegroper og deres funksjon; innsamling av statistiske data til bruk i sammenstillinger. Er det f.eks. sammenheng mellom størrelse, form og datering?
- Belyse hvilke aktiviteter som har foregått i forbindelse med bruken av kokegroperne. Er det

spor etter deponering av gjenstander eller ubrente bein i kokegropene som kan settes i sammenheng med rituell aktivitet? Er det spor etter bygninger eller aktivitetsgroper, forrådsgroper/anlegg eller ”åpne plasser” hvor det kan ha foregått aktiviteter i tilknytning til kokegropene?

Gravanlegg

- Datering av eventuelle graver
- Er det spor etter flere typer anlegg og gravskikker?
- Graver og bosetning, hvordan er den tidsmessige sammenhengen mellom disse elementene?

Senterdannelse

På et mer overordnet nivå er det interessant å fokusere på utviklingen av et sentrumsområde over tid.

- Er det kontinuerlig bosetning og bruk av området gjennom eldre og yngre jernalder og inn i middelalder?
- Gårdsutvikling og oppdeling av gårdene i området?
- Husebygård og middelalderkirke, ble disse funksjonene lagt til en eldre storgård i området?

Steinbrukende tid

Det er vesentlig å få avklart om bosetningssporene kan knyttes til denne fasen, og om det kan påvises hus eller andre aktiviteter til steinbrukende tid. Innsamling av et representativt utvalg av gjenstands-materiale er viktig. Det er også vesentlig å avklare om bosetningen er kortvarig eller om lokaliteten viser til mer permanent tilhold.

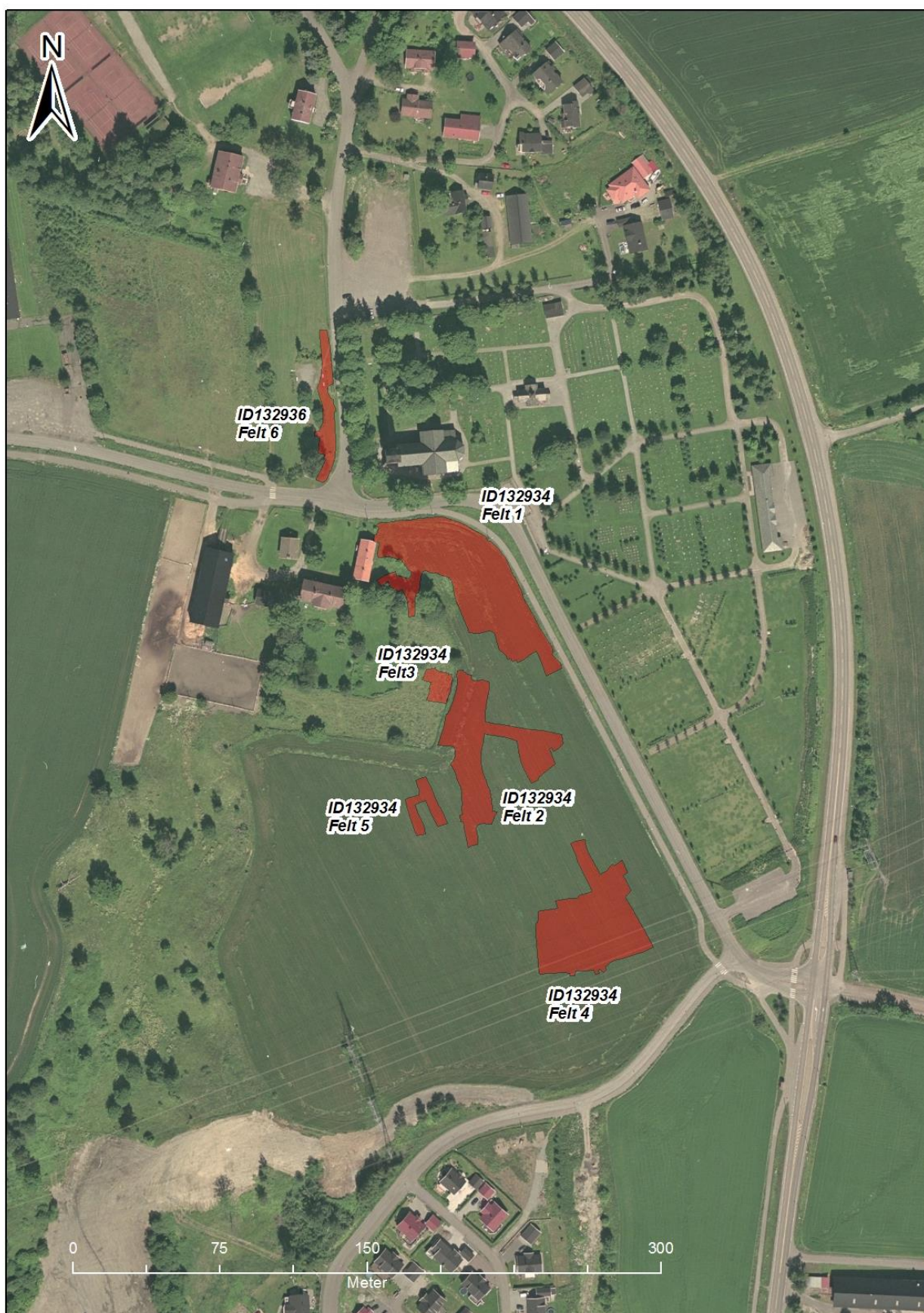
5.2 UTGRAVNINGSMETODE

Området ble undersøkt ved maskinell flateavdekking (Løken, Pilø og Hemdorff 1996). Det ble brukt en 20 tonn stor gravemaskin med rotortilt og skuffe med flatt skjær, som fjernet all matjord. Matjorda var om lag 30 cm dyp i området. Overgangen til undergrunnen ble deretter rensset med krafse og graveskje av to arkeologer. Etter avdekking fulgte en videre finrensing og utgravning av de gjeldende strukturene.

Feltavgrensningen og alle strukturer ble innmålt digitalt. Et utvalg av strukturene ble undersøkt nærmere. De fleste strukturer som ble snittet, ble i tillegg fotografert og tegnet både i plan og profil med målestokk 1:10 eller 1:20. Plantegningene er i hovedsak grovt skissert fordi det også eksisterer planfoto og fordi omrisset er innmålt digitalt. Det ble samlet inn kull, makro- og pollenprøver fra profilene av strukturene. Funn og prøver fra undersøkelsene er gitt C58231-C58233.

5.3 UTGRAVNINGENS FORLØP

Figur 3 viser de ulike feltene som ble undersøkt på Skedsmovollen.

Figur 3 De ulike feltene på Skedsmovollen.

De første sju dagene ble brukt til å åpne Felt 1, deretter fulgte to uker uten gravemaskin mens de fleste strukturene på felt 1 ble undersøkt. Felt 2 ble vurdert å ha stort potensiale på bakgrunn av registreringene (Engstrøm 2010), men strukturtettheten var mindre enn antatt og etter få dager ble Felt 3 påbegynt. Felt 3 lå innenfor inngjerdingen av Prestegården, men ingen sikre forhistoriske strukturer ble påvist. Felt 4 ble påbegynt 20. september. Omfanget av strukturer var her litt usikkert ettersom det lå under en trasé for høyspentledninger, og fordi relativt få strukturer ble påvist under registreringen. I ytterkant av den delen av Felt 4 der det var registrert flest strukturer, ble det avdekket en grav omkranset av en fotgrøft. Det ble derfor besluttet å utvide utgravningsområdet mot vest for å avklare om det var flere graver i området. Da det ved videre avdekking kun fremkom kokegroper og udefinerbare nedgravninger/groper ble det besluttet å avslutte undersøkelsene av Felt 4. To dager ble i stedet brukt til å åpne Felt 5, der det var registrert to kokegroper. Disse ble gjenfunnet og dokumentert, før den siste uken ble brukt til å avdekke og dokumentere strukturene på Felt 6 (id132936).

5.4 KILDEKRITISKE FORHOLD

Kraftig regn i mange dager skapte problemer ved utgravningen. Id132934 lå i svakt hellende terreng og undergrunnen varierte fra morenegrus til sand og silt/leire. Morenemassene ble ikke skadet av regnet, men det var heller ikke gravd ned sikre forhistoriske anlegg i morenen. På silt/leirepartiene ble det skapt store dammer og etter at vannet tørket opp ble undergrunnen meget hardt å grave i. Sandområdene ble hardest rammet, da regnvannet gravde ut dype kanaler gjennom feltet, til dels gjennom flere av strukturene. Feltemannskapet ble etter hvert nødt til å grave dreneringskanaler for å lede vannet unna strukturene. Etter flere dagers regn ble jordmassene på feltet så mettet av vann at oppdemmet regnvann mellom Felt 1 og 2, flommet utover felt 2 og la igjen et slamlag som måtte bortrensnes på ny.

Ellers var strukturene, slik de vanligvis er ved en flateavdekking, skadet i toppen av pløying, og mange av strukturene var skadet av dreneringsgrøfter. Matjordslaget var ca. 30 cm dypt.

På Felt 6 (id132936) var forholdene noe annerledes. Området var sterkt skadet av moderne inngrep. Det fremkom diverse dype grøfter som ikke fremgikk av kabelpåvisningen. Et par av disse grøftene så ut til å ende i en kum noe nord for feltet. Ellers var det mye moderne avfall og kalkmørtel-fragmenter i massene lengst sør på feltet. Dette kunne i følge gravemaskinsjåfør Steinar Ausen stamme fra et våpenhus av kalkmur som tidligere sto utenfor kirka (uvisst rivningstidspunkt). Videre støtte vi på en avlang steinkonstruksjon som var konstruert av både bruddstein, murstein og rullestein. Ettersom det var registrert en steinmur i området (Karlberg 2010) ble det vurdert om det kunne være tilsvarende, men steinene lå ikke stødig som i en mur, og det ble konkludert med at konstruksjonen kan ha vært en dreneringsgrøft/veit. Noe lenger mot nord ble det påtruffet en stor stein hvor den ene grøften stoppet. Imidlertid kom grøften ut igjen på motsatt side av steinen og fortsatte opp i retning kummen nord for feltet. Steinen var muligens del av en bortsprengt kampestein. Like nord for steinen lå en grop med moderne fyllmasser. Det ble også observert et område med brent leire i matjordslaget nord for steinen. Som nevnt eksisterer det sagn knyttet til en bortsprengt flyttblokk/trollstein ved kirka, men det er neppe denne steinen det dreier seg om. På Felt 6 ble det kun påvist to sikre strukturer, mens seks ble avskrevet.

6. UTGRAVNINGEN

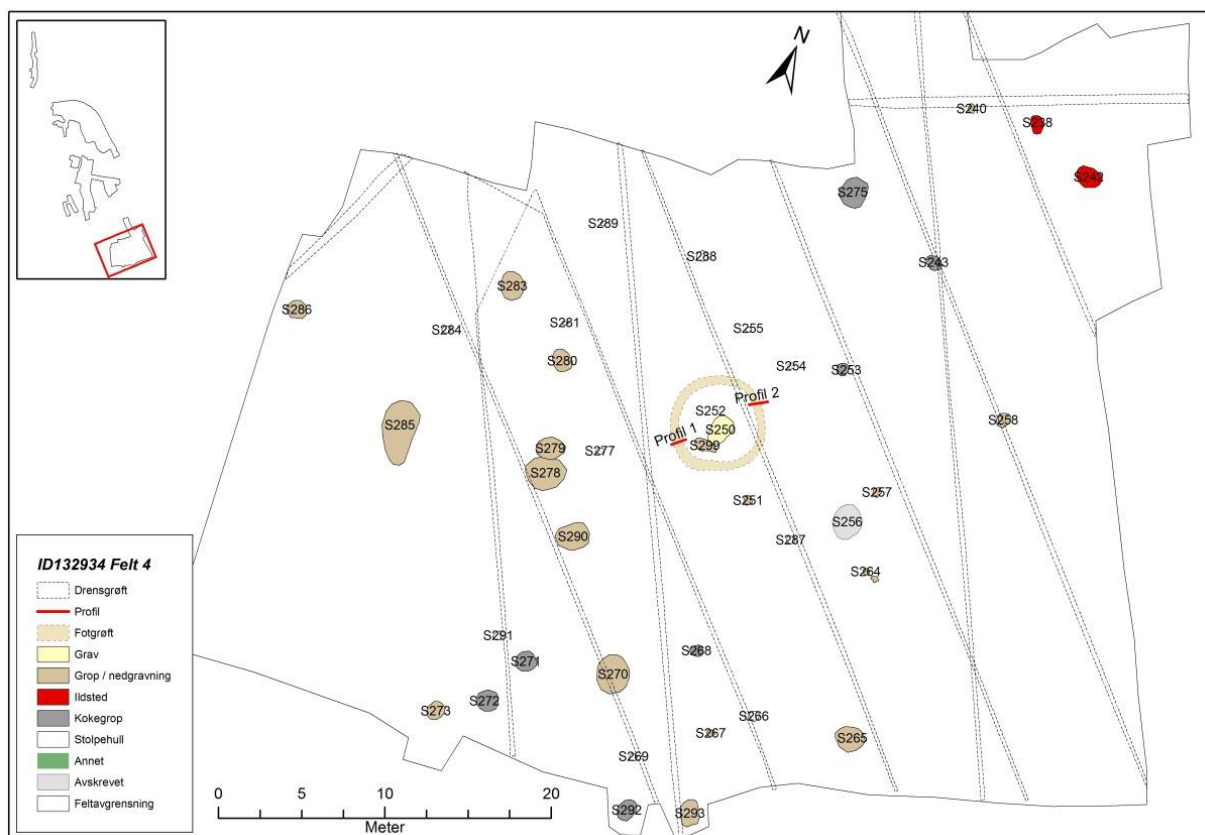
Det ble avdekket ca. 8200 m² fordelt på seks felt og registrert 307 strukturer. Forhistoriske strukturer lå spredt over alle utgravningsfeltene, men hovedsakelig ble strukturene funnet i området like øst for prestegården og sør for kirken (Felt 1). De mulige hustomtene lå på Felt 1, mens graven fremkom på felt 4, nærmest under dagens høyspentledninger.

6.1 STRUKTURER OG KONTEKSTER

Det ble påvist 307 strukturer, hvorav én grav, 123 stolpehull (33 tilknyttet tre mulige hustomter), 21 kokegroper, 12 ildsteder (tre fra hustomter), og 54 groper/nedgravninger. 95 strukturer ble avskrevet. Graven vil bli presentert først, deretter hustomtene og til slutt andre strukturer.

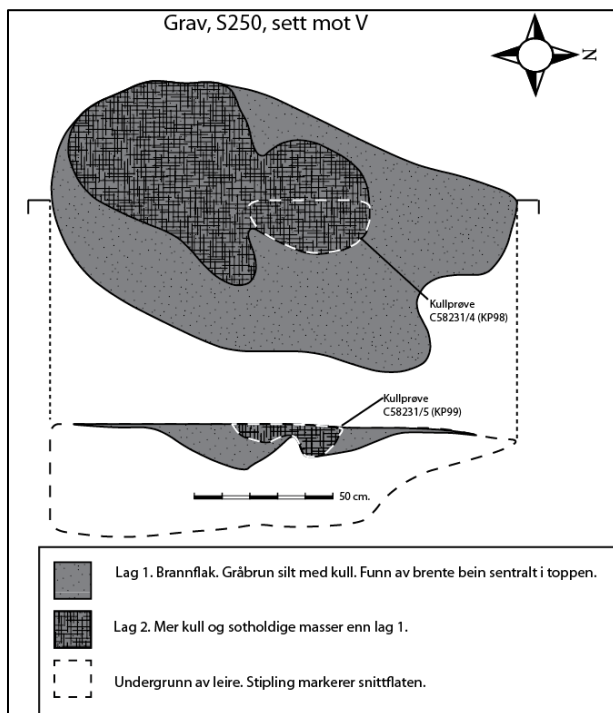
6.1.1 GRAV FRA ELDRE JERNALDER (C58231)

Graven (S250) som ble avdekket på Felt 4 (Figur 4 og Figur 6) var ikke lett å oppdage. Selve gravhaugen var slettet og matjordslaget var ikke mer enn 30 cm dypt. Strukturen bar således preg av årlige møter med pløgen slik at gravminnet fremsto som en svak skygge. Selve graven var et brannflak (avdøde ble gravlagt direkte på stedet for kremasjonsbålet), og dette var omkranset av en rund fotgrøft. Fotgrøften som omringer graven ble trolig spadd ut som en del av haugleggingen av den døde. Massene fra fotgrøften ble da kastet inn over brannflaket, og siden supplert med ytterligere masser slik at en haug ble reist. Den indre diameteren til fotgrøften var på 4,8 meter og indikerer en ganske liten gravhaug.

Figur 4 Oversikt over felt 4 med gravminnet sentralt.

Selve brannflaket (Figur 5) målte 1,8 x 1,2 meter og inntil brannflaket ble det funnet en 1,4 x 0,7 meter stor grop. I denne gropen ble det ikke gjort funn. Det ble også gravd to snitt gjennom fotgrøften. Fra det ene snittet ble det samlet inn to pollenprøver.

Figur 5 Tegning av branngrav (S250).

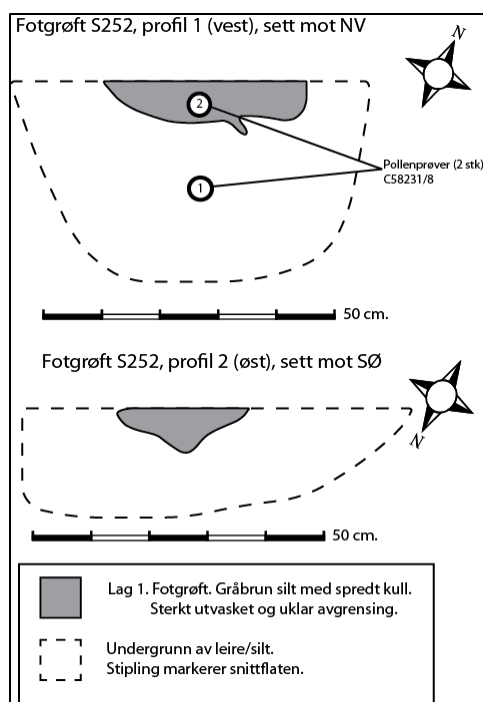
Brannflaket ble snittet og samlet inn som prøver (C58231/4-5). Alle massene ble såldet inne ved KHM. I graven ble det i tillegg til trekull funnet brente bein, deler av en kam eller beinnål (C58231/2) samt en liten jernspiker (C58231/1). Ytterligere gjenstander kan ha gått tapt som følge av pløying. Beliggenheten alene lengst nede på jordet kan tyde på at haugen har fungert som en grensemarkør eller et landemerke inntil et veifar.

Figur 6 Grav og fotgrøft.

Det ble samlet inn en pollenserier fra profil 1 gjennom fotgrøften (se Figur 4). Denne ble analysert av Annine A. Moltsen (Moltsen 2012) ved Natur og Kultur i København. Det ble ikke funnet

pollen, kun kullpartikler og analysene kunne dermed ikke bidra med ytterligere opplysninger om anlegget. Det ble også samlet inn to kull-/makroprøver fra snittene gjennom fotgrøften: profil 1 (vest - C58231/6) og profil 2 (øst - C58231/7). Disse er ikke analysert, men det ble observert mulige korn i C58231/6.

Figur 7 Tegning av snitt gjennom fotgrøft.

Osteologi:

De brente beina ble analysert av Sofia Prata ved SAU i Uppsala (jf. Tabell 4).

F-nr/Mp-nr	Art	Benslag	Antal	Vikt (g)
F-nr 19	Människa	obestämd del	3	0,51
		rörben	5	1,31
	<i>Total benmängd människa</i>		8	1,82
	<i>Oidentifierad</i>	<i>obestämd del</i>	46	0,9
Total benmängd f-nr 19			54	2,72
Mp 98	Människa	kranium	4	1,01
		käkben	2	0,07
		obestämd del	8	0,49
		rörben	8	0,81
	<i>Total benmängd människa</i>		22	2,38
<i>Oidentifierad</i>	<i>obestämd del</i>	73	1,12	
Total benmängd mp 98			95	3,5
Mp 99	Människa	obestämd del	5	0,33
		rörben	17	2,89
		tinningben	1	0,32
	<i>Total benmängd människa</i>		23	3,54
<i>Oidentifierad</i>	<i>obestämd del</i>	111	2,43	
Total benmängd mp 99			134	5,97
Totalt			283	12,19

Tabell 4 Sofia Pratas bestemmelser av brente bein fra graven C58231.

283 brente bein (12,19 g) fra graven ble hovedsakelig bestemt som menneske (53 fragment eller 7,74 g), men mange av de minste beinfragmentene (6,27 g.) er ubestemte (Prata 2012). Beinfragmentene hadde en middels høy forbrenningsgrad (3) og en gjennomsnittlig vekt på ca. 0,04 g. Det ble identifisert skallefragmenter og ribbein i tillegg til leddfragmenter fra ukjente kroppsdeler. Avdøde er bestemt som fullvoksen (Adult: 20+), men ingen av de brente beina var egnet for kjønnsbedømmelse.

Datering:

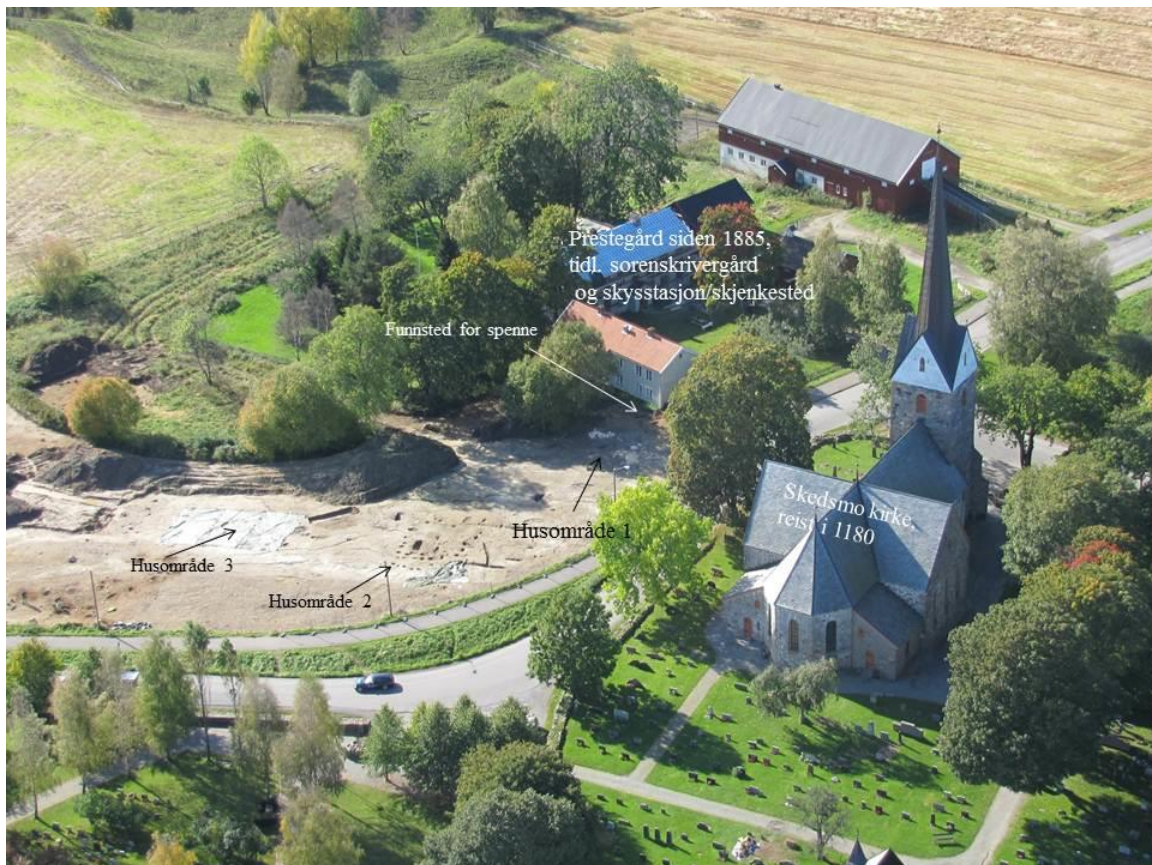
Et ribbeinsfragment (0,63 g.) av menneske og forkulla furu er datert jf. Tabell 5.

C-nr.	Lab-ref.	S-nr.	Prøvenr.	Tolkning	Datert materiale	C14-datering	Kalibrert datering 1 sigma
C58231/1	TRa-4327	S250	F19	Grav	Bein, menneske	1550±30	450-560 calAD
C58231/5	Ua-46700	S250	KP99	Grav	Furu, yngre grener	384±30	1440-1620 calAD

Tabell 5 Dateringer fra C58231.

Dateringsresultatene er svært sprikende, der de brente beina kan dateres så tidlig som 450-560 e.Kr. (folkevandringstid), mens trekull av furu er datert til 1440-1620 e.Kr (overgangen middelalder/nyere tid). Sett på bakgrunn av prøvenes materiale er det imidlertid mest sannsynlig at beina som med sikkerhet tilhører graven angir riktig datering på gravleggelsen til folkevandringstid, mens trekullet kan være pløyd ned i strukturen ved moderne jordbruk.

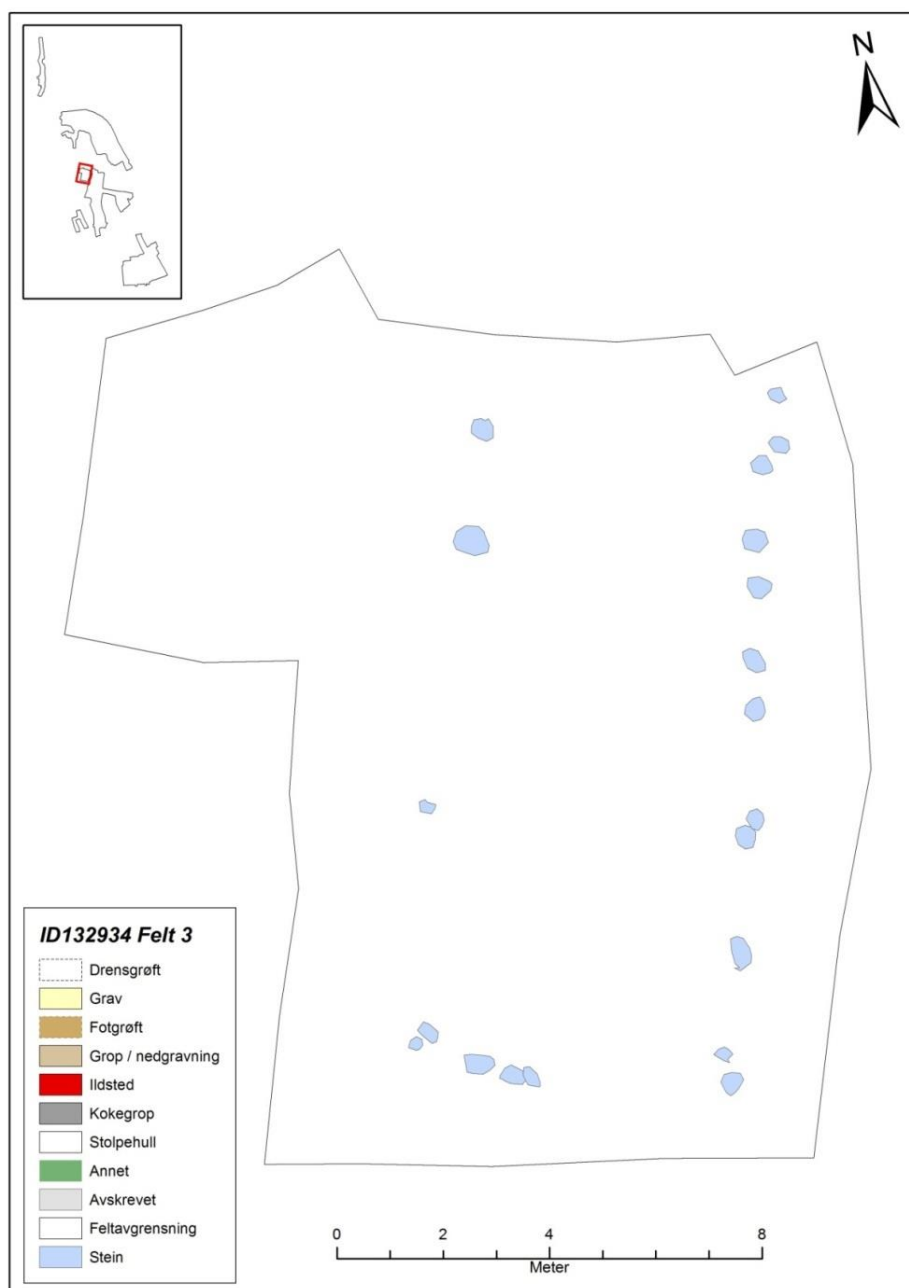
6.1.2 HUSTOMTENE:

Figur 8 Oversikt over husområder på Skedsmovollen. Foto: HelikopterDrift.

Av de 123 stolpehullene som ble avdekket ble det skilt ut tre mulige hustomter og (se Figur 8). Kun to av hustomtene (hus 2 og 3) ble fullstendig dokumentert, mens hus 1 var så ufullstendig bevart at den kun ble delvis undersøkt. Husplanet til hus 2 avviker fra normen for jernalderhus, men området var sterkt skadet av moderne aktiviteter så det kan være fragmentarisk bevart. Hus 3 var 9,5 meter langt, og målte i overkant av 2,5 meter mellom stolperekkene.

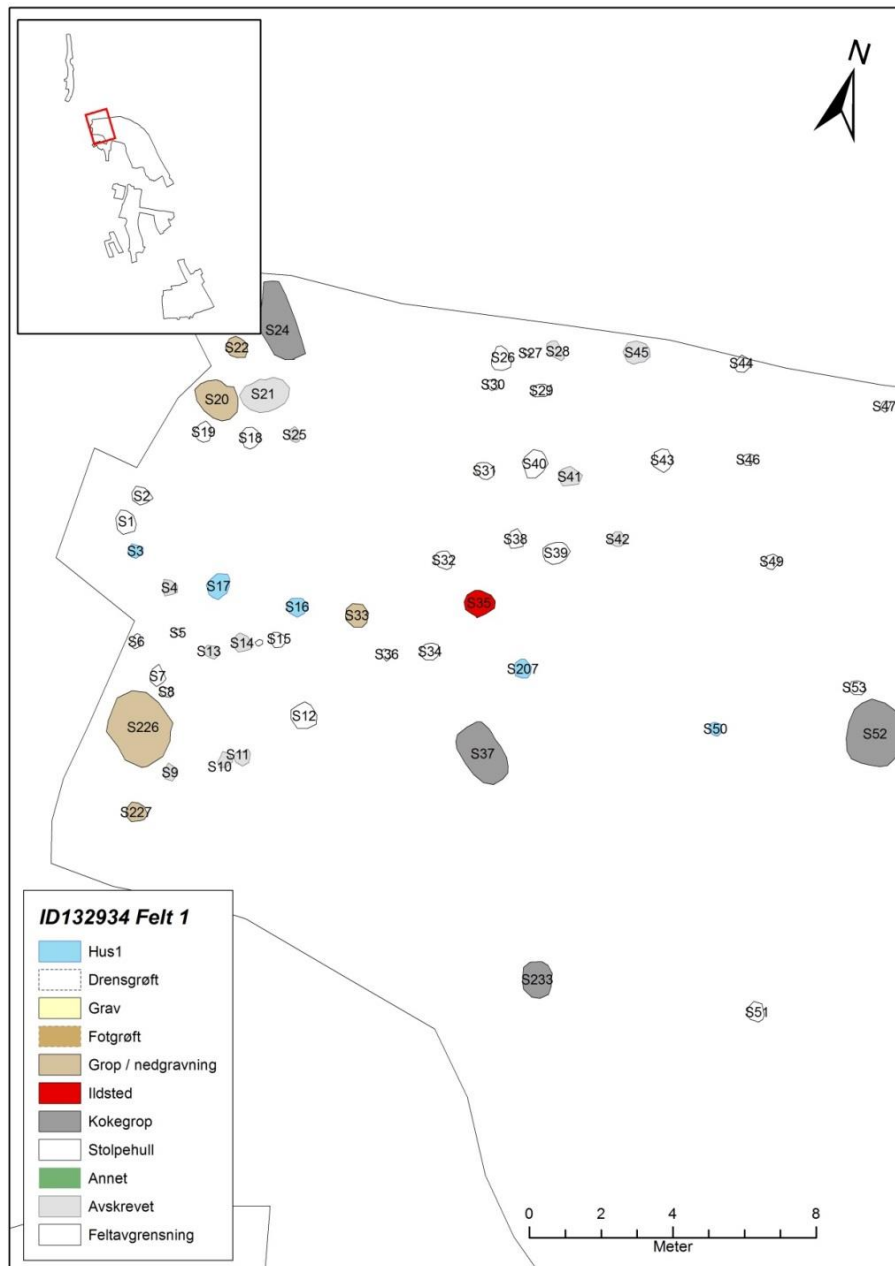
Det ble også funnet rester av syllstein fra en mulig bygning på felt 3 innenfor gjerdet til Prestegården (Figur 9). Da det ikke ble funnet annet materiale enn mulig syllsteiner og steinopptrekk etter eventuelle syllsteiner i overgangen mellom matjordslag og undergrunn ble det ikke vurdert som hensiktsmessig å undersøke dette funnkomplekset nærmere.

Figur 9 Syllstein og steinopptrekk på felt 3.

HUSOMRÅDE 1 (C58232/2-8)

Husområde 1 (Figur 10) lå på det flateste partiet av en høyde i terrenget nordvest på felt 1. Det avdekkede området avgrenses i vest av Skedsmo historielags bygg på tunet til prestegården og nord og øst av Vestvollveien. På dette plataet ble det funnet en rekke stolpehull, men de dannet ikke noe mønster som gjorde det mulig å rekonstruere et sikkert husplan. Grunnen er trolig at bosetnings-sporene fortsetter delvis inn under historielagets bygning og ut på tunet til prestegården i vest og delvis inn under Vestvollveien i nordøst. Det ble påvist en stolperekke, orientert øst-vest, med fire stolper fra et mulig toskipet hus. Til dette huset hører muligens også ildstedet S35. En alternativ tolkning for stolperekken vil være et gjerde (f.eks. fegjerde/geil).

Figur 10 Strukturer tilhørende hus 1

Mange av stolpehullene var svært grunne, men de kan ha blitt skadet av både intensiv pløying og anleggsarbeider i forbindelse med av veien. Det ble undersøkt et stolpehull (F92) inne på tunet i

prestegården i forbindelse med Akershus fylkeskommunes registreringer i området (Engstrøm 2010:22-25, 67). Trekull fra strukturen ble datert til førromersk jernalder og antyder en mulig datering av strukturene som ble avdekket under utgravningen (Engstrøm 2010:177).

S-nr	Struktur	Konstruksj.-element	Antall liter skjørbrant stein	Snittet	Dybde, cm	Lengde, cm	Bredde, cm	Observasjon
S3	Stolpehull			X	32	32	57	
S16	Stolpehull			X	14	45	50	
S17	Stolpehull	Skoningsstein		X	14	55	69	
S35	Ildsted		20	X	14	80	74	Brent bein
S50	Stolpehull		0,25	X	34	50	35	
S207	Stolpehull			X	11	31	33	

Tabell 6 Strukturer tilknyttet hus 1.

Stolpehull fra takbærende stolper (alle mål er senter-senter):

	Stolperekke (Fra V mot Ø)
S-nr	S3
Avstand til neste stolpehull i rekka	2,5 m
S-nr	S17
Avstand til neste stolpehull i rekka	2,3 m
S-nr	S16
Avstand til neste stolpehull i rekka	3,9 m
S-nr	S207
Avstand til neste stolpehull i rekka	5,6 m
S-nr	S50

Tabell 7 Avstander mellom stolpehull fra takbærende stolper i hus 1.

Stolpehull:

Stolpehullene hadde diameter mellom 69 og 31 cm, og var mellom 11 og 32 cm dype. Det ble funnet et brent bein i et av stolpehullene, og det ble tatt makrofossil-/kullprøver fra alle stolpehullene til takbærende stolper. Alle prøver ble tatt fra profilet etter snitting. Det var en mulig skoningsstein i S17.

Andre elementer, prøver og funn:

Ett ildsted (S35) kan muligens knyttes til huset. Nedgravningen til ildstedet var ujevn og besto av et kullholdig lag blandet med jord som syntes noe omrotet. Omkretsen viste seg å være større etter at snitting ble påbegynt og ble utvidet med ca. 10 cm mot sørvest og sørøst og 50 cm mot sør. Kullag over stein kan tyde på at strukturen er et oppbygd ildsted, men det kan også være snakk om en tradisjonell kokegrop. Det ble observert små fragmenter av brente bein og det ble samlet inn en kullprøve fra ildstedet. Kullprøven er ikke datert.

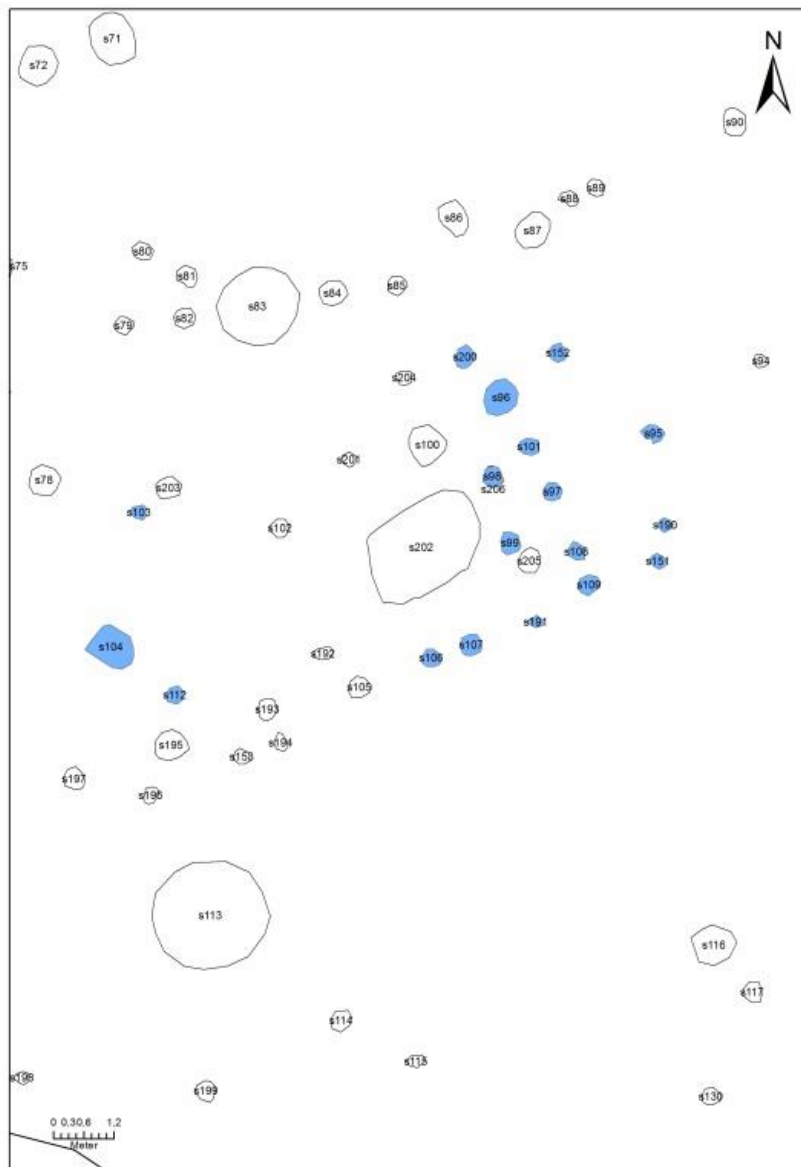
Datering:

Forkulla biter av bjørk og furu fra to stolpehull er radiologisk datert jf. Tabell 8.

C-nr.	Lab-ref.	S-nr.	Prøvenr.	Tolkning	Datert materiale	C14-datering	Kalibrert datering 1 sigma
C58232/7	Ua-46701	S50	KP4	Stolpehull	Bjørk (<i>Betula</i>)	1167±30	780-940 calAD
C58232/8	Ua-46702	S207	KP10	Stolpehull	Furu (<i>Pinus</i>)?	1187±30	780-890 calAD

Tabell 8 Dateringer fra husområde 1.

Begge dateringene fra husområde 1 tilsvarer overgangen merovingertid/vikingtid.

HUSOMRÅDE 2 (C58232/9-37)

Figur 11 Strukturer tilhørende hus 2.

Figur 12 Husområde 2. Foto: HelikopterDrift.

Husområde 2 lå like sørvest for husområde 1 og er synlig som snittede stolpehull på helikopterfoto (Figur 12). Restene fra det mulige huset var orientert Ø-V og besto av tre stolpehull fra bærende, innvendige stolper, et stolpehull fra ytterligere en innvendig stolpe, ni stolpehull som danner en rett vinkel (vegger?), samt fire stolpehull som utgjør en mulig gavlavslutning i øst (jf. tabell 9). Like inntil de to mulige takbærende stolpene i vest ble det påvist et meget utvasket ildsted. Fra gavl til ildsted måler huset 12,5 meter, mens avstanden mellom de takbærende stolpene var 3,7 meter. Avstanden fra takbærende stolper til veggstolper har vært ca. 1,5 meter og avstanden mellom de ytterste stolpene i en mulig innervegg var 5,2 meter. Sistnevnte mål utgjør samtidig den bevarte delens av husets bredde. Det kan ikke utelukkes at strukturene representerer en annen type konstruksjon enn et hus.

Ca. 35 cm matjord ble fjernet. Det ble tatt makrofossil-/kullprøver fra alle stolpehullene, og en kullprøve av ildstedet. Alle prøver ble tatt fra profilet av stolpehull etter snitting. Flertallet av stolpehullene var så grunne at halve stolpehullet ble tatt inn som prøve.

S-nr	Struktur	Konstruksjons- element	Liter skjørbrønt stein	Snittet	Dybde, cm	Lengde, cm	Bredde, cm	Observasjon
S95	Stolpehull, gavl			X	22	40	37	
S96	Stolpehull, innervegg		0,2	X	20	55	58	Brente bein
S97	Stolpehull, innervegg		0,1	X	14	40	36	
S98	Stolpehull, innvendig	Skoningsstein		X	12	35	36	Brente bein
S99	Stolpehull, takb.st.			X	10	40	40	
S101	Stolpehull, innervegg			X	16	30	26	Brente bein
S103	Stolpehull, takb. st.			X	14	29	30	Brent leire og brente bein
S104	Ildsted			X	3	105	95	Brent leire
S106	Stolpehull, yttervegg			X	10	35	32	Brent leire og brente bein
S107	Stolpehull, yttervegg			X	11	40	40	
S108	Stolpehull, innervegg			X	10	23	22	
S109	Stolpehull, innervegg			X	13	28	25	Brent leire
S112	Stolpehull, takb. st.			X	15	28	36	
S151	Stolpehull, gavl			X	0	43	36	
S152	Stolpehull, gavl			X	10	31	34	
S190	Stolpehull, gavl			X	10	20	34	
S191	Stolpehull, yttervegg			X	10	30	32	
S200	Stolpehull, innervegg			X	17	80	80	

Tabell 9 Strukturer tilknyttet hus 2.

Takbærende stolper (alle mål er senter-senter):

	Søndre stolperekke (Fra V mot Ø)	Grindbredde	Nordre stolperekke (Fra V mot Ø)
Par	S112	3,7 m	S103
Fagdybde (avstand til neste stolpehull i rekka)	7,3 m		xx m
Par	S99	xx m	

Tabell 10 Takbærende stolper i hus 2. Leses tabellen vannrett fremkommer avstanden mellom to stolper (grindbredde). Leses tabellen loddrett fremkommer fagdybden/avstanden mellom to stolpepar (grinder).

Stolpehull:

Stolpehullene hadde diameter mellom 20 og 80 cm, og var mellom 10 og 22 cm dype. Det ble funnet et brent bein i et av stolpehullene. Det var skoningsstein i stolpehullet S98, mens S103, S106 og S109.

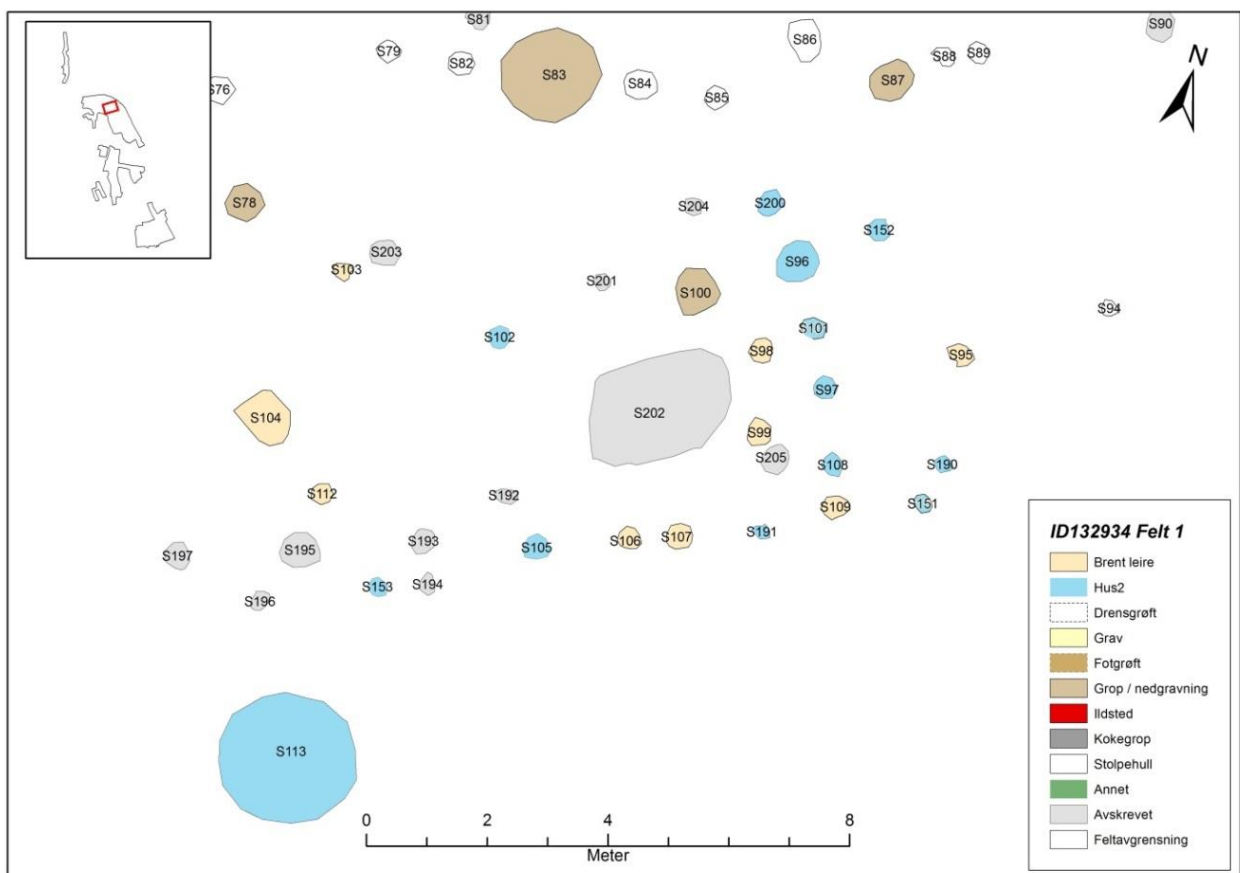
Andre elementer, prøver og funn:

Det ble funnet rester av et ildsted (S104), med innhold av brent leire, mellom stolpehullene fra takbærende stolper i den vestre delen av huset. Ildstedet inneholdt brent leire. Ildstedet var svært dårlig bevart, og fremsto som flekker av kull samlet innenfor et område som målte 105 x 95 cm. Det ble samlet inn kull-/makrofossilprøver fra alle stolpehullene og ildstedene som ble snittet (Tabell 11).

Museums-nr.	S-nr	Prøve-nr.	Struktur	Observasjon	Makrofossiler
C58232/22	S95	MP40	Stolpehull, gavl	Brent leire og brent bein	
C58232/23	S96	MP38	Stolpehull, innervegg	Brent fett	2-3 byggkjerner (<i>Hordeum vulgare</i>), 1 maure (<i>Galium sp.</i>)
C58232/24	S97	MP37	Stolpehull, innervegg	6 amorfe klumper – brød?	
C58232/25	S98	MP30	Stolpehull, innvendig		
C58232/26	S99	MP35	Stolpehull, takb.st.	Brent leire	
C58232/27	S101	MP36	Stolpehull, innervegg		
C58232/28	S103	MP26	Stolpehull, takb. st.		
C58232/18	S104		Ildsted	Brent leire	
C58232/29	S106	MP27	Stolpehull, yttervegg		
C58232/30	S107	MP29	Stolpehull, yttervegg	Brent leire	
C58232/31	S108	MP31	Stolpehull, innervegg		
C58232/32	S109	MP33	Stolpehull, innervegg		
C58232/33	S112	MP25	Stolpehull, takb. st.	Brent leire	
C58232/34	S151	MP39	Stolpehull, gavl		
Ingen prøve	S152		Stolpehull, gavl		
C58232/35	S190	MP67	Stolpehull, gavl	Forkullet muselort	
C58232/36	S191	MP32	Stolpehull, yttervegg		
C58232/37	S200	MP34	Stolpehull, innervegg		

Tabell 11 Makrofossilinnhold i stolpehullene fra husområde 2.

Makrofossilanalysene (Moltsen 2012) viste at det var mindre trekull i de «ytre» enn i de «indre» stolpehullene. Dette forsterker tolkningen som hus ettersom gavlstolper og veggstolper må formodes å ha vært beskyttet av leire eller torv fra veggkonstruksjonen som igjen vil hindre materiale fra å falle ned i stolpehullene. Funnet av seks amorfe klumper med organisk materiale i S97 tolkes som mulige rester etter brød. Det antydes også at et ildsted kan ha ligget like vest for innerveggen, som S97 er en del av, på bakgrunn av kullmengden i flere av stolpehullene. Dermed åpnes det for muligheten av to ildsteder i huset, med S104 lengst mot vest og et bortpløyd ildsted nærmere innerveggen. S100 kan være et alternativ, men dette var en grop/nedgravning med fyllmasser av humusblandet silt. Det ble for øvrig funnet brente bein i stolpehullene S96, S98, S101 og S106 som alle ligger i tilknytning til S100, men mangelen på trekull taler likevel mot en bestemmelse som ildsted. Fordelingen av brent leire kan trolig settes i forbindelse med eventuelle ildsteder og basert på observasjoner i av brent leire i felt og i makrofossilprøvene (samlet i Figur 13) er det rimelig å tenke seg to ildsteder.

Figur 13 Strukturer med innhold av brent leire (beige) i husområde 2.

Datering:

Forkulla biter av bjørk og et byggkorn fra stolpehull er radiologisk datert jf. Tabell 12.

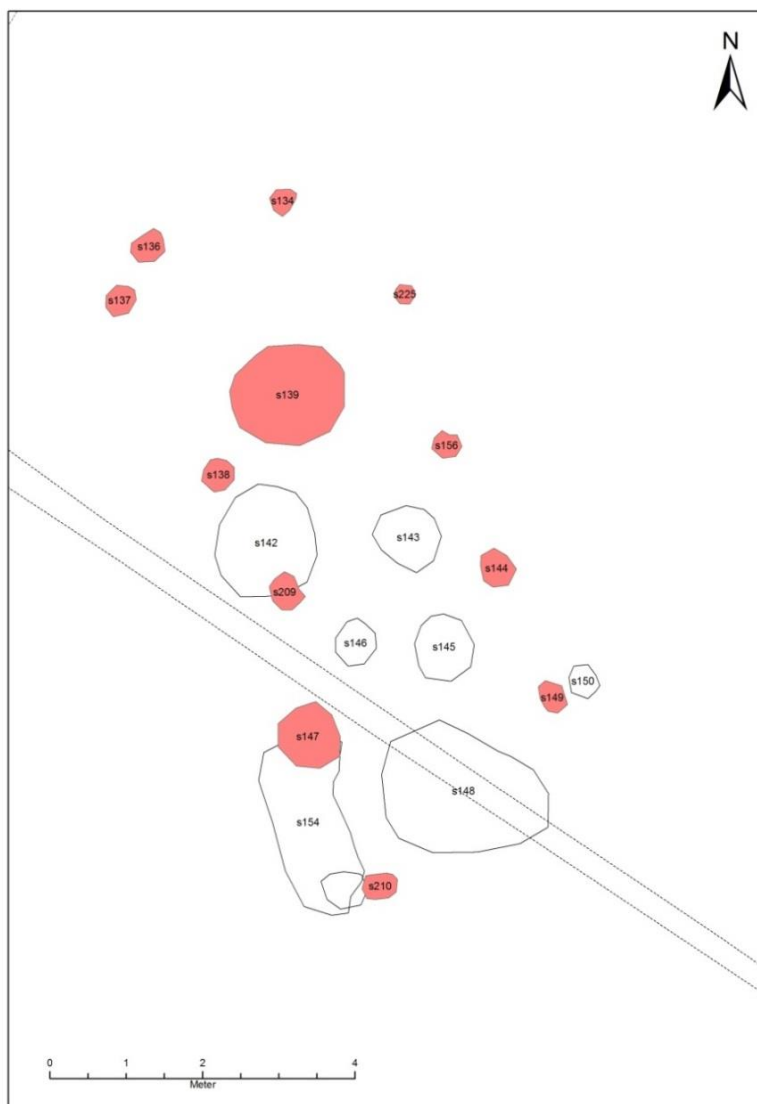
C-nr.	Lab-ref.	S-nr.	Prøvenr.	Tolkning	Datert materiale	C14-datering	Kalibrert datering 1 sigma
C58232/22	Ua-46703	S95	KP113	stolpehull, hus 2	Betula	1128±30	885-970 calAD
C58232/23	Ua-46704	S96	KP114	stolpehull, hus 2	Bygg (Hordeum vulgare)	1171±30	780-900 calAD
C58232/24	Ua-46705	S97	KP116	stolpehull, hus 2	Betula	1155±30	780-970 calAD
C58232/33	Ua-46706	S112	KP115	stolpehull, hus 2	Betula	1123±30	890-975 calAD

Tabell 12 C14-dateringer fra husområde 2.

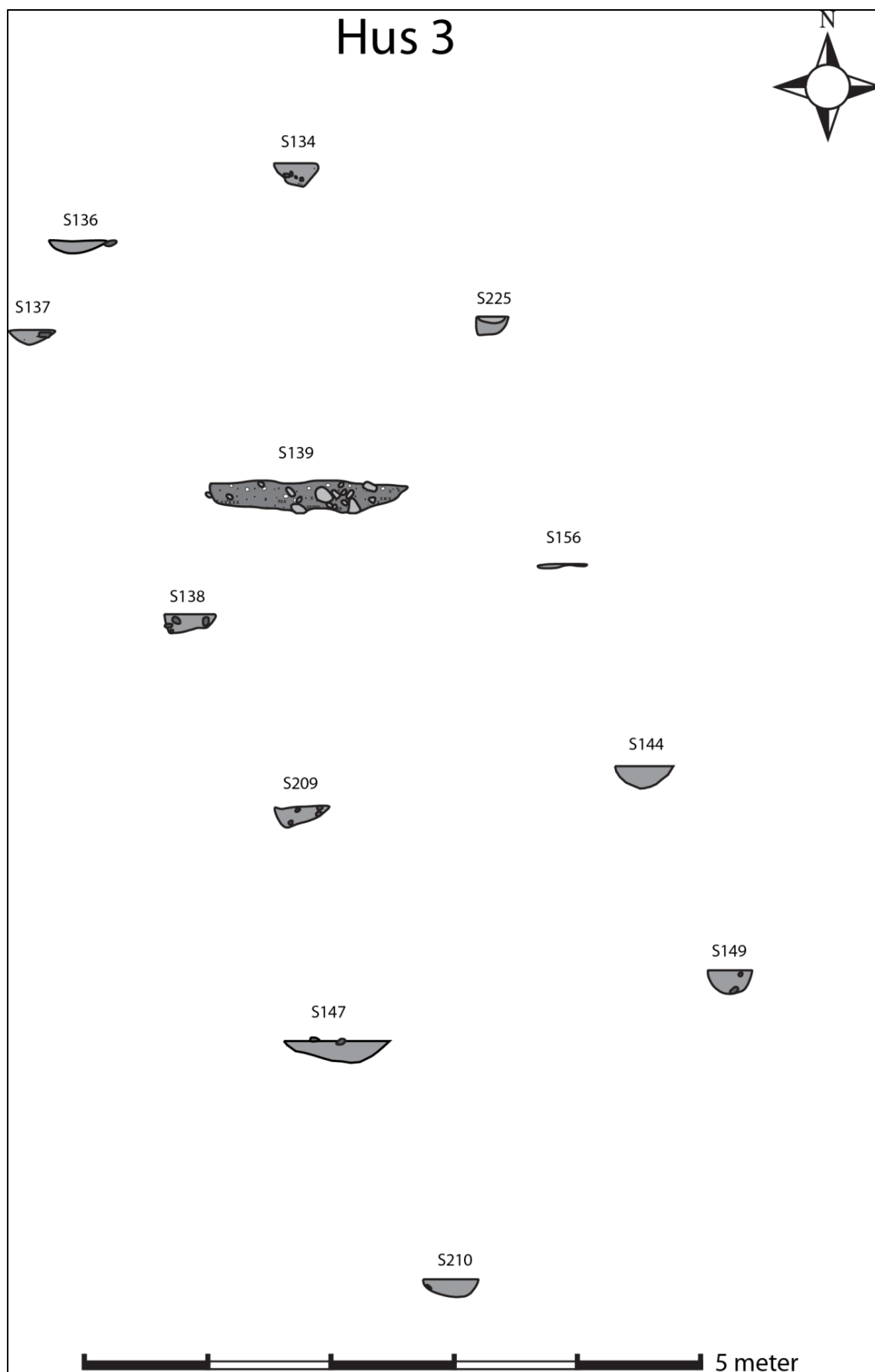
Alle dateringene fra husområde 2 tilhører overgangen merovingertid/vikingtid.

HUSOMRÅDE 3 (C58232/38-58)

Husområde 3 (Figur 14) var rester etter et treskipet langhus orientert NNV-SSØ, med et mulig ildsted sentralt mellom de takbærende stolperekkene. Ildstedet kan imidlertid også være en kokegrop fra en eldre fase, da den var konstruert med mye stein i bunnen. Huset har ligget i skrånende terreng ned fra den høyden både kirken og prestegården er bygget på. Det ble påvist henholdsvis fire og fem stolpehull i rekkene, men stolpehullene ligger ikke parvis, symmetrisk som i et vanlig grindverk. Derfor kan det antas at huset kan ha vært bygget med en form for stavlinekonstruksjon (Olsen 2009:129-130 og fig. 2c). Det var 9,5 meter i lengderetning mellom det nordligste og det sørligste stolpehullet og i overkant av 2,5 meter mellom stolperekkene, men det er usikkert om husplanet er komplett. Mellom 30 og 35 cm matjord ble fjernet. Det ble tatt makrofossil-/kullprøver fra profilet til alle stolpehull etter snitting.

Figur 14 Strukturer tilhørende hus 3.

Figur 15 Snittede stolpehull i hus 3.

S-nr	Struktur	Konstruksjons-element	Liter skjørbr. stein	Snittet	Dybde, cm	Lengde, cm	Bredde, cm	Observasjoner	Funn
S134	Stolpehull, gavl			X	16	34	30		
S136	Stolpehull, gavl			X	8	35	35	Brent leire	
S137	Stolpehull, takb. stolpe			X	13	40	40		
S138	Stolpehull, takb. stolpe			X	13	37	37		
S139	Ildsted		10	X	20	135	127	Brent leire	F12: brent bein
S144	Stolpehull, takb. stolpe			X	12	44	50		
S147	Stolpehull, takb. stolpe			X	9	43	48		
S149	Stolpehull, takb. stolpe			X	15	30	35		
S156	Stolpehull, takb. stolpe			X	3	45	36		
S209	Stolpehull, takb. stolpe			X	20	58	44		
S210	Stolpehull, takb. stolpe			X	13	35	35		
S225	Stolpehull, takb. stolpe			X	19	35	31		

Tabell 13 Strukturer tilknyttet hus 3.

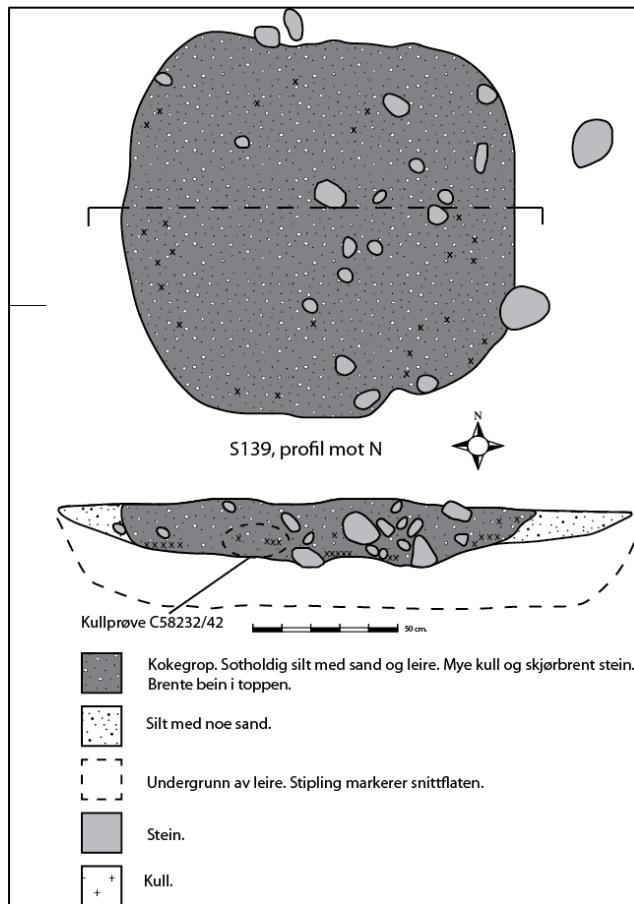
Takbærende stolper (alle mål er senter-senter):

	Vestre stolperække (Fra N mot S)	Grindbredde	Østre stolperække (Fra N mot S)
Mulig par	S137	3,8 m	S225
Fagdybde/avstand til neste stolpehull i rekka	3,1 m		2,1 m
Mulig par	S138	3,1 m	S156
Fagdybde/avstand til neste stolpehull i rekka	1,8 m		1,7 m
Mulig par	S209	2,8 m	S144
Fagdybde/avstand til neste stolpehull i rekka	1,9 m		1,9 m
Mulig par	S147	3,2 m	S149
Fagdybde/avstand til neste stolpehull i rekka	2,1 m		xx m
Mulig par	S210	xx m	

Tabell 14 Takbærende stolper i hus 1. Leses tabellen vannrett fremkommer avstanden mellom to stolper (grindbredde). Leses tabellen loddrett fremkommer avstanden mellom to stolper (fagdybde).

Stolpehull:

Stolpehullene hadde diameter mellom 30 og 58 cm, og var mellom 3 og 20 cm dype (Figur 155 og Tabell 133). Det synes som om S134 og S136 danner en gavlavslutning i nord, mens avslutningen mot sør er uklar der S210 ikke har noen åpenbar makker. Et alternativ er at S210 danner par med S149, S147 med S144, S209 med S156, S138 med S225 og S137/S136 med S134. Det ble funnet brent leire i et av stolpehullene (S136).

Andre elementer, prøver og funn:

Et ildsted (S139) lå sentralt i midtskipet i den nordre delen av huset. Ildstedet var tilvirket på samme måte som en kokegrop med et kullag i bunnen, et blandet lag av stein og trekull over. Det målte 135x127 cm og var 20 cm dypt (se Figur 16), og det ble funnet brente bein i toppen av strukturen.

Innenfor husgrunnen ble det også påvist og undersøkt flere større groper/nedgravninger. To av disse tangerte stolpehull i huset og snitt gjennom begge viste at de var stratigrafisk yngre enn stolpehullene. Gropene har dermed neppe noen sammenheng med den mulige bygningen. Det ble innsamlet kull-/makrofossilprøver fra alle stolpehullene som ble snittet. Det er også flotert ut en makrofossilprøve (C58232/110) fra gropen S142, men den er ikke analysert.

Figur 16 Ildsted S139.

Museumsnr	S-nr	Prøve-nr.	Struktur	Observasjon	Makrofossiler
C58232/48	S134	MP60	Stolpehull, gavl		
Ingen prøve	S136	Ikke analysert	Stolpehull, gavl		
C58232/49	S137	MP58	Stolpehull, takb. st.		
C58232/50	S138	MP56	Stolpehull, takb. st.		
C58232/51	S139	MP48	Ildsted	Brent leire	
C58232/52	S144	MP57	Stolpehull, takb. st.		
C58232/53	S147	MP62	Stolpehull, takb. st.		
C58232/54	S149	MP55	Stolpehull, takb. st.		
C58232/55	S156	MP64	Stolpehull, takb. st.		
C58232/56	S209	MP54	Stolpehull, takb. st.		
C58232/57	S210	MP69	Stolpehull, takb. st.		
C58232/58	S225	MP59	Stolpehull, takb. st.		

Tabell 15 Makrofossilinnhold i strukturene fra husområde 3.

Det ble ikke påvist makrofossiler eller andre komponenter i noen av strukturene i husområde 3 som kan hjelpe til med å avsløre hvilke aktiviteter som kan ha foregått i et eventuelt hus. Dette kan både

henge sammen med funksjonen til huset og en nedpløying av strukturene. Nyere undersøkelser viser at risting av korn og tilberedning av mat har i flere tilfeller foregått utenfor husene (Moltsen 2011).

Datering:

Forkullede biter av bjørk og selje, samt et hvetekorn fra stolpehull er radiologisk datert jf. Tabell 16.

C-nr.	Lab-ref.	S-nr.	Prøvenr.	Tolkning	Datert materiale	C14-datering	Kalibrert datering 1 sigma
C58232/40	Ua-46707	S137	KP117	stolpehull, hus 3	Bjørk (<i>Betula</i>)	2105±30	180-50 calBC
C58232/42	Ua-46708	S139	KP118	ildsted, hus 3	Bjørk (<i>Betula</i>)	2095±30	170-50 calBC
C58232/43	Ua-46709	S147	KP119	stolpehull, hus 3	Løvtre + hvetekorn (<i>Triticum</i>)	3263±35	1610-1490 calBC
C58232/45	Ua-46710	S156	KP120	stolpehull, hus 3	Selje (<i>Salix</i>)	2030±30	90 calBC-20 calAD

Tabell 16 C14-dateringer fra husområde 3.

Dateringsresultatene fra hustomt 3 fordeler seg innenfor tre perioder. Dateringen av hvetekorn tilsvarer eldre bronsealder, begge dateringene av forkulla bjørk tilsvarer førromersk jernalder og dateringen av forkulla selje tilsvarer overgangen førromersk jernalder/romersk jernalder. De tre dateringene av ildstedet (S139) og to stolpehull (S137 og S156) er overlappende og antyder at huskonstruksjonen har vært reist i det siste hundreåret av førromersk jernalder. Den siste dateringen av et hvetekorn til eldre bronsealder kan skyldes at korn fra en eldre fase på lokaliteten har falt ned i stolpehullet når huset ble reist.

6.1.3 ANDRE STRUKTURER

Utover graven og husområdene (33 stolpehull og tre ildsteder) ble det dokumentert ytterligere 90 stolpehull, 21 kokegroper, ni ildsteder, hvorav to fra hus, og 55 groper/nedgravninger, mens 95 strukturer ble avskrevet. Disse strukturene er presentert i tabellform i vedlegg 8.1.

Stolpehull:

Stolpehullene som ikke kunne relateres til huskonstruksjoner ble funnet spredt i utgravningsområdet, men særlig på felt 1. De varierte i størrelse mellom 82 x 80 cm og 12 x 13 cm, og var mellom 5 og 52 cm dype. Fem av stolpehullene skilte seg ut. S86 og S89 var ensartede og langt dypere enn de andre stolpehullene som ble snittet på lokaliteten. De målte henholdsvis 57 x 60 cm og 50 x 35 cm i flaten og var 52 og 47 cm dype. I S86 ble det også funnet en spiker (C58232/59 - F8). Det ble ikke funnet andre stolpehull som kunne settes i forbindelse med disse to. Ytterligere tre stolpehull (S79, S82 og S84) lå på en rekke med 1,5-3 meters mellomrom og skilte seg fra de resterende i området med likeartede fyllmasser av brun sandjord. De var 12, 10 og 23 cm dype og S84 hadde et mulig stolpeavtrykk. Ingen andre strukturer kunne settes i relasjon med de tre.

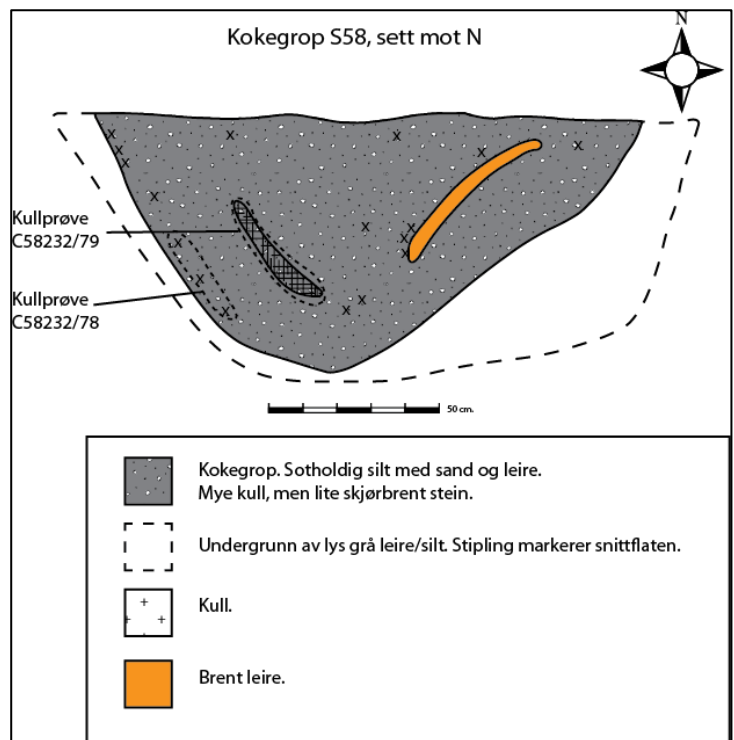
Ildsteder og kokegroper:

Jeg har her definert kokegroper som nedgravninger med et tydelig lag med brent stein og kull, mens ildsteder enten er relatert til hus eller har mindre definert steinlag. Ildstedene som ikke kunne relateres til huskonstruksjoner ble funnet spredt i utgravningsområdet. Fem av ildstedene lå på felt 1, to på felt 4 og to på felt 6. De varierte mellom 100 x 110 og 30 x 37 cm i omkrets og var fra 4-18 cm dype. S238 og S242 skilte seg ut med store, opptil 14 cm dype kullkonsentrasjoner med større

avlange trekullfragmenter enn de som vanligvis finnes i kokegropen. Disse antas å være fra nyere tid.

Kokegropene fordelte seg på felt 1, 2 og 4, og 20 av 21 ble undersøkt. De varierte mellom 285 x 200 og 60 x 46 cm i omkrets og var fra 4-18 cm dype. Ingen kokegropen skilte seg nevneverdig ut, men to (S113 og S272) inneholdt så store mengder brent bein at det kunne gjøres en osteologisk analyse (jf. Kapittel 6.3). Det ble sendt sju prøver fra seks av kokegropene (S58, S113, S231, S249, S253 og S275), hvorav to prøver fra to ulike kullag i S58 (Figur 17). Stratigrafien ble bekreftet av dateringene, hvor den eldste fasen ble bestemt til 150-120 f.Kr. og den yngste til 40 f.Kr.- 55 e.Kr. jf. kapittel 6.5, Tabell 19.

Figur 17 Snitt av kokegrop S58 med to kullag.

Gropen/nedgravninger:

Det ble funnet 55 gropen/nedgravninger fordelt på utgravningsfeltene, men særlig på felt 4 var det mange. 40 av gropene ble snittet, men dette hjalp ikke for å kunne bestemme funksjonen til gropene nærmere. De varierte mellom 395 x 120 og 51 x 33 cm i omkrets og var fra 6-49 cm dype. Fra tre av gropene ble det sendt inn makrofossilprøver til analyse (se kapittel 6.3).

6.2 FUNNMATERIALE

Generelt ble det gjort få gjenstandsfunn ved utgravningen, men helt inne ved østre langside av historielagets bygning ble funnet en liten spenne av jern (C58232/1) som trolig kan dateres til slutten av romertid eller begynnelsen av folkevandringstid (mellom 350 og 500 e.Kr.). Denne lå ute av kontekst i en grøft som var gravd like inntil bygningen. Vanligvis fremkommer slike gjenstander i graver, og funnet antyder at det kan ha ligget graver i forbindelse med tunet på prestegården. En mulig forklaring på gjenstandens vandring ute av sin originale kontekst kan være gravearbeider på 1980-tallet i forbindelse med en kjeller under den tidligere skystasjonen.

6.3 NATURVITENSKAP - ANALYSERTE PRØVER OG RESULTATER

Det ble foretatt makrofossilanalyser fra de fleste stolpehullene i hus 2 og 3 som omtalt i kapittel 6.1.2 og 6.1.3. Videre ble tre makrofossilprøver fra gropen/nedgravninger som ikke kunne settes i sammenheng med hustufter analysert (se kapittel 6.5). Likeledes ble en pollenprøve fra gravenlegget C58231 analysert (jf. Kapittel 6.1.1). I tillegg ble det utført osteologiske analyser på beinmateriale fra graven og to kokegropen (jf. jf. Kapittel 6.1.1 og 6.5).

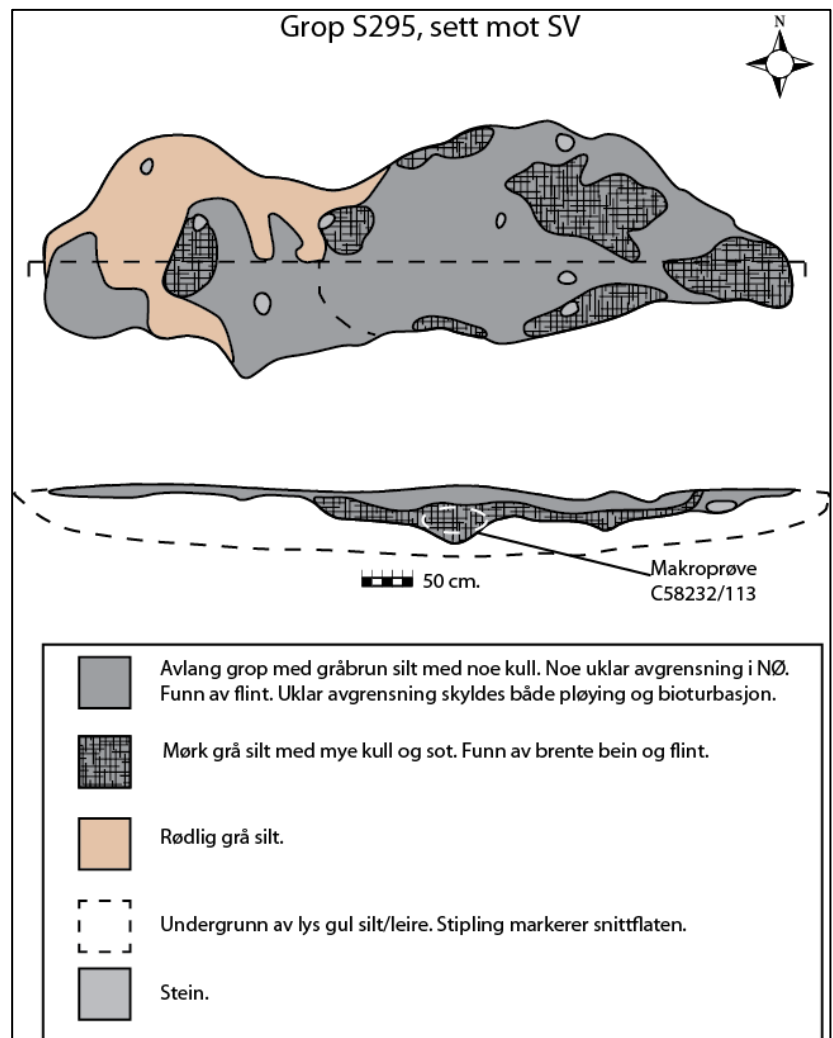
Analysene av makrofossiler fra husene samt bein og pollen fra graven S250 er omtalt i kapittel 6.1.1, 6.1.2, 6.1.3 og 6.3. I tillegg ble det utført makrofossilanalyser på tre prøver fra groper. I S270 og 283 på felt 4 ble det kun funnet trekull, og det var ikke mulig å bestemme deres funksjon nærmere.

MAKROFOSSILER FRA STRUKTURER SOM IKKE TILHØRER HUS

I S295 (Figur 18) på felt 5 ble det funnet både flint (C58232/100-101) og brente bein (C58232/102) ved utgravningen. Makrofossilprøven påviste i tillegg en del trekull samt litt dårlig bevart korn. Åtte kornfragmenter kunne ikke spesifiseres til artsnivå. Det ble påvist ett byggkorn, men det er uklart om det var agnekledd eller naken-varianten. Likeledes ble det påvist to emmer- eller speltkorn. Bestemmelsen er usikker, da diagnostiske trekk mangler, men de likner mest på emmer. Et av korna er radiologisk datert til neolitikum (2035-1945 BC). Moltsen skriver i rapporten at emmer er mest utbredt i neolitikum og tidlig bronsealder, mens spelt forekommer helt opp til midten av jernalderen. Både emmer og spelt er skallbærende og krever varmebehandling før de kan skrelles og benyttes i husholdningen. Skallbærende kornarter finnes derfor ofte i forbindelse med ildsteder på boplasser (Moltsen 2011). Tilstedeværelsen av både brente bein og korn kan tyde på at anlegget har vært anvendt i forbindelse med tilberedning av mat og kanskje ristning av korn. Nedgravde ovner er de senere år funnet både i og utenfor husene i både Danmark og Norge (Moltsen 2011).

I et ovnsanlegg vil man kunne forvente å finne smeltet og forglasset leire, brent leire fra en eventuell ovnskappe, eller en rødbrent rand rundt anlegget. Slike elementer ble ikke påvist i dette tilfellet, men anlegget var imidlertid både skadet av pløying og bioturbasjon.

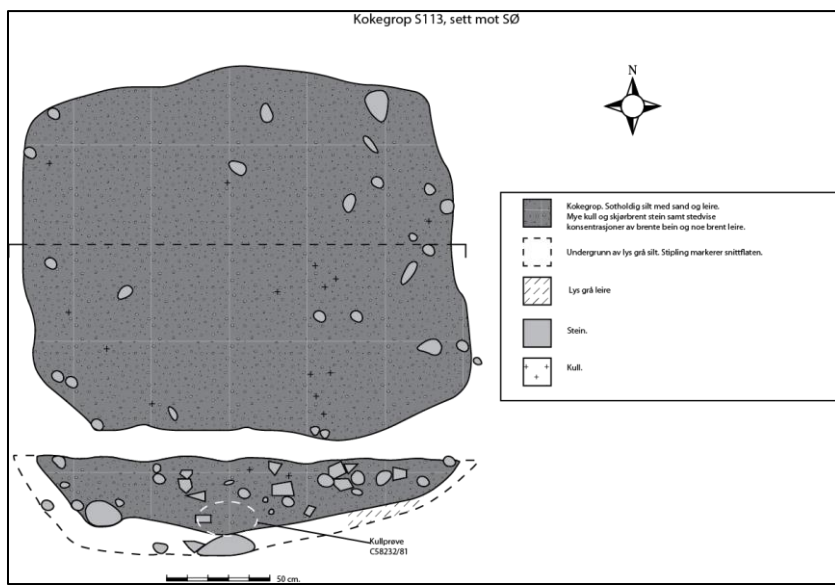
Figur 18 S295, plan og profil.

OSTEOLOGI

Det ble gjort osteologiske undersøkelser av beinmaterialet fra to kokegroper; S113 og S272 (Prata 2012) i tillegg til graven som ble omtalt i kapittel 6.1.1.) ble det funnet 134 brente bein med samlet vekt på 21,21 g. jf. Tabell 17. Hovedsakelig er beina bestemt som får/geit og tamsvin (6 fragmenter

eller 4,44 g.), men mange av de minste beinfragmentene (16,77 g.) er ubestemte (Prata 2012). Beinfragmentene hadde en middels høy forbrenningsgrad (3) og en gjennomsnittlig vekt på ca. 0,15 g. Fra får/geit ble det identifisert fragmenter av kranium og spolebein fra et individ som ikke kunne kjønnsbestemmes men var eldre enn 10 måneder. Fra svinet ble identifisert halebein, tannrot og overkjeve fra et individ som ikke kunne kjønnsbestemmes, men var yngre enn 2-2,5 år. I tillegg ble det identifisert et fragment av et ribbein fra et mellomstort dyr og fragmenter av rørbokk, kranium og kjeve fra dyr som ikke kunne bestemmes nærmere. Et halebein fra svin (1,9 g.) er datert til 1210±30 BP, 780-885 calAD (e. Kr.).

Figur 19 Kokegrop S113.

F-nr	Art	Benslag	Antal	Vikt (g)
F-nr 26	Djur	rörben	2	0,45
	Oidentifisert art	obestämd del	12	0,42
Total benmengd f-nr 26			14	0,87
F-nr 9	Får/get	kranium	2	0,29
		stråben	1	1,86
	Total benmengd får/get		3	2,15
	Tamsvin	hälben	1	1,9
		tandrot	1	0,03
		överkäke	1	0,36
	Total benmengd tamsvin		3	2,29
	Mellanstort däggdjur	revben	4	0,89
	Djur	kranium	4	1,37
		käke	1	0,11
obestämd del		2	0,86	
rörben		35	8,84	
Total benmengd djur		42	11,18	
Oidentifisert art	obestämd del	68	3,83	
Total benmengd f-nr 9			120	20,34
Totalt			134	21,21

Tabell 17 Sofia Pratas beinbestemmelser av funnmateriale fra S113.

I S272 ble det funnet 49 brente bein med samlet vekt på 1,79 g jf. Tabell 18. Åtte fragmenter (1,1 g.) er bestemt som rørknokler fra dyr som ikke kan bestemmes nærmere, men mange av de minste beinfragmentene (41 fragmenter - 0,66 g.) er ubestemte (Prata 2012). Beinfragmentene hadde en middels høy forbrenningsgrad (3) og en gjennomsnittlig vekt på ca. 0,03 g.

F-nr	Art	Benslag	Antal	Vikt (g)
F-nr 21	Djur	rörben	8	1,1
	Oidentifiserad	obestämd del	41	0,66
Totalt			49	1,76

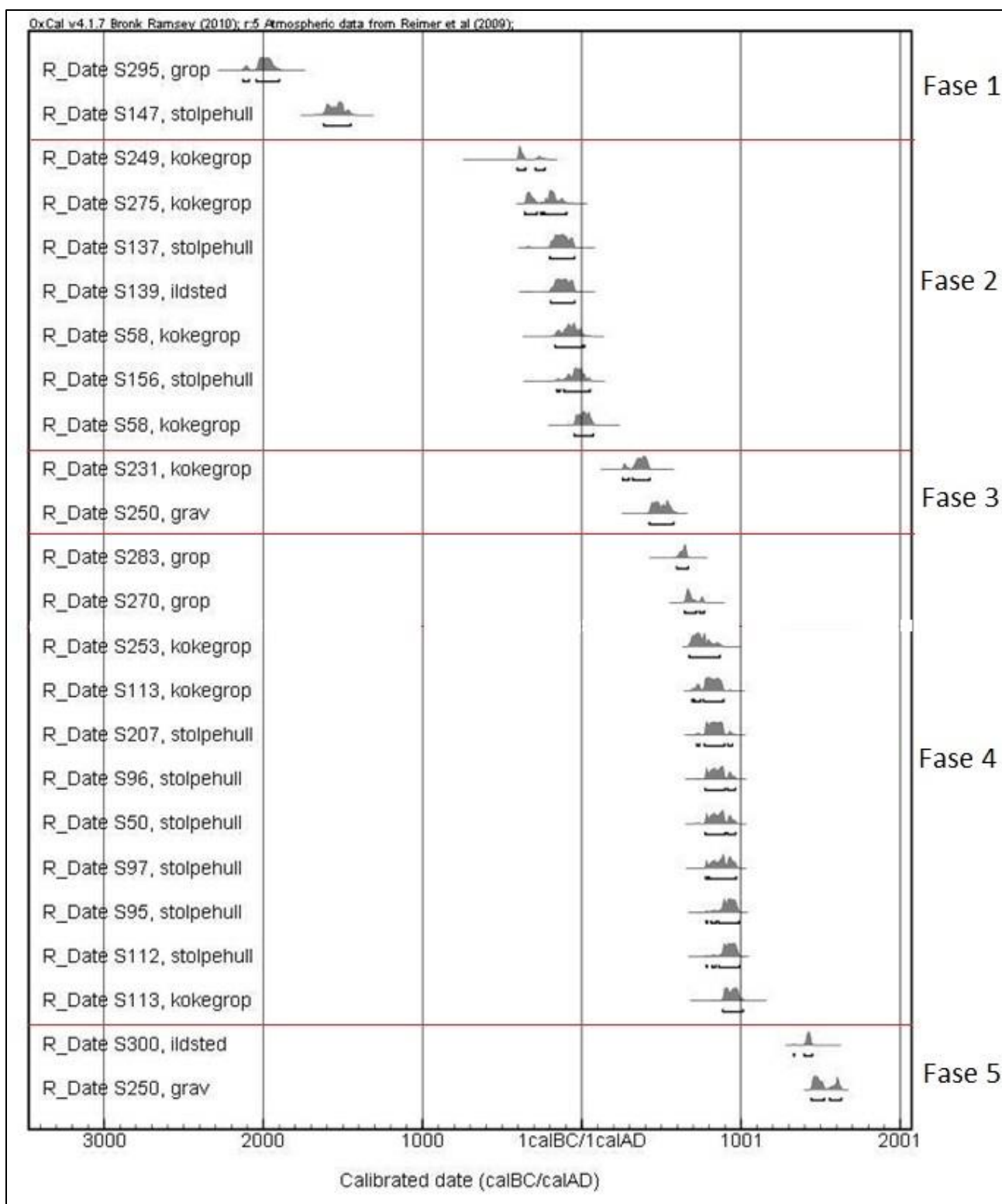
Tabell 18 Sofia Pratas beinbestemmelser av funnmateriale fra S272.

6.4 DATERING

Det foreligger 24 radiologiske dateringer. To er utført på bein, tre på korn, et på strå, og de resterende på kull.

Museumsnr.	Lab-ref.	S-nr.	KP-nr.	Tolkning	Datert materiale	C14-datering	Kalibrert datering 1 sigma
C58231/1	TRa-4327	S250	F19	Grav	Bein, menneske	1550±30	450-560 calAD
C58231/5	Ua-46700	S250	KP99	Grav	<i>Pinus</i> - furu	384±30	1440-1620 calAD
C58232/7	Ua-46701	S50	KP4	Stolpehull, hus 1	<i>Betula</i> - bjørk	1167±30	780-940 calAD
C58232/78	Ua-46711	S58	KP5 - fase 1	Kokegrop	<i>Populus</i> - osp	2054±30	150-120 calBC
C58232/79	Ua-46712	S58	KP6 - fase 2	Kokegrop	Strå	1988±30	40 calBC-55 calAD
C58232/22	Ua-46703	S95	KP113	Stolpehull, hus 2	<i>Betula</i> - bjørk	1128±30	885-970 calAD
C58232/23	Ua-46704	S96	KP114	Stolpehull, hus 2	Bygg (<i>hordeum vulgare</i>)	1171±30	780-900 calAD
C58232/24	Ua-46705	S97	KP116	Stolpehull, hus 2	<i>Betula</i> - bjørk	1155±30	780-970 calAD
C58232/33	Ua-46706	S112	KP115	Stolpehull, hus 2	<i>Betula</i> - bjørk	1123±30	890-975 calAD
C58232/71	TRa-4326	S113	F9 og F26	Kokegrop	Bein (halebein fra tamsvin)	1210±30	780-885 calAD
C58232/81	Ua-46713	S113	KP46	Kokegrop	<i>Betula</i> - bjørk	1102±30	895-985 calAD
C58232/40	Ua-46707	S137	KP117	Stolpehull, hus 3	<i>Betula</i> - bjørk	2105±30	180-50 calBC
C58232/42	Ua-46708	S139	KP118	Ildsted, hus 3	<i>Betula</i> - bjørk	2095±30	170-50 calBC
C58232/43	Ua-46709	S147	KP119	Stolpehull, hus 3	Løvtre (3-4 år) + <i>triticum</i> (hvetekorn)	3263±35	1610-1490 calBC
C58232/45	Ua-46710	S156	KP120	Stolpehull, hus 3	<i>Salix</i> - selje	2030±30	90 calBC-20 calAD
C58232/8	Ua-46702	S207	KP10	Stolpehull, hus 1	<i>Pinus</i> - furu	1187±30	780-890 calAD
C58232/87	Ua-46714	S231	KP74	Kokegrop	<i>Salix</i> - selje	1674±30	340-415 calAD
C58232/94	Ua-46715	S249	KP95	Kokegrop	<i>Salix</i> - selje	2297±30	410-260 calBC
C58232/95	Ua-46716	S253	KP101	Kokegrop	<i>Alnus</i> - or	1251±30	680-800 calAD
C58232/106	Ua-46718	S270	KP121	Grop	<i>Taxus</i> - barlind	1332±30	650-690 calAD
C58232/98	Ua-46717	S275	KP105	Kokegrop	<i>Alnus</i> - or	2156±30	350-120 calBC
C58232/107	Ua-46719	S283	KP122	Grop	<i>Betula</i> - bjørk	1399±30	620-660 calAD
C58232/113	Ua-46720	S295	MP96	Grop med flint	<i>Hordeum vulgare</i> - bygg	3629±31	2035-1945 calBC
C58233/1	Ua-46721	S300	KP112	Ildsted	<i>Pinus</i> - furu	500±30	1410-1440 calAD

Tabell 19 C14-dateringer fra utgravningen.

Figur 20 Samlet fremstilling av C14-dateringer fra utgravningen generert av OxCal (Atmospheric data from Reimer et al (2009); OxCal v4.1.5 Bronk Ramsey (2010); r5).

De radiologiske dateringene strekker seg over et langt tidsspenn fra neolitikum (yngre steinalder) til middelalder/nyere tid. Med bakgrunn i frekvens fordeler dateringsresultatene seg i fem faser som kan summeres slik:

- Fase 1; 2035-1490 f.Kr tilsvarende neolitikum-eldre bronsealder.
- Fase 2; 410 f.Kr-55 e.Kr tilsvarende førromersk jernalder.
- Fase 3; 340-560 e.Kr tilsvarende romersk jernalder-folkevandringstid.
- Fase 4; 620-985 e.Kr tilsvarende merovingertid-vikingtid.
- Fase 5; 1410-1620 e.Kr tilsvarende middelalder-nyere tid.

Hvis man ser bort i fra dateringene i fase 1 og 5 gir den samlede fremstillingen i Figur 20 inntrykk av at dateringene fra utgravningen fordeler seg relativt jevnt utover tidsspennet førromersk jernalder-merovingertid/vikingtid. Det er imidlertid ingen overlappende dateringer innenfor 1 sigma kalibrering mellom fasene. Dette kan indikere at aktiviteten innenfor utgravningsområdet ikke har vært jevnt vedvarende, men foregått i litt rykk og napp. Høyest andel dateringer (elleve stykker) faller innenfor fase 4 som tilsvarer merovingertid-vikingtid. Dateringene fordeler seg jevnt utover hele perioden, men hele åtte ligger hovedsakelig innenfor tidsspennet 780-980 e.Kr. som tilsier at dette er hovedaktivitetsfasen innenfor utgravningsområdet.

6.5 VURDERING AV UTGRAVNINGSRISULTATENE, TOLKNING OG DISKUSJON

Den overordnede problemstillingen i prosjektplanen var å avklare de påviste bosetningssporenes relasjon til gårdens organisering sett i forhold til forskning omkring jordbruksbebyggelsen i Øst-Norge. Det var dermed også sentralt å definere aktivitetssoner samt bosetningssporenes funksjon og indre organisering i eldre jernalder (jf. kapittel 5.1).

Resultatene fra utgravningen overskred i noen grad forventningene til antall strukturer i prosjektplanen, men den økte arbeidsmengden ble løst innenfor prosjektets tidsrammer (Tabell 20). Årsakene til at dette lot seg gjøre var at flerparten av stolpehullene ikke dannet noe entydig mønster som gjorde at de kunne tolkes som hus. Dermed ble mange snittet og tegnet raskt, uten at det ble samlet inn prøver. Alle strukturene ble også gravd med spade og ikke noe materiale ble såldet i felt. Dette gikk nødvendigvis noe utover nøyaktigheten slik at gjenstandsfunn kan ha gått tapt, men kvantitet og prøveinnsamling ble prioritert og materiale fra stolpehull i huskontekster og kokegroper kan generelt betegnes som massemateriale som ikke påkriver fingeravtrykk. Generelt var også de fleste strukturene dårlig bevart (grunne og utvaskede), hvilket gjorde graveprosessen raskere.

	Forventet i prosjektplan	Avdekket	Undersøkt
Kokegroper		21	20
Stolpehull		123	63
Ildsteder		12	12
Grøfter (fotgrøft)		1	1
Grop/nedgravning		54	40
Avskrevet		95	95
Strukturer	186		
Grav	2	1	1
Sum	188	307	232

Tabell 20 Oversikt over forventede og fremkomne strukturer.

Det ble avdekket ca. 8200 m² fordelt på seks felt og registrert 307 strukturer, hvorav én grav, 123 stolpehull (33 tilknyttet tre mulige hustomter), 21 kokegroper, 12 ildsteder (tre fra hustomter), og 54 groper/nedgravninger. 95 strukturer ble avskrevet. Det foreligger 24 radiologiske dateringer. Disse strekker seg over et langt tidsspenn fra neolitikum (yngre steinalder) til middelalder/nyere tid, og

fordeler seg innenfor fem separate aktivitetsfaser. Frekvensen dateringene forekommer i, samt deres distribusjon og opphav indikerer at aktiviteten i utgravningsområdet har endret seg både i forhold til intensitet, sted og type.

Fase 1; dyrkning/(bosetning) i neolitikum-eldre bronsealder.

Det foreligger to radiologiske dateringer for fase 1. Disse er fra gropen S295 og stolpehullet S147. Begge dateringene er av korn som antyder at området fra et tidlig tidspunkt er blitt brukt over lengre tid til dyrkningsformål. Det er imidlertid vanskeligere å definere formålet med strukturene korna er samlet fra.

S147 er tolket tilknyttet hustomt 3, men de andre daterte strukturene fra huset faller innenfor fase 2. Dette indikerer enten at strukturen er blitt fylt med materiale fra en eldre bruksfase eller at S147 ikke tilhører hustomt 3. I gropen S295 ble det i tillegg til flintavslag funnet ett byggkorn, to emmer- eller speltkorn og brente bein. Skallbærende kornarter finnes ofte i forbindelse med ildsteder på boplasser (Moltsen 2011). Tilstedeværelsen av både brente bein og korn kan tyde på at anlegget har vært anvendt i forbindelse med tilberedning av mat og kanskje ristning av korn. I så tilfelle antyder strukturen at bosetning innenfor utgravningsområdet så smått kan spores så tidlig som neolittisk tid.

Fase 2; bosetning i førromersk jernalder.

Det foreligger syv radiologiske dateringer fra fase 2. Fire er fra kokegropen som lå relativt spredt i forhold til hverandre. De tre resterende dateringene er alle tolket tilknyttet hustomt 3 og omfatter to stolpehull og et ildsted.

Husområde 3 omfatter rester etter et treskipet langhus orientert NNV-SSØ, med et ildsted sentralt mellom de takbærende stolperekkene. Det ble påvist fem stolpehull i hver rekke, men stolpehullene ligger ikke parvis, symmetrisk som i et vanlig grindverk. Derfor kan det antas at huset kan ha vært bygget med en form for stavlinekonstruksjon. Det var 9,5 meter i lengderetning mellom det nordligste og det sørligste stolpehullet, og i overkant av 2,5 meter mellom stolperekkene.

Det ble ikke påvist spor etter rominndeling i det mulige langhuset, og det ble ikke påvist annet enn kull i prøvene fra stolpehullene. Det er derfor vanskelig å fastslå med sikkerhet hva bygningen er blitt brukt til. Tilstedeværelsen av ildsted i midtaksen sannsynliggjør at huset ble brukt som bolig, men dette er ikke et sikkert tolkningsgrunnlag. I de senere år er det fremkommet flere danske eksempler på ildsted og kokegropen i oppholdsrom for dyr.

Kokegropene lå relativt spredt i forhold til hverandre, og relativt langt unna hustomt 3. Det er imidlertid mest nærliggende å tolke tilstedeværelsen av kokegropene i lys av bosetningsaktiviteten på hustomt 3. Funnene tilsier derfor at i førromersk jernalder omfattet utgravningsområdet en boplass med bolighus og utstrakt gårdsaktivitet.

Fase 3; gravplass i romersk jernalder-folkevandringstid.

Det foreligger to radiologiske dateringer fra fase 3. Disse er fra menneskebein funnet i graven S250 og trekull fra kokegrop S231.

Graven var et brannflak omsluttet av en fotgrøft, og det ble i tillegg til trekull funnet brente bein, deler av en kam eller beinnål (C58231/2) samt en liten jernspiker (C58231/1). Ytterligere gjenstander kan ha gått tapt som følge av pløying. Funnene tilsier at graven opprinnelig har omfattet en liten gravhaug, og at avdøde er blitt kremert og gravlagt direkte på stedet for kremasjonsbålet. Analyse av de brente beina identifiserte skallefragmenter og ribbein i tillegg til leddfragmenter fra

ukjente kroppsdeler (Prata 2012). Avdøde er bestemt som fullvoksen (Adult: 20+), men ingen av de brente beina var egnet for kjønnsbedømmelse.

Det lille antallet dateringer fra denne perioden antyder ingen omfattende aktivitet, men ettersom gravanlegget var sterkt nedpløyd kan det ikke utelukkes at det har vært flere graver på stedet i samme tidsrom. I romertid/folkevandringstid synes plassen først og fremst å ha vært benyttet som gravplass.

Fase 4; bosetning i merovingertid-vikingtid.

Det foreligger elleve radiologiske dateringer fra fase 4. To er fra stolpehull tolket tilknyttet hustomt 1. Fire er fra stolpehull tolket tilknyttet hustomt 2. Tre er fra kokegroper og to er fra groper.

Husområde 1 lå på det flateste partiet av en høyde i terrenget nordvest på felt 1. På dette platået ble det funnet en rekke stolpehull, men de dannet ikke noe mønster som gjorde det mulig å rekonstruere et sikkert husplan. Med bakgrunn i strukturenes plassering i forhold til feltkanten er det sannsynlig at bosetningssporene fortsetter utenfor utgravningsområdet. Stolperekken i husområde 1 er tolket som mulig toskipet hus. Den besto av fire stolpehull, orientert øst-vest. Det ble ikke gjort funn i stolpehullene.

Toskipede hus er mest vanlig i yngre steinalder (neolitikum) og eldre bronsealder. Dateringen av hustomt 1 til merovingertid-vikingtid er dermed utypisk. Som sådan underbygger dateringen sannsynligheten for at stolperekken kun er en del av en større husplan. Det finnes imidlertid enkelte eksempler av to-skipede hus i Norge, og Skandinavia for øvrig, med sene dateringer til vikingtid. Alternativt kan stolpehullene stamme fra et gjerde (f.eks. fegjerde/geil).

Husområde 2 var orientert Ø-V og besto av tre bærende, innvendige stolper, ni stolpehull som danner en rett vinkel, samt fire stolper som utgjør en mulig gavlavslutning i øst. Like inntil de to mulige takbærende stolpene i vest ble det påvist et meget utvasket ildsted. Fra gavl til ildsted måler huset 12,5 meter.

Dateringene fra stolpehullene i hustomt 1 og hustomt 2 er sammenfallende, og tilsier at byggene var samtidige. Med bakgrunn i at det ble gjort få funn i makrofossilanalysene og at det generelt sett var få funn i strukturene er det vanskelig å si med sikkerhet hva de to bygningene ble brukt til. Begge hustypene kan tolkes som bolighus, og deres nære plassering sannsynliggjør at de er del av samme gårdsanlegg/bebyggelsesstruktur. I så tilfelle kan et bygg ha blitt brukt til bolighus, og det andre som økonomibygning. Med bakgrunn i fordelingen av kull i stolpehullene til hustomt 2 som indikerte at huset kan ha hatt to ildsteder, er det rimelig å anta at denne hustomten representerer bolighuset.

Det ble påvist tre byggkorn i et av stolpehullene i hustomt 2. Dette gir en svak antydning om at gårdsbrukerne bedrev dyrkning i området. Det er derimot relativt sikkert at gården omfattet husdyrhold. Brennte bein ble funnet i enkelte stolpehull i hustomt 2, og i kokegropen S113. Kokegropen var plassert like ved hustomt 2, og er datert til samme periode som hustomten. Bein fra gropen er analysert og påvist å være fra tamsvin og får/sau.

De øvrige kokegropene og gropene datert til fase 4 lå relativt spredt i forhold til hverandre, samt et lite stykke unna hustomtene. Det er uvisst hva gropene er blitt brukt til, da det ikke ble gjort funn i noen av dem. Foruten litt brent bein i enkelte av kokegropene ble det heller ikke gjort funn i disse. Det er imidlertid mest nærliggende å tolke tilstedeværelsen av kokegropene og gropene i lys av gårdsaktiviteten ved hustomt 1 og 2.

Fase 5; aktivitet i middelalder-nyere tid.

Det foreligger to radiologiske dateringer fra fase 5. Disse er fra kull tatt ut av brannflaket i graven S250 og et ildsted S300. Sistnevnte ble avdekket på felt 6 som lå nordvest for felt 1 med hustomtene, og som sådan daterer den tilsynelatende begrensede aktiviteten der.

Dateringen av kullet fra brannflaket i graven S250 er en av to, svært avvikende dateringer fra graven. Den andre dateringen er foretatt på menneskebein som med sikkerhet tilhører anlegget og er vektlagt i tidfestingen av graven. Med bakgrunn i at graven og brannflaket kontinuerlig har blitt omrotet med plog, er det sannsynlig at kullet har tilkommet graven som følge av dette. Kullets datering antyder imidlertid aktivitet i området i nyere tid og sammenfaller med dateringen av ildsted S300. Det lave antallet av dateringer i forhold til foregående periode indikerer at aktiviteten i utgravningsområdet har vært avtakende i middelalderen.

7. KONKLUSJON

I tidsrommet 22. august – 7. oktober 2011 foretok Kulturhistorisk museum en arkeologisk utgravning av en lokalitet på Skedsmo prestegård (Skedsmovollen 21/1,33, 206). Undersøkelsen fant sted i forbindelse med realisering av Reguleringsplan for utvidelse av Skedsmo kirkegård.

Lokaliteten ble registrert av Akershus fylkeskommune høsten 2009. Det ble da påvist flere sikre og mulige stolpehull som antydte forekomst av ett eller flere langhus. I tillegg fremkom flere spredte kokegroper. Lokaliteten ligger i dyrket mark og er skadet av moderne dyrkning. Undergrunnen på stedet besto av partier med silt, sand og morene, og bosetningssporene befant seg hovedsakelig i områder med sand og silt.

De viktigste resultatene fra utgravningen i 2011 var en branngrav med rester av en kam/beinnål, brente bein og en spiker samt tre mulige husområder. Totalt ble det funnet 265 strukturer som vist i Tabell 20;

	Avdekket	Undersøkt
Kokegroper	21	20
Stolpehull	123	63
Ildsteder	12	12
Grøfter (fotgrøft)	1	1
Grop/nedgravning	54	40
Avskrevet	95	95
Grav	1	1
Sum	307	232

Tabell 21 Oversikt over utgravde strukturer.

Det foreligger 24 radiologiske dateringer. Disse strekker seg over et langt tidsspenn fra neolitikum (yngre steinalder) til middelalder/nyere tid, og fordeler seg innenfor fem separate aktivitetsfaser. Frekvensen dateringene forekommer i, samt deres distribusjon og opphav indikerer at aktiviteten i utgravningsområdet har endret seg både i forhold til intensitet, sted og type. Høyest andel dateringer faller innenfor tidsspennet merovingertid-vikingtid. Dateringene fordeler seg jevnt utover hele perioden, men hele åtte ligger hovedsakelig innenfor tidsspennet 780-980 e.Kr. som tilsier at dette er hovedaktivitetsfasen innenfor utgravningsområdet.

Fase 1 tilsvarer neolitikum-eldre bronsealder. Dateringene er fra en *grop* som innholdt enkelte korn og et *stolpehull*. Funnene indikerer at utgravningsområdet i denne fasen trolig ble brukt til dyrkningsformål og antyder en nærliggende boplass.

Fase 2 tilsvarer førromersk jernalder. Dateringene er fra *kokegroper* og strukturer tilknyttet *hustomt 3* som omfattet rester etter et treskipet langhus. Funnene tilsier at utgravningsområdet i denne fasen omfattet en boplass med bolighus og utstrakt gårdsaktivitet.

Fase 3 tilsvarer romersk jernalder-folkevandringstid. Dateringene er fra en *kokegrop* og menneskebein funnet i *branngrav* omsluttet av en fotgrøft. Funnene tilsier at graven opprinnelig omfattet en liten gravhaug, og analyse av de brente beina viser at de var fra et voksent individ. Det lave antallet dateringer antyder at utgravningsområdet ikke omfattet stor aktivitet, og funnet viser at området blir brukt som gravplass i denne fasen.

Fase 4 tilsvarer merovingertid-vikingtid. Dateringene er fra stolpehull tilknyttet *hustomt 1 og hustomt 2, kokegroper og groper*. Funnene tilsier at utgravningsområdet omfatter en gårdsbosetning bestående av bolighus og økonomibygning, samt utstrakt gårdsaktivitet. Analyse av brente bein har påvist får/sau og tamsvin, og disse indikerer at gårdsaktiviteten har omfattet husdyrhold. Funn av et fåtall byggkorn antyder at aktiviteten også kan ha omfattet dyrkning.

Fase 5 tilsvarer middelalder-nyere tid. Det foreligger kun to dateringer til denne fasen som indikerer at aktiviteten har vært avtakende i utgravningsområdet i middelalderen.

8. VEDLEGG

8.1 STRUKTURLISTE

S-nr	Kontekst	Type	Konstruksjons- element	Skjørbr- stein	Form	Snittet	Dybde i cm	Diam	Lengde	Bredde	Beskrivelse	Beskrevet av	Dato
S1		Stolpehull	Skoningsstein		Rund	X	33	0	27	50	Strukturen er skadet/delt av en moderne grøft. Mulig skoningsstein i halvdel som ikke ble fjernet. Fyllmasser av humusblandet silt.	Kristine Ledsten	01.09.2011
S2		Stolpehull			Oval		0	0	49	53	Skadet av grøft/kabel		
S3	Hus 1?	Stolpehull			Rund	X	32	0	32	57	Halvpart av et stolpehull delt av en grøft. Mørk gråbrun, fast sand- og humusholdig jord. Tvilsom.	Isabella Foldøy	31.08.2011
S4		Avskrevet				X	0	0	0	0		Kristine Ledsten	21.09.2011
S5		Stolpehull			Oval	X	7	0	30	34	Brungrå silt/sand m kull og brent leire.	Svein Vatsvåg Nielsen	21.09.2011
S6		Stolpehull			Oval		0	0	21	42	Oval nedgravning med leirjord og brent leire.	Isabella Foldøy	
S7		Stolpehull			Oval	X	23	0	73	42	Silt med sand og grus. Veldig lite sot i massene (ikke kull).	Svein Vatsvåg Nielsen	21.09.2011
S8		Stolpehull			Oval	X	11	0	51	43	Grå silt med sand og grus. Veldig lite sot i massene (ikke kull).	Svein Vatsvåg Nielsen	21.09.2011
S9		Avskrevet				X	0	0	0	0		Kristine Ledsten	21.09.2011
S10		Avskrevet				X	0	0	0	0		Christian L. Rødsrud	21.09.2011
S11		Avskrevet				X	0	0	0	0		Christian L. Rødsrud	21.09.2011
S12		Stolpehull					0	0	75	69	Rund nedgravning med leirholdig jord.	Isabella Foldøy	
S13		Avskrevet				X	0	0	0	0		Kristine Ledsten	31.08.2011
S14		Avskrevet				X	0	0	0	0		Kristine Ledsten	31.08.2011
S15		Stolpehull					0	0	43	42	Oval. Silt/leirejord med trekull.	Isabella Foldøy	
S16	Hus 1?	Stolpehull			Rund	X	14	0	45	50	To ujevne nedgravninger (1 og 2). Den ene avskrevet, den andre et stolpehull i mulig toskipet hus. Mørk silt/leire	Kristine Ledsten	31.08.2011
S17	Hus 1?	Stolpehull	Skoningsstein		Oval	X	14	0	95	69	Oval, med grålig sandblandet humus. Viste seg å være to nedgravninger (dobbel stolpehull?) avdelt av et siltholdig parti i midten. En mulig skoningsstein i SV-halvdel.	Kristine Ledsten	29.08.2011
S18		Stolpehull			Rund	X	28	0	60	55	Ujevnt rund, med mørk brun grov sand iblandet humus. Leirlag under str. Løse sand mot sidene.	Kristine Ledsten	30.08.2011
S19		Stolpehull			Rund	X	40	0	45	40	Mulig stolpehull eller grop. Mørk brun silt med sand og grus/småstein. Utflytende masser, og et lag med silt inn gjennom str. Viste i snitt å henge sammen med S20.	Svein Vatsvåg Nielsen	01.09.2011

S-nr	Kontekst	Type	Konstruksjons- element	Skjørbr- stein	Form	Snittet	Dybde i cm	Diam	Lengde	Bredde	Beskrivelse	Beskrivet_av	Dato
S20		Grop/ nedgravning			Oval	X	36	0	100	80	Grop Mørk brun silt med sand og grus/småstein. Viste i snitt å henge sammen med S19.	Svein Vatsvåg Nielsen	01.09.2011
S22		Grop / nedgravning			Oval	X	25	0	84	54	Nedgravning med mørk brun sand/silt og trekull. Enkelte stein. Kan trolig avskrives.	Isabella Foldøy	31.08.2011
S21		Avskrevet				X	0	0	0	0	Nedgravning med brun sand/silt	Isabella Foldøy	
S23		Stolpehull					0	0	48	52	Oval, sand silt m trekull.	Isabella Foldøy	
S24		Kokegrop			Ujevn	X	44	0	190	90	Oval kokegrop med stein og trekull. Fire synlige horisonter med trekull. Kokegropen var delt av en kabelgrøt og ødelagt av et søppeldeponi i Ø. Derfor ble ikke antall liter skjørbent stein målt inn.	Christian L. Rødsrud	08.09.2011
S25		Avskrevet				X	0	0	0	0		Isabella Foldøy	
S26		Stolpehull			Rund		0	0	58	51	Rund, sand/silt og stein. Ikke undersøkt.	Isabella Foldøy	
S27		Stolpehull			Ujevn		0	0	17	20	Oval, silt. Ikke undersøkt.	Isabella Foldøy	
S28		Avskrevet				X	0	0	56	50	Mulig stolpehull, avskrevet pga 4 cm dybde.	Isabella Foldøy	30.08.2011
S29		Stolpehull			Rund		0	0	36	41	Mulig stolpehull. Rundt med silt og trekull. Ikke undersøkt.	Isabella Foldøy	
S30		Stolpehull					0	0	33	36	Mulig stolpehull. Rundt med silt og trekull. Ikke undersøkt.	Isabella Foldøy	
S31		Stolpehull			Ujevn	X	16	0	57	70	Mulig stolpehull. Sandblandet leire/silt og en del mindre stein.	Kristine Ledsten	31.08.2011
S32		Stolpehull			Rund		0	0	50	45	Mulig stolpehull, leirholdig jord m en del stein.	Isabella Foldøy	
S33		Grop / nedgravning			Oval	X	22	0	11	80	Oval nedgravning med grus og steinholdig jord med kull og brent leire	Christian L. Rødsrud	
S34		Stolpehull			Rund	X	13	50	0	0	Gråbrun leirjord m litt kull. Kullprøve fra halve str.	Isabella Foldøy	29.08.2011
S35	Hus 1?	Ildsted		20	Ujevn	X	14	0	80	74	Ujevn nedgravning med sand/silt og trekull. Kullholdig lag blandet med jord på toppen synes omrotet, uten klar stratigrafi. Omkretsen viste seg å være større etter at snitting ble påbegynt. Ca. 10 cm ble utvidet mot SV og SØ og 50 cm mot S (som ble bortgravd i snittet). 20 liter skjørbent stein fjernet. Kullag over stein kan tyde på at strukturen er et oppbygd ildsted, men det kan også være snakk om en tradisjonell kokegrop.	Kristine Ledsten	06.09.2011
S36		Stolpehull			Oval		0	0	28	32	Oval uklar struktur med leir/siltholdig jord.	Isabella Foldøy	
S37		Kokegrop		2	Oval	X	19	0	104	150	Oval/ujevn nedgravning med siltholdige masser og skjørbent stein. Kullag i bunnen med funn av brente bein. Strukturen ble snittet ca. 10 cm inn for moderne grøft som løp gjennom den ene kanten av strukturen. Av denne grunn representerer de skjørbrente steinene kun en liten del av gropa. To kullprøver fra bunnlaget (3 og 11 kan slås sammen).	Kristine Ledsten	05.09.2011

S-nr	Kontekst	Type	Konstruksjons- element	Skjørbr- stein	Form	Snittet	Dybde i cm	Diam	Lengde	Bredde	Beskrivelse	Beskrevet_av	Dato
S38		Stolpehull			Rund		14	0	52	51	Mørk gråbrun silt, tilnærmet rund, klart avgrenset mot lys undergrunn. Enkelte spetter av brent leire og kull. Avskrives?	Isabella Foldøy	30.08.2011
S39		Stolpehull					0	0	69	60	Mulig stolpehull. Oval, brunlig, siltholdig nedgravning.	Isabella Foldøy	
S40		Stolpehull					0	0	71	78	Mulig stolpehull, leirholdig jord m en del stein.	Isabella Foldøy	
S41		Avskrevet				X	0	0	0	0		Isabella Foldøy	
S42		Avskrevet				X	0	0	0	0		Isabella Foldøy	
S43		Stolpehull					0	0	57	62	Mulig stolpehull. Rund nedgravning med silt og trekull. Ikke undersøkt.	Isabella Foldøy	
S44		Stolpehull					0	0	40	44	Mulig stolpehull. Rund nedgravning med silt. Ikke undersøkt.	Isabella Foldøy	
S45		Avskrevet				X	0	0	0	0		Kristine Ledsten	30.08.2011
S46		Stolpehull			Rund	X	13	0	33	43	Rund, nedgravning med brungrå silt, kull og brent leire. Noe stein	Isabella Foldøy	
S47		Stolpehull					0	0	20	30	Rund, nedgravning med brungrå silt.	Isabella Foldøy	
S48		Stolpehull					0	0	42	51	Rund, nedgravning med brungrå silt.	Isabella Foldøy	
S49		Stolpehull			Rund	X	9	0	42	40	Mulig stolpehull. Rund, nedgravning med brun silt.	Isabella Foldøy	
S50	Hus 1?	Stolpehull		0,25	Oval	X	34	0	50	35	Rund, nedgravning med brun siltblandet sand og småstein (stolpeavtrykk). Et lysere lag med samme masser fremkom i profilet. Ikke synlig kull. Kullprøve tatt av hele stolpeavtrykket. 35 cm i diameter i plan, 50 i snittet.	Svein Vatsvåg Nielsen	31.08.2011
S51		Stolpehull			Rund		0	0	45	48	Rund nedgravning med silt og sand, litt kull.	Svein Vatsvåg Nielsen	
S52		Kokegrop		24	Oval	X	0	0	150	190	Rund brun sandjord med skjørbrent stein og kull.	Christian L. Rødsrud	01.09.2011
S53		Stolpehull	Skoningsstein	2	Rund	X	16	60	60	60	Rund brun siltjord med skjørbrent stein og noe humus.	Christian L. Rødsrud	01.09.2011
S54		Stolpehull				X	5	0	30	37	Rundoval struktur nærmest bestående av kull alene. Skadd av plog. Kun bilde i plan (m plogskade) da strukturen var 5 cm dyp.	Christian L. Rødsrud	01.09.2011
S55		Stolpehull			Rund		0	0	15	24	Rund nedgravning med silt, sand og grus med kull. Avskrives?	Svein Vatsvåg Nielsen	
S56		Stolpehull					0	0	59	66	Rund nedgravning, mulig stolpehull, med lys brun silt, sand og grus med noe kull. Ikke undersøkt. Avskrives?	Svein Vatsvåg Nielsen	
S57		Avskrevet				X	1	0	35	37	Lys grå silt med trekull.	Christian L. Rødsrud	31.08.2011
S58		Kokegrop		0,2	Ujevn	X	75	0	160	190	Ujevn nedgravning med siltholdig sand og mye kull. Rødt brannlag synlig i kanten. To faser/horisonter i gropa fremkom i profilet. Prøve tatt av begge kullhorisontene.	Svein Vatsvåg Nielsen	05.09.2011
S59		Stolpehull			Rund		0	0	49	57	Rund nedgravning, mulig stolpehull av silt og sand iblandet grus. Ikke undersøkt - avskrives?	Svein Vatsvåg Nielsen	

S-nr	Kontekst	Type	Konstruksjons- element	Skjørbr- stein	Form	Snittet	Dybde i cm	Diam	Lengde	Bredde	Beskrivelse	Beskrevet_av	Dato
S60		Avskrevet				X	0	0	0	0		Svein Vatsvåg Nielsen	08.09.2011
S61		Avskrevet				X	0	0	0	0		Svein Vatsvåg Nielsen	08.09.2011
S62		Avskrevet				X	0	0	0	0		Svein Vatsvåg Nielsen	08.09.2011
S63		Stolpehull			Oval		0	0	56	49	Oval nedgravning med siltblandet sand, grus og noen nevestore stein.	Svein Vatsvåg Nielsen	
S64		Stolpehull			Rund	X	18	0	55	40	Mulig stolpehull. Nedgravning med brun jord ispedd kull. Likner matjord - avskrives?	Christian L. Rødsrud	31.08.2011
S65		Kokegrop		3	Oval	X	17	0	190	127	Ujevn form og spottete fyllmasser av silt og sandjord md kull og skjørbrent stein.	Svein Vatsvåg Nielsen	31.08.2011
S73		Stolpehull			Oval	X	15	35	35	35	*Markert med småstein i toppen og et lysere parti m silt i bunnen. Synes overleiret av S65. Makroprøve av mulig stolpe.	Svein Vatsvåg Nielsen	31.08.2011
S66		Stolpehull			Oval		0	63	0	0	Mulig stolpehull. Ovalt, bestående av sandblandet silt med noe grus og trekull. Ikke undersøkt.	Svein Vatsvåg Nielsen	31.08.2011
S67		Stolpehull			Rund		0	0	36	39	Mulig stolpehull. Rundt, bestående av sandblandet silt med noe grus og litt trekull. Ikke undersøkt.	Svein Vatsvåg Nielsen	
S68		Stolpehull			Rund	X	8	0	22	24	Brun sandjord med, grus, kull og noe brennt leire. Trolig steinopptrekk inntil moreneflekk.	Christian L. Rødsrud	09.09.2011
S69		Avskrevet				X	0	40	0	0		Christian L. Rødsrud	09.09.2011
S70		Grop / nedgravning		1	Ujevn	X	20	0	180	90	Mørk brun sandjord med noe skjørbrent stein og kull. Trolig rotvelt.	Christian L. Rødsrud	07.09.2011
S71		Grop / nedgravning			Oval		0	0	85	107	Oval nedgravning med sandblandet grus med silt. Snittet av fylkeskommunens registreringssjakt.	Svein Vatsvåg Nielsen	
S72		Avskrevet				X	0	0	0	0		Christian L. Rødsrud	
S74		Stolpehull			Rund		0	0	34	38	Mulig stolpehull. Rundt med sandholdig leire og grus. Ikke undersøkt.	Svein Vatsvåg Nielsen	
S75		Avskrevet				X	0	0	0	0	Mulig stolpehull -avskrevet.	Svein Vatsvåg Nielsen	08.09.2011
S76		Stolpehull			Oval	X	12	0	70	45	Mulig stolpehull bestående av silt, sand og småstein. Mørkere enn undergrunn-avskrives?	Svein Vatsvåg Nielsen	08.09.2011
S77		Avskrevet				X	0	0	0	0		Svein Vatsvåg Nielsen	08.09.2011
S78		Grop / nedgravning			Ujevn	X	14	0	132	51	Sandblandet silt. Mørkere enn undergrunnen. Verken kull eller skjørbrent stein observert.	Svein Vatsvåg Nielsen	08.09.2011
S79		Stolpehull			Rund	X	12	0	39	35	Mulig stolpehull bestående av brun sandjord med stein og kull. Kullprøve fra halve strukturen etter snitting.	Christian L. Rødsrud	08.09.2011
S80		Avskrevet				X	0	0	0	0		Christian L. Rødsrud	
S81		Avskrevet				X	0	0	0	0		Christian L. Rødsrud	
S82		Stolpehull	Skoningsstein		Rund	X	10	0	52	46	Mulig stolpehull av brun sandjord med stein, silt og trekull. Kullprøve fra halve strukturen (hovedsakelig øverste del av strukturen der det var mest kull).	Christian L. Rødsrud	08.09.2011

S-nr	Kontekst	Type	Konstruksjons- element	Skjørbr- stein	Form	Snittet	Dybde i cm	Diam	Lengde	Bredde	Beskrivelse	Beskrevet_av	Dato
S83		Grop / nedgravning			Oval	X	24	0	200	140	Grop med sand og silblandet jord mot lysere undergrunn. En lysere flekk i S del av strukturen (også i profil).	Isabella Foldøy	09.09.2011
S84		Stolpehull	Stolpeavtrykk		Oval	X	23	0	45	35	Stolpehull med stolpeavtrykk. Brun silt, noe mørkere i stolpeavtrykket som også inneholder noe småstein og kull. Enda mørkere silt mot bunnen av strukturen. Makroprøve fra hele strukturen, men særlig det mørkeste partiet.	Svein Vatsvåg Nielsen	08.09.2011
S85		Stolpehull	Skoningsstein		Rund	X	12	0	37	35	Nedgravning med brun silt, sand og småstein. En større stein i toppen.	Svein Vatsvåg Nielsen	07.09.2011
S86		Stolpehull			Ujevn	X	52	57	60	0	Ujevn nedgravning med mulig stolpeavtrykk. Mørk brun sand i stolpeavtrykket, noe lysere i Ø. Noe stein i bunnen av strukturen. Makroprøve fra det mørkeste. Stolpeavtrykkets diam: 20-40 cm.	Kristine Ledsten	08.09.2011
S87		Grop / nedgravning		1,5	Oval	X	17	0	93	50	Nedgravning med mørk brun humusblandet silt. En stor stein på toppen.	Kristine Ledsten	09.09.2011
S88		Stolpehull			Ujevn	X	14	0	34	30	Mørk brun humusholdig sand.	Kristine Ledsten	07.09.2011
S89		Stolpehull			Ujevn	X	47	0	50	35	Mørk brun humusholdig sand. Derunder et mer leirblandet lag før den humusholdige sanden fortsatte. Beinfagment funnet i det nederste laget. På bunnen av strukturen lå flere steiner på ca. cm 10 i diam.	Kristine Ledsten	07.09.2011
S90		Avskrevet				X	0	0	0	0		Kristine Ledsten	08.09.2011
S91		Stolpehull			Oval		0	0	45	47	Oval nedgravning med sand og grus. Ikke undersøkt.	Svein Vatsvåg Nielsen	
S92		Stolpehull			Oval		0	0	59	51	Oval nedgravning med sand og grus. Sotholdig. Ikke undersøkt.	Svein Vatsvåg Nielsen	
S93		Stolpehull			Oval		0	0	50	53	Oval nedgravning med sand og grus. Sotholdig. Ikke undersøkt.	Svein Vatsvåg Nielsen	
S94		Stolpehull					0	26	0	0	Oval nedgravning med sand og grus. Ikke undersøkt.	Svein Vatsvåg Nielsen	
S95	Hus 2	Stolpehull				X	22	0	40	37	Rund nedgravning med humusblandet sand og grus. Noe stein og kull.	Kristine Ledsten	06.09.2011
S96	Hus 2	Stolpehull		0,2	Oval	X	20	0	55	58	Oval nedgravning med humusblandet sand, silt og grus. Noe stein og kull. Forstyrret av gnagere (bioturbasjon).	Svein Vatsvåg Nielsen	06.09.2011
S97	Hus 2	Stolpehull		0,1	Rund	X	14	0	40	36	Oval nedgravning med sand, silt og grus. Noe stein og kull. Forstyrret av gnagere (bioturbasjon). Halve str. Tatt inn som prøve.	Svein Vatsvåg Nielsen	06.09.2011
S98	Hus 2	Stolpehull	Skoningsstein		Rund	X	12	0	35	36	Rund nedgravning med mørk brun sandjord. Noe stein og kull. Halve str. Tatt inn som prøve.	Christian L. Rødsrud	07.09.2011
S99	Hus 2	Stolpehull			Rund	X	10	40	0	0	Rund nedgravning med brungrå sandjord. Noe stein og kull. Halve strukturen tatt inn som prøve.	Christian L. Rødsrud	07.09.2011
S100		Grop / nedgravning			Kvadratisk	X	17	0	120	118	Kvadratisk nedgravning med mørk brungrå humusblandet silt. Noe stein og kull.	Kristine Ledsten	09.09.2011
S101	Hus 2	Stolpehull			Oval	X	16	0	30	26	Oval nedgravning med brungrå grusblandet sand. Halve stolpehullet tatt inn som makroprøve.	Svein Vatsvåg Nielsen	06.09.2011
S102		Avskrevet				X	0	0	0	0		Svein Vatsvåg Nielsen	07.09.2011

S-nr	Kontekst	Type	Konstruksjons- element	Skjørbr- stein	Form	Snittet	Dybde i cm	Diam	Lengde	Bredde	Beskrivelse	Beskrevet_av	Dato
S103	Hus 2	Stolpehull			Rund	X	14	0	29	30	Rund nedgravning med brungrå grusblandet sand med noe trekull. Halve stolpehullet tatt inn som makroprøve.	Svein Vatsvåg Nielsen	07.09.2011
S104	Hus 2	Ildsted			Ujevn	X	3	0	105	95	Ujevn struktur med brungrå grusblandet sand og trekull. Kun bunnlaget bevart. Eksakte mål ikke mulig En konsentrasjon tatt inn som kullprøve.	Svein Vatsvåg Nielsen	07.09.2011
S106	Hus 2	Stolpehull			Rund	X	10	0	35	32	Rund nedgravning med brungrå grusblandet sand med noe trekull. Halve stolpehullet tatt inn som makroprøve.	Christian L. Rødsrud	06.09.2011
S105		Avskrevet				X	0	0	0	0		Christian L. Rødsrud	06.09.2011
S107	Hus 2	Stolpehull			Rund	X	11	40	0	0	Rund nedgravning med brungrå grusblandet sand med noe trekull. Halve stolpehullet tatt inn som makroprøve.	Christian L. Rødsrud	06.09.2011
S108	Hus 2	Stolpehull			Rund	X	10	0	23	22	Rund nedgravning med brungrå grusblandet sand. Halve stolpehullet tatt inn som makroprøve.	Svein Vatsvåg Nielsen	06.09.2011
S109	Hus 2	Stolpehull			Oval	X	13	0	28	25	Rund nedgravning med brungrå grusblandet sand. Halve stolpehullet tatt inn som makroprøve.	Svein Vatsvåg Nielsen	05.09.2011
S110		Avskrevet			Rund	X	0	0	60	50	Rund nedgravning med brungrå grusblandet sand. Ikke undersøkt.	Svein Vatsvåg Nielsen	
S111		Stolpehull			Rund		0	0	33	44	Rund nedgravning med brungrå grusblandet sand og litt kull. Ikke undersøkt.	Svein Vatsvåg Nielsen	
S112	Hus 2	Stolpehull				X	15	0	28	36	Rund nedgravning med brungrå grusblandet sand og litt kull. Makrofossilprøve fra halve strukturen.	Svein Vatsvåg Nielsen	07.09.2011
S113		Kokegrop		40	Kvadratisk	X	38	0	210	180	Avrundet, rektangulær kokegrop med gråbrun sand, grus, småstein og trekull. Plogspor i toppen av strukturen. Ikke noe definert kullag i bunnen.	Svein Vatsvåg Nielsen	12.09.2011
S114		Avskrevet				X	0	0	0	0		Christian L. Rødsrud	
S115		Avskrevet				X	0	0	0	0		Christian L. Rødsrud	
S116		Stolpehull					0	0	80	82	Avrundet rektangulær nedgravning med brungrå grusblandet sand. Ikke undersøkt.	Svein Vatsvåg Niesen	
S117		Stolpehull			Rund		0	0	39	36	Rund nedgravning med brungrå grusblandet sand. Ikke undersøkt.	Svein Vatsvåg Niesen	
S118		Stolpehull			Rund		0	0	24	26	Rund nedgravning med brun grusblandet sand. Ikke undersøkt.	Svein Vatsvåg Niesen	
S119		Stolpehull			Rund		0	0	45	41	Rund nedgravning med brun grusblandet sand og trekull. Ikke undersøkt.	Svein Vatsvåg Niesen	
S120		Avskrevet				X	0	0	0	0		Linda Engstrøm	16.10.2011
S121		Avskrevet				X	0	0	0	0		Kristine Ledsten	16.10.2011
S122		Stolpehull			Rund		0	0	31	35	Rund nedgravning med brun sand og småstein. Ikke undersøkt.	Svein Vatsvåg Nielsen	
S123		Stolpehull			Rund		0	0	28	28	Rund nedgravning med brun sand og småstein. Ikke undersøkt.	Svein Vatsvåg Nielsen	
S124		Grop / nedgravning			Ujevn		0	0	299	169	Buet nedgravning med brun- og gulspettet sand og småstein. Trekull observert. Ikke undersøkt.	Svein Vatsvåg Nielsen	
S125		Kokegrop		8	Annen	X	10	0	190	170	Ujevn (utstrekning i 90 ° vinkel), kokegrop med mørk brun	Christian L. Rødsrud	15.09.2011

S-nr	Kontekst	Type	Konstruksjons- element	Skjørbr- stein	Form	Snittet	Dybde i cm	Diam	Lengde	Bredde	Beskrivelse	Beskrevet_av	Dato
											sandjord, trekull og skjørbrent stein (stort sett nevstore bryggestein). Dokumentert med to snitt (profil 1 og 2). Nedgravningen S126 som ligger like i N synes relaterbar.		
S126		Grop / nedgravning		0,3	Annen	X	10	0	48	62	Ujevn (utstrekning i 90 ° vinkel), nedgravning med mørk brun sandjord, trekull og enkelte skjørbrente stein (stort sett nevstore bryggestein). Dokumentert med to snitt (profil 1 og 2). Kokegroppen S125 som ligger like i S synes relaterbar.	Christian L. Rødsrud	16.09.2011
S127		Avskrevet				X	0	0	0	0	Avskrevet etter snitting.	Svein Vatsvåg Nielsen	14.09.2011
S128		Avskrevet				X	0	0	0	0	Avskrevet etter snitting.	Linda Engstrøm	14.09.2011
S129		Stolpehull			Rund	X	13	0	37	35	Rund nedgravning med siltholdig sand og enkelte småstein. Ujevne sider og bunn.	Svein Vatsvåg Nielsen	14.09.2011
S130		Stolpehull					0	0	34	30	Rund nedgravning med siltholdig sand og grus. Ikke undersøkt.	Svein Vatsvåg Nielsen	
S131		Stolpehull			Rund	X	11	0	60	50	Rund nedgravning med brun siltholdig sand og enkelte småstein (et par skjørbrente).	Svein Vatsvåg Nielsen	14.09.2011
S132		Grop / nedgravning			Ujevn	X	9	0	49	66	Rund, ujevn nedgravning med brun siltholdig sand og enkelte småstein. Glidende overgang fra strukturen til undergrunnen. Kan trolig avskrives.	Svein Vatsvåg Nielsen	14.09.2011
S133		Ildsted		0,3	Ujevn	X	6	100	100	0	Rund struktur med mørk brun sand og grus. Noe skjørbrent stein (10 stk.) og et tynt lag kull. Trolig kun bunnen bevart - ikke fotografert i profil.	Christian L. Rødsrud	22.09.2011
S134	Hus 3	Stolpehull			Rund	X	16	0	34	30	Rund struktur med mørk brun siltblandet sand og grus. Enkelte varmepåvirkede stein.	Svein Vatsvåg Nielsen	22.09.2011
S135		Stolpehull			Rund		0	0	32	34	Rund struktur med mørk brun sand og grus. Ikke undersøkt.	Svein Vatsvåg Nielsen	
S136	Hus 3	Stolpehull			Rund	X	8	35	0	0	Rund struktur med mørk brun siltblandet sand og grus med noe trekull og brent leire. Noe utydelig fyllskifte, men massene er løsere enn undergrunnen rundt i en dybde 5-7 cm ned.	Christian L. Rødsrud	14.09.2011
S137	Hus 3	Stolpehull			Rund	X	13	40	0	0	Rund struktur med mørk brun siltblandet sand og grus med noe trekull. Tydelig fyllskifte.	Christian L. Rødsrud	14.09.2011
S138	Hus 3	Stolpehull			Rund	X	13	37	0	0	Rund struktur med mørk brun siltblandet sand og grus med noe trekull. Tydelig fyllskifte.	Svein Vatsvåg Nielsen	14.09.2011
S139	Hus 3	Ildsted		10	Kvadratisk	X	20	0	135	127	Kvadratisk idsted med avrundede hjørner. Mørk gråbrun siltblandet sand og grus med noe trekull og skjørbrent stein. Brent bein i toppen av strukturen.	Svein Vatsvåg Nielsen	14.09.2011
S140		Stolpehull			Rund		0	0	18	20	Rund nedgravning med brun siltholdig sandjord med trekull. Ikke undersøkt.	Svein Vatsvåg Nielsen	
S141		Avskrevet				X	0	0	0	0	Avskrevet etter snitting.	Christian L. Rødsrud	22.09.2011
S142		Grop / nedgravning		0,1	Oval	X	19	0	170	140	Rund nedgravning med brun siltholdig sandjord med trekull og enkelte skjørbrente stein. Inntil og trolig yngre enn stolpehullet S209.	Svein Vatsvåg Nielsen	
S143		Grop / nedgravning			Ujevn	X	20	0	123	63	Oval, ujevn nedgravning med brun siltholdig sandjord med trekull og grus. Noe løsere i konsistens enn undergrunnen.	Svein Vatsvåg Nielsen	15.09.2011

S-nr	Kontekst	Type	Konstruksjons- element	Skjørbr- stein	Form	Snittet	Dybde i cm	Diam	Lengde	Bredde	Beskrivelse	Beskrevet_av	Dato
S144	Hus 3	Stolpehull			Rund	X	12	0	44	50	Rund (eggformet) nedgravning med brun siltholdig sandjord med trekull og grus. Noe løsere i konsistens enn undergrunnen. Makroprøve fra halve strukturen.	Kristine Ledsten	13.09.2011
S145		Stolpehull			Ujevn	X	8	0	1250	80	Ujevnt oval nedgravning med brun siltholdig sandjord med spredt trekull Meget utydelig avgrensning både i kanter og profil. Lå delvis over husområde 3. Ingen prøve.	Linda Engstrøm	13.09.2011
S146		Grop / nedgravning			Ujevn	X	17		90	70	Rund nedgravning av brun siltholdig sand med noe småstein og trekull.	Isabella Foldøy	
S147	Hus 3	Stolpehull			Rund	X	9	0	43	48	Stolpehull som fremkom under et lag/en nedgravning (S154: også tolket som separat stolpehull innledningsvis). Først ble det lagt et snitt gjennom begge strukturer som så ut som et sammenhengende lag. Deretter ble det lagt et nytt snitt gjennom S147 og under kulturlaget/nedgravningen (20 cm fjernet) fremkom et stolpehull. Masene endret seg fra brun silt til gråbrun silt/sand med noe trekull. Meget markant nedgravning i både plan og profil.	Svein Vatsvåg Nielsen	20.09.2011
S148		Grop / nedgravning			Ujevn	X	25	0	200	120	Ujevnt rektangulær nedgravning/kulturlagsrest med brun siltholdig jord og spredt kull. Delt av moderne grøft. Noe utydelig avgrensning, særlig i NV.	Linda Engstrøm	16.09.2011
S149	Hus 3	Stolpehull			Oval	X	15	0	30	35	Oval nedgravning med brun siltholdig jord og spredt kull.	Svein Vatsvåg Nielsen	13.09.2011
S150		Avskrevet				X	0	0	0	0	Avskrevet etter snitting.	Svein Vatsvåg Nielsen	13.09.2011
S151	Hus 2	Stolpehull			Oval	X	0	0	43	36	Oval nedgravning med brun siltholdig sandjord. I ytterkant av Ø del av strukturen tilkommer et lag med mørkere grusblandet sand. Tvilsom som stolpehull. Halve stolpehull tatt inn som prøve.	Kristine Ledsten	06.09.2011
S152	Hus 2	Stolpehull			Rund	X	10	0	31	34	Oval nedgravning (mulig stolpehull) med lys brun siltholdig sandjord og noe grus. Uklar avgrensning i profil.	Kristine Ledsten	07.09.2011
S153		Avskrevet				X	0	0	0	0		Svein Vatsvåg Nielsen	
S154		Grop / nedgravning			Ujevn	X	20	0	270	80	Et ujevnt spredt lag/en nedgravning som lå over stolpehullet S147. S147 og 154 ble tolket som separate stolpehull innledningsvis, men det viste seg av S154 var et lag på toppen av et stolpehull. Først ble det lagt et snitt gjennom begge strukturer som så ut som et sammenhengende lag. Deretter ble det lagt et nytt snitt gjennom i N hvor S147 ble separert ut. I samme snitt ble det også tatt prøve av S154.	Svein Vatsvåg Nielsen	16.09.2011
S155		Stolpehull			Oval		0	0	47	52	Oval nedgravning med brun siltholdig sand. Ikke undersøkt.	Svein Vatsvåg Nielsen	
S156	Hus 3	Stolpehull			Oval	X	3	0	45	36	Oval nedgravning med brun siltholdig sand, trekull og enkelte småstein. Meget grunn. Makroprøve fra halve strukturen.	Svein Vatsvåg Nielsen	14.09.2011
S157		Avskrevet				X	0	0	0	0		Kristine Ledsten	24.09.2011
S158		Avskrevet				X	0	0	0	0		Christian L. Rødstrud	22.09.2011

S-nr	Kontekst	Type	Konstruksjons- element	Skjørbr- stein	Form	Snittet	Dybde i cm	Diam	Lengde	Bredde	Beskrivelse	Beskrevet_av	Dato
S159		Avskrevet				X	0	0	0	0		Christian L. Rødsrud	23.09.2011
S160		Avskrevet				X	0	0	0	0		Christian L. Rødsrud	23.09.2011
S161		Avskrevet				X	0	0	0	0		Christian L. Rødsrud	23.09.2011
S162		Avskrevet				X	0	0	0	0		Christian L. Rødsrud	23.09.2011
S163		Avskrevet				X	0	0	0	0		Christian L. Rødsrud	23.09.2011
S164		Ildsted		1	Ujevn	X	10	0	100	110	Ujevn struktur med kullblandet sand og noe skjørbrent stein. Kullprøve fra N del av strukturen.	Kristine Ledsten	22.09.2011
S165		Stolpehull			Rund		0	0	12	13	Lite staurhull fylt m grå sandjord. Ikke undersøkt.	Christian L. Rødsrud	
S166		Avskrevet				X	0	0	0	0		Christian L. Rødsrud	23.09.2011
S167		Stolpehull			Rund		0	0	31	29	Rund nedgravning med grå sandjord. Mulig steinopptrekk. Ikke undersøkt.	Christian L. Rødsrud	
S168		Avskrevet				X	0	0	0	0		Svein Vatsvåg Nielsen	
S169		Avskrevet				X	0	0	0	0		Svein Vatsvåg Nielsen	27.09.2011
S170		Avskrevet				X	0	0	0	0		Svein Vatsvåg Nielsen	27.09.2011
S171		Grop / nedgravning			Oval	X	18	0	80	50	Oval nedgravning med gråbrun sand og noe trekull, særlig i Ø.	Christian L. Rødsrud	23.09.2011
S172		Avskrevet				X	0	0	0	0		Christian L. Rødsrud	23.09.2011
S173		Grop / nedgravning			Oval	X	25	0	70	75	Oval nedgravning med gråbrun morenejord med innslag av humus og kull. Uklar funksjon	Christian L. Rødsrud	23.09.2011
S176		Grop / nedgravning			Oval	X	22	0	70	50	Oval nedgravning med gråbrun morenejord med innslag av humus og kull. Uklar funksjon.	Christian L. Rødsrud	23.09.2011
S174		Grop / nedgravning					0	0	250	200	Oval nedgravning med gråbrun morenejord med innslag av nevestore stein. Uklar funksjon. Ikke undersøkt	Christian L. Rødsrud	
S175		Ildsted			Ujevn	X	16	0	87	66	Ujevnt oval nedgravning med gråbrun morenejord med innslag av nevestore stein og trekull. Splittet av en grøft/et plogspor. Kullprøve fra Ø-del av strukturen.	Kristine Ledsten	23.09.2011
S177		Avskrevet				X	0	0	0	0		Svein Vatsvåg Nielsen	27.09.2011
S178		Avskrevet				X	0	0	0	0		Svein Vatsvåg Nielsen	27.09.2011
S179		Avskrevet				X	0	0	0	0		Svein Vatsvåg Nielsen	27.09.2011
S180		Stolpehull			Oval	X	17	0	45	40	Ujevnt, oval nedgravning med brun sandjord, grus og kullspetter. Noe uklar avgrensning i både plan og profil.	Svein Vatsvåg Nielsen	27.09.2011
S181		Avskrevet				X	0	0	0	0		Kristine Ledsten	
S182		Grop / nedgravning			Oval	X	28	0	34	37	Ujevnt, rund nedgravning med gråbrun sandjord, grus og kullspetter.	Svein Vatsvåg Nielsen	26.09.2011
S183		Avskrevet				X	0	0	0	0		Kristine Ledsten	26.09.2011

S-nr	Kontekst	Type	Konstruksjons- element	Skjørbr- stein	Form	Snittet	Dybde i cm	Diam	Lengde	Bredde	Beskrivelse	Beskrevet_av	Dato
S184		Grop / nedgravning			Rektangulær	X	49	0	76	76	Ujevnt, rektangulær nedgravning med brun sandjord, grus, humus og kullspetter. Makroprøve fra N-del av profilet.	Kristine Ledsten	23.09.2011
S185		Avskrevet				X	0	0	0	0		Kristine Ledsten	23.09.2011
S186		Stolpehull		0,5	Ujevn	X	23	0	67	71	Ujevn nedgravning med gråbrun sandjord, grus og kullspetter. Makroprøve fra halve stolpehullet. Skallefragment funnet under registrering - mulig grav. Datert til xxx ved registrering.	Kristine Ledsten	27.09.2011
S187		Avskrevet				X	0	0	0	0	Steinopptrekk?	Svein Vatsvåg Nielsen	27.09.2011
S188		Ildsted			Rund	X	4	0	30	37	Liten flekk med rødbrent sand. Verken kull eller sot synlig. Grunn struktur. Ligger inntil S187 som ble avskrevet som steinopptrekk. Ingen prøver innhentet.	Svein Vatsvåg Nielsen	27.09.2011
S190	Hus 2	Stolpehull			Oval	X	10	0	20	34	Oval nedgravning med brun sandjord og kullspetter. Enkelte stein. Makroprøve fra halve strukturen,	Kristine Ledsten	06.09.2011
S189		Grop / nedgravning			Ujevn	X	0	0	0	0	Ujevn nedgravning med brun sandjord og kullspetter. Enkelte stein. Kun foto.	Christian L. Rødsrud	
S191	Hus 2	Stolpehull			Rund	X	10	0	30	32	Ujevn nedgravning med brun sandjord og kullspetter. Enkelte stein.	Christian L. Rødsrud	06.09.2011
S192		Avskrevet				X	0	0	0	0		Christian L. Rødsrud	06.09.2011
S193		Avskrevet				X	0	0	0	0		Christian L. Rødsrud	06.09.2011
S194		Avskrevet				X	0	0	0	0		Christian L. Rødsrud	06.09.2011
S195		Avskrevet				X	0	0	0	0		Svein Vatsvåg Nielsen	06.09.2011
S196		Avskrevet				X	0	0	0	0		Svein Vatsvåg Nielsen	09.09.2011
S197		Avskrevet				X	0	0	0	0		Svein Vatsvåg Nielsen	09.09.2011
S198		Stolpehull					0	0	24	29	Rund liten nedgravning med brun sandjord. Ikke undersøkt.	Christian L. Rødsrud	09.09.2011
S199		Stolpehull			Rund		0	0	42	36	Rund liten nedgravning med brun sandjord. Ikke undersøkt.	Christian L. Rødsrud	09.09.2011
S200	Hus 2	Stolpehull			Ujevn	X	17	0	80	40	Ujevn nedgravning med brun siltholdig sandjord med noe stein. Ujevn og nokså uklar avgrensning i snitt.	Isabella Foldøy og Svein Vatsvåg Nielsen	07.09.2011
S201		Avskrevet				X	0	0	0	0		Svein Vatsvåg Nielsen	07.09.2011
S202		Avskrevet				X	0	0	0	0		Svein Vatsvåg Nielsen	09.09.2011
S203		Avskrevet				X	0	0	0	0		Svein Vatsvåg Nielsen	09.09.2011
S204		Avskrevet				X	0	0	0	0		Svein Vatsvåg Nielsen	09.09.2011
S205		Avskrevet				X	0	0	0	0		Christian L. Rødsrud	07.09.2011
S206		Avskrevet				X	0	0	0	0	Samme som S98.	Christian L. Rødsrud	07.09.2011
S207	Hus 1?	Stolpehull			Rund	X	11	0	31	33	Rund nedgravning med gråbrun siltholdig jord og noe trekull.	Christian L. Rødsrud	07.09.2011

S-nr	Kontekst	Type	Konstruksjons- element	Skjørbr- stein	Form	Snittet	Dybde i cm	Diam	Lengde	Bredde	Beskrivelse	Beskrevet_av	Dato
S208		Avskrevet				X	0	0	0	0		Linda Engstrøm	16.09.2011
S209	Hus 3	Stolpehull			Rund	X	20		58	44	Rund nedgravning med brun, siltholdig sand og trekull. Ligger inntil, men trolig under gropen/laget S142.	Svein Vatsvåg Nielsen	15.09.2011
S211		Stolpehull			Rund	X	9	35	0	0	Rund nedgravning med lys gråbrun, siltholdig sand med noe småstein. Uklar avgrensning i både plan og profil, da massene er temmelig like undergrunnen. Grunn.	Linda Engstrøm	16.09.2011
S210	Hus 3	Stolpehull			Oval	X	13	35	0	0	Rund nedgravning med brun, siltholdig sandholdig silt med noe småstein. Strukturen vokser ut rundt en stein i sør. Uklar avgrensning mot S154.	Christian L. Rødsrud	20.09.2011
S212		Avskrevet			Ujevn	X	9	0	40	40	Ujevn nedgravning med mørk brun, sandholdig morene med noe trekull. Svært usikker.	Svein Vatsvåg Nielsen	29.09.2011
S213		Avskrevet			Oval	X	9	0	30	20	Oval nedgravning med mørk brun, sandholdig morene med noe trekull. Svært usikker.	Svein Vatsvåg Nielsen	29.09.2011
S214		Avskrevet				X	0	0	0	0		Isabella Foldøy	29.09.2011
S215		Avskrevet				X	0	0	0	0		Isabella Foldøy	29.09.2011
S216		Kokegrop		16	Ujevn	X	15	0	193	155	Ujevnt rektangulær kokegrop med kull, skjørbrent stein og sandjord. Kun bunnen bevart.	Svein Vatsvåg Nielsen	03.10.2011
S217		Grop / nedgravning			Oval	X	10	0	34	30	Oval grop med grå sandjord.	Kristine Ledsten	29.09.2011
S218		Grop / nedgravning			Rund	X	12	0	80	82	Rund grop med grå sandjord.	Kristine Ledsten	29.09.2011
S219		Stolpehull			Rund	X	17	40	0	0	Rund nedgravning med lys grå sandjord som holder på fuktigheten.	Svein Vatsvåg Nielsen	29.09.2011
S220		Grop / nedgravning			Ujevn	X	12	0	70	48	Ujevn nedgravning med lys grå sandjord som holder på fuktigheten.	Isabella Foldøy	29.09.2011
S221		Kokegrop		6	Ujevn	X	23	0	112	100	Ujevn kokegrop? Eller brannflekk? Strukturen er full av stein, en del skjørbrent, men også stein som ikke viser tegn til varmpåvirkning. Over steinpakningen er fyllet mørkt grått med mye trekull, mens det er brunt under. Samlet mengde stein fra snittet er 14 kg, hvorav 6 kg skjørbrent.	Kristine Ledsten	29.09.2011
S222		Kokegrop			Ujevn			0	80	69	Ujevn kokegrop? Eller brannflekk/rotbrann? Strukturen er full av stein, en del skjørbrent, men også stein som ikke viser tegn til varmpåvirkning. Ikke undersøkt.	Christian L. Rødsrud	
S223		Avskrevet			Rund	X	9	0	20	19	Rund nedgravning med gråbrun silt, noe rødbrun i et 10 cm bredt parti som omkranser nedgravningen. Uklar avgrensning og ujevn bunn. Mulig stolpehull?	Svein Vatsvåg Nielsen	29.09.2011
S224		Avskrevet				X	0	0	0	0		Isabella Foldøy	29.09.2011
S225	Hus 3	Stolpehull			Rund	X	19	0	35	31	Rund nedgravning av grå silt (noe mørkere de øverste 6 cm). Tydelig avgrensning i bunnen.	Svein Vatsvåg Nielsen	16.10.2011
S226		Grop / nedgravning		3	Oval	X	43	0	200	128	Rund nedgravning av mørk grå humusblandet sand. Funn av en flat metallgjenstand (ikke samlet inn). Muligens nyere tid.	Kristine Ledsten	30.09.2011

S-nr	Kontekst	Type	Konstruksjons- element	Skjørbr- stein	Form	Snittet	Dybde i cm	Diam	Lengde	Bredde	Beskrivelse	Beskrevet_av	Dato
S227		Grop / nedgravning			Oval	X	19	0	66	48	Ujevnt oval nedgravning av gråbrun silt. Noe skjev og uklar avgrensning mot bunnen.	Kristine Ledsten	21.09.2011
S228		Kokegrop			Rund	X	10	0	60	57	Rund kokegrop/ildsted med kullholdig sandjord og enkelte stein i toppen. Like inntil lå en nedgravning som ble avskrevet (S229). Kun en stein ble fjernet fra snittet halvdel.	Isabella Foldøy	
S229		Avskrevet				X	0	0	0	0		Isabella Foldøy	
S230		Avskrevet			Oval	X	0	0	0	0	Oval nedgravning av gråbrun silt. Noe utydelig/tvilsom. Ikke undersøkt.	Svein Vatsvåg Nielsen	
S231		Ildsted		6	Rund	X	18	0	87	77	Rundt ildsted med steiner lagt i en tilnærmet ring. Kull i midten, særlig konsentrert til bunnen av strukturen.	Kristine Ledsten	22.10.2011
S232		Avskrevet				X	0	0	0	0		Isabella Foldøy	22.10.2011
S233		Kokegrop		2		X	0	0	0	0	Oval kokegrop av mørk brun silt, med trekull og skjorbrent stein. Under et definert kullag følger et parti med lysere masser med kullspetter som enten er en del av strukturen eller skyldes nedvasking. Kullprøve fra kullaget.	Kristine Ledsten	22.10.2011
S234		Stolpehull			Oval		0	0	0	0	Oval nedgravning av gråbrun silt, med noe leire og småstein. Ikke undersøkt.	Svein Vatsvåg Nielsen	
S235		Stolpehull			Rund		0	0	0	0	Sirkulær nedgravning av gråbrun silt, med noe leire og småstein. Ikke undersøkt.	Svein Vatsvåg Nielsen	
S236		Avskrevet				X	0	0	0	0		Christian L. Rødsrud	22.09.2011
S237		Stolpehull					0	0	0	0	Sirkulær nedgravning av gråbrun silt, med noe leire og småstein. Tvilsom struktur. Ikke undersøkt.	Christian L. Rødsrud	22.09.2011
S238		Ildsted		0,5	Ujevn	X	18	0	120	84	Ujevn kullfleck - ildsted eller bålplass. Består av et kullag med lite stein (2-3 skjorbrente). Trolig nyere tid.	Kristine Ledsten	27.09.2011
S239		Avskrevet			Ujevn	X	0	0	0	0	Ujevn nedgravning. Avskrevet.	Kristine Ledsten	28.09.2011
S240		Grop / nedgravning			Ujevn		0	0	54	40	Ujevn nedgravning av gråbrun silt. Ikke undersøkt.	Svein Vatsvåg Nielsen	
S241		Avskrevet				X	0	0	0	0		Svein Vatsvåg Nielsen	
S242		Kokegrop		0,5	Ujevn	X	14	0	130	144	Ujevn kullfleck - ildsted eller bålplass. Består av et kullag med lite (tettest mot bunnen) stein (2-3 stk.). Trolig nyere tid.	Kristine Ledsten	28.09.2011
S243		Kokegrop			Ujevn	X	8	0	100	70	Ujevnt oval kokegrop/ildsted med mørk brun sand/silt ispedd trekull og enkelte brente stein. Skadet av en drenggrøft og den utgravde halvdel best hovedsakelig av drenggrøften. Derfor ble det ikke målt mengde med skjorbrent stein.	Kristine Ledsten	28.09.2011
S244		Avskrevet				X	0	0	0	0		Svein Vatsvåg Nielsen	28.09.2011
S245		Avskrevet				X	0	0	0	0		Svein Vatsvåg Nielsen	28.09.2011
S246		Avskrevet				X	0	0	0	0		Svein Vatsvåg Nielsen	28.09.2011
S247		Kokegrop		52	Ujevn	X	26	0	285	200	Ujevnt oval kokegrop/ildsted med mørk brun sand/silt ispedd trekull og enkelte brente stein i S halvdel. Skadet av	Kristine Ledsten	03.10.2011

S-nr	Kontekst	Type	Konstruksjons- element	Skjørbr- stein	Form	Snittet	Dybde i cm	Diam	Lengde	Bredde	Beskrivelse	Beskrevet_av	Dato
											en drenggrøft. Det kan virke som om gropen har to faser, der den ene fasen er tømt for stein. Den primære gropen som er tømt for stein (N- halvdel) er minst (120x130 cm), mens den S delen (170x200 cm) er sekundær med skjorbrent stein og kullag. Kullprøve 93 fra S del og kullprøve 94 fra N-del.		
S248		Avskrevet				X	0	0	0	0		Isabella Foldøy	29.09.2011
S249		Kokegrop		5	Oval	X	19	0	72	102	Ujevnt oval kokegrop/ildsted med mørk grå sand/silt ispedd trekull og enkelte brente stein. Kullrand i bunnen og et brent bein.	Kristine Ledsten	29.09.2011
S250		Grav			Ujevn	X	18	0	173	95	Ujevnt ovalt brannflak med mørk gråbrun sand/silt ispedd trekull. Mer konsentrert kull mot sentrum av strukturen, som var dekket av ca. 30 cm matjord og hadde blitt skadet av pløying ved flere anledninger. Det ble funnet brente bein og en spiker i strukturen, men det kan ikke utelukkes at ytterligere gjenstander hadde gått tapt. Like sør for brannflaket fremkom en nedgravning i profilet som ikke var synlig i plan. Ingen gjenstander ble funnet i den. Gravd i to halvdelar og en kullprøve ble innsamlet fra hver del. KP98 (Ø), KP99 (V).	Svein Vatsvåg Nielsen	29.09.2011
S251		Grop / nedgravning			Oval		0	0	61	50	Oval nedgravning med silt og kull. Ikke undersøkt.	Svein Vatsvåg Nielsen	
S252		Fotgrøft			Rund	X	6	0	33	0	Sirkulær fotgrøft av gråbrun silt med spredtkull.. Svakt synlig i lavhøstsol. Noe utvaskede masser og uklar avgrensning. I både plan og profil. Det ble gravd to snitt gjennom grøfta. Profil Ø og V. Det ble tatt pollenprøve (PP102_1 og 2) fra profil V, samt kullprøver fra begge profilene KP103_1 (V) og KP103_2(Ø).	Svein Vatsvåg Nielsen	06.10.2011
S253		Kokegrop		1	Rund	X	10	80	0	0	Rund kokegrop med mørk grå silt ispedd mye trekull og en del brente stein. Noe utvasket bunnslag som glir over i lys silt (undergrunn)	Svein Vatsvåg Nielsen	06.10.2011
S254		Avskrevet			Rund	X	0	50	0	0		Christian L. Rødsrud	16.10.2011
S255		Stolpehull			Annen		0	0	30	36	Avlang nedgravning med silt og mye kull. Ikke undersøkt.	Svein Vatsvåg Nielsen	
S256		Avskrevet			Rund	X	0	190	0	0	Dyp grop - avskrevet pga kritt Piper i fyllet.	Kristine Ledsten	
S257		Grop / nedgravning			Ujevn	X	6	0	56	57	Ujevn nedgravning med grå kullholdig sand. Uklar i profil.	Kristine Ledsten	28.09.2011
S258		Grop / nedgravning			Oval		0	0	90	80	Oval nedgravning med grå silt med kull. Ikke undersøkt.	Svein Vatsvåg Nielsen	
S259		Grop / nedgravning			Rund		0	0	0	0	Rund nedgravning med grå silt med kull. Ikke undersøkt.	Svein Vatsvåg Nielsen	
S260		Stolpehull			Oval		0	0	0	0	Oval nedgravning med grå silt med kull. Ikke undersøkt.	Svein Vatsvåg Nielsen	
S261		Avskrevet				X	0	0	0	0		Svein Vatsvåg Nielsen	28.09.2011
S262		Avskrevet				X	0	0	0	0		Svein Vatsvåg Nielsen	28.09.2011

S-nr	Kontekst	Type	Konstruksjons- element	Skjørbr- stein	Form	Snittet	Dybde i cm	Diam	Lengde	Bredde	Beskrivelse	Beskrevet_av	Dato
S263		Grop / nedgravning			Ujevn	X	13	0	40	77	Ujevn nedgravning med grå sand iblandet kullstøv.	Kristine Ledsten	28.09.2011
S264		Grop / nedgravning			Oval	X	11	0	33	51	Ujevn nedgravning med grå sand iblandet kullstøv.	Kristine Ledsten	29.09.2011
S265		Grop / nedgravning			Ujevn	X	22	0	139	180	Ujevn nedgravning med grå sand iblandet kullstøv og en steinsamling på toppen.	Kristine Ledsten	04.10.2011
S266		Stolpehull			Ujevn		0	0	64	61	Ujevn nedgravning med grålig silt og noe kullstøv. Ikke undersøkt.	Svein Vatsvåg Nielsen	04.10.2011
S267		Grop / nedgravning					0	0	42	47	Avlang nedgravning med grålig silt og noe kullstøv. Ikke undersøkt.	Svein Vatsvåg Nielsen	
S268		Kokegrop		0,1	Oval	X	7	0	60	46	Oval kokegrop med gråbrun sand, kull og brent stein. Svært nedpløyd og dratt utover i N. Uklar avgrensning både i plan og profil.	Svein Vatsvåg Nielsen	06.10.2011
S269		Stolpehull			Oval		0	0	42	44	Oval nedgravning med grå sotholdig silt. Ikke undersøkt.	Svein Vatsvåg Nielsen	
S270		Grop / nedgravning			Oval	X	21	0	210	150	Oval nedgravning med gråbrun sotholdig silt/sand. Gjennomskåret av dreneringsgrøft. Enkelte stein, både varmpåvirkede og ikke.	Svein Vatsvåg Nielsen	29.09.2011
S271		Kokegrop		0,1	Rund	X	24	120	0	0	Oval kokegrop med gråbrun sand, kull og brent stein (4 brente og 4 ubrente fremkom ved utgravning).	Svein Vatsvåg Nielsen	06.10.2011
S272		Kokegrop		7	Rund	X	32	0	118	121	Oval kokegrop med gråsvart sand, kull og brent stein. Skadet av dreneringsgrøft. Konsentrasjon av stein og kull i bunnen.	Kristine Ledsten	06.10.2011
S273		Grop / nedgravning			Annen		0	0	182	97	Avlang nedgravning med lys grå silt og noe kullstøv. Ikke undersøkt.	Kristine Ledsten	
S274		Avskrevet				X	0	0	0	0		Svein Vatsvåg Nielsen	28.09.2011
S275		Kokegrop		1	Ujevn	X	10	0	200	148	Ujevn kokegrop med gråsvart sand, kull og brent stein. Skadet av dreneringsgrøft. Svært utpløyd og utdratt.	Svein Vatsvåg Nielsen	28.09.2011
S276		Stolpehull			Rund		0	0	0	0	Rund nedgravning med gråbrun silt. Ikke undersøkt.	Svein Vatsvåg Nielsen	
S277		Stolpehull			Rund		0	40	0	0	Rund nedgravning med gråbrun silt og noe kull. Ikke undersøkt.	Svein Vatsvåg Nielsen	
S278		Grop / nedgravning			Oval		0	0	203	240	Oval nedgravning med gråbrun silt og noe kull. Ikke undersøkt.	Svein Vatsvåg Nielsen	
S279		Grop / nedgravning			Oval		0	0	135	159	Ujevnt oval nedgravning med gråbrun silt og noe kull. Ikke undersøkt.	Svein Vatsvåg Nielsen	
S280		Grop / nedgravning			Rektangulær	X	19	0	139	73	Ujevnt rektangulær nedgravning med gråbrun silt, noe kull og enkelte steiner.	Svein Vatsvåg Nielsen	29.09.2011
S281		Stolpehull			Ujevn		0	0	23	31	Rund nedgravning med gråbrun silt og noe kull. Ikke undersøkt.	Svein Vatsvåg Nielsen	
S282		Stolpehull			Oval		0	0	0	0	Oval nedgravning med gråbrun silt og noe kull. Ikke undersøkt.	Svein Vatsvåg Nielsen	
S283		Grop / nedgravning			Oval	X	20	0	180	155	Oval nedgravning med gråbrun silt og noe kull.	Isabella Foldøy	29.09.2011
S284		Stolpehull			Rund		0	0	43	51	Oval nedgravning med gråbrun silt og noe kull. Ikke undersøkt.	Svein Vatsvåg Nielsen	

S-nr	Kontekst	Type	Konstruksjons- element	Skjørbr- stein	Form	Snittet	Dybde i cm	Diam	Lengde	Bredde	Beskrivelse	Beskrevet_av	Dato
S285		Grop / nedgravning			Oval		0	0	375	200	Oval nedgravning med gråbrun silt og noe kull. Ujevne masser. Ikke undersøkt.	Svein Vatsvåg Nielsen	
S286		Grop / nedgravning			Ujevn	X	36	0	280	160	Ujevn nedgravning med gråbrun silt og noe kull. Skadet av dreneringsgrøft i Ø. Funn av tegl i V-halvdel. Muligens to strukturer, en i Ø og en i V. Makroprøve fra Ø-halvdel.	Isabella Foldøy	07.10.2011
S287		Stolpehull			Rund	X	21	0	59	60	Rund nedgravning med gråbrun silt/sand med noe kull og stein i bunnen. Kullet kan være rester etter en stolpe.	Kristine Ledsten	06.10.2011
S288		Stolpehull			Oval		0	0	62	65	Oval nedgravning med gråbrun silt. Ikke undersøkt.	Svein Vatsvåg Nielsen	
S289		Stolpehull			Oval		0	0	29	27	Oval nedgravning med gråbrun silt. Ikke undersøkt.	Svein Vatsvåg Nielsen	
S290		Grop / nedgravning			Rektangulær	X	21	0	170	140	Rektangulær nedgravning med gråbrun silt og noe kullstøv. Noe utvasket i bunnen.	Svein Vatsvåg Nielsen	07.10.2011
S291		Stolpehull			Oval		0	0	56	48	Oval nedgravning med gråbrun silt. Ikke undersøkt.	Svein Vatsvåg Nielsen	
S292		Kokegrop			Oval	X	26	0	130	100	Oval, atypisk kokegrop med mørk brun silt og kull. Ingen synlig stein på overflaten. Kun et par ubrente stein ned i strukturen.	Christian L. Rødsrud/Kristine Ledsten	
S293		Grop / nedgravning			Oval		0	0	148	107	Oval nedgravning med brun silt og noe stein helt i S. Ikke undersøkt.	Svein Vatsvåg Nielsen	
S294		Grop / nedgravning			Oval		0	0	0	0	Oval (sekskantet) nedgravning med gråbrun silt. Ikke undersøkt.	Svein Vatsvåg Nielsen	
S295		Grop / nedgravning		2	Ujevn	X	25	0	395	120	Avlang ujevn nedgravning med uklar avgrensning i NV. Liknet kokegrop, men hadde ingen klar kullhorisont og skjørbrbrente stein. Gråbrun silt m kull sentralt, rødbrun silt i SØ og spetter med sotholdig silt. Flint funnet i bunnen og utkanten av strukturen. Omrotet av både jordbruksaktivitet og bioturbasjon.	Svein Vatsvåg Nielsen	04.10.2011
S296		Grop / nedgravning			Oval	X	12	50	0	0	Oval nedgravning med grå silt med kull. Uklar avgrensning i profil.	Svein Vatsvåg Nielsen	04.10.2011
S297		Grop / nedgravning			Oval	X	12	0	93	60	Ujevnt oval nedgravning med grå silt med kull og enkelte skjørbrbrente stein. Uklar avgrensning i profil.	Svein Vatsvåg Nielsen	04.10.2011
S298		Avskrevet				X	0	0	0	0		Svein Vatsvåg Nielsen	06.10.2011
S299		Grop / nedgravning		0,25	Ujevn	X	25	0	120	75	Ujevn nedgravning med gråbrun og gulspettet sand/silt med noe kull og skjørbrbrent stein. Ligger like inntil graven S250 og ble snittet etter av denne var ferdig undersøkt. Det ble funnet et brennt bein på grensen mellom graven (S350) og nedgravningen (S299).	Svein Vatsvåg Nielsen	06.10.2011
S300		Ildsted		1	Oval	X	14	0	90	66	Ujevnt oval nedgravning med gråbrun sand med kull og enkelte skjørbrbrente stein. Rødbrent rand rundt strukturen.	Isabella Foldøy	07.10.2011
S301		Ildsted			Oval	X	13	0	42	36	Ujevnt oval nedgravning med gråbrun sand med kull og enkelte skjørbrbrente stein. Rødbrent rand rundt strukturen. Litt skadet av grøft i V.	Kristine Ledsten	07.10.2011
S302		Avskrevet				X	0	0	0	0		Kristine Ledsten	07.10.2011
S303		Avskrevet				X	0	0	0	0		Christian L. Rødsrud	07.10.2011

S-nr	Kontekst	Type	Konstruksjons- element	Skjørbr- stein	Form	Snittet	Dybde i cm	Diam	Lengde	Bredde	Beskrivelse	Beskrevet_av	Dato
S304		Avskrevet				X	0	0	0	0		Christian L. Rødsrud	07.10.2011
S305		Avskrevet				X	0	0	0	0		Svein Vatsvåg Nielsen	07.10.2011
S306		Avskrevet				X	0	0	0	0		Christian L. Rødsrud	07.10.2011
S307		Avskrevet				X	0	0	0	0		Svein Vatsvåg Nielsen	07.10.2011

8.2 FUNN OG PRØVER

8.2.1 TILVEKSTTEKSTER C58231-58233

C58231-C58233

Gravfunn og boplassfunn fra eldre jernalder-middelalder fra SKEDSMO I av SKEDSMOVOLLEN (21/1,33,206), SKEDSMO K., AKERSHUS.

Undersøkelsen på Skedsmovollen fant sted som følge av realisering av reguleringsplan for utvidelse av Skedsmo kirkegård. Akershus fylkeskommune hadde registrert planområdet ved maskinell sjakting i 2009 og 2010 (Engstrøm 2010), og påviste tre lokaliteter (id132934, id132935 og id132936). Id132934 ble totalundersøkt. Id132936 ble delvis undersøkt i 2011 og totalundersøkt i 2012 sammen med id132935 (for rapport se Lønaas 2013). Funn og prøver er fordelt på følgende museumsnumre: C58231 (grav fra id132934), C58232 (andre prøver og funn fra id132934) og C58233 (prøver fra id132936).

Planområdet ligger ca. 5 km N for Lillestrøm mellom E6 og Rv120 på en høyde som faller mot Nitelva i V og Leira i Ø. Det ble avdekket 8185 m² og påvist 307 strukturer, hvorav én grav, 123 stolpehull (33 tilknyttet tre mulige hustomter), 21 kokegroper, 12 ildsteder (tre fra hustomter), og 54 groper/nedgravninger. 95 strukturer ble avskrevet. Vedartsanalyser er utført av Peter Hambro Mikkelsen ved Moesgård museum i Høybjerg (2012), pollen- og makrofossilanalyser av Anine Moltsen ved Natur og Kultur i København (2012), osteologiske analyser av Sofia Prata ved SAU (Societas Archaeologica Uppsalensis) i Uppsala (2012), mens C-14 dateringer er utført ved Laboratoriet for radiologisk datering ved NTNU i Trondheim (2012) og Ångström Laboratory, Div. of Ion Physics, 14C-lab i Uppsala (2013). Analyseresultater er vedlagt utgravningsrapport (Rødstrud 2014). Analyserte makro- og pollenprøver uten påviste makrofossiler eller pollen er kassert. Restmateriale fra radiologiske dateringer er tilbakesendt KHM.

Litteratur:

Engstrøm, Linda 2010: *Rapport fra registrering av automatisk fredete kulturminner i forbindelse med regulering for Skedsmo kirkegård på gbnr. 21/1, 22/16, 37/61 m.fl. i Skedsmo kommune, Akershus fylkeskommune*. Upublisert rapport fra Akershus fylkeskommune.

Lønaas, O.C. 2011: *Prosjektplan. Undersøkelse av bosetningsspor; id 132934 (senere id 132935, 132936 og 137438)*. KHM's arkiv.

Lønaas, O.C. 2013: *Rapport arkeologisk utgravning. Bosetnings- og aktivitetsspor. Skedsmovollen 21/1, Skedsmo k, Akershus*. KHM's arkiv.

Rødstrud, C. 2014: *Rapport fra arkeologisk utgravning. Skedsmovollen (21/1, 33, 206), Skedsmo, Akershus*. KHM's arkiv.

Schetelig, Haakon 1910: *Smaa bronsespænder fra folkevandringstiden*. Separatavtryk av Oldtiden for 1910.

Schetelig, Haakon 1910: *Små bronsespænder fra folkevandringstiden*. Oldtiden I, s. 51-99

C58231/1-8

Gravfunn fra eldre jernalder fra SKEDSMO I av SKEDSMOVOLLEN (21/1,33,206), SKEDSMO K., AKERSHUS.

Nummeret omfatter funn og prøver med tilknytning til graven S250 som bestod av et brannflak omkranset av en rund fotgrøft S252.

1) En liten **spiker** av jern med rektangulært hode. Stilkens tverrsnitt lar seg ikke bestemme.

Bøyd i spissen. Stl.: 3,2 cm. Stilkens l.:2,8 cm. Funnet i brannflak.

2) 12 små fragmenter fra en **kam**, eller muligens nål av horn/gevir. Vekt: 0,7 g. Ti stykker er flate. Åtte av disse har strekdekor, mens en har mulige punktsirkler og det siste er uornert. To stykker har en konveks overside og flat underside. Det ene har strekdekor, mens det andre er uornert. På det største fragmentet (0,6 x 1,0 cm) med to definerte langsider kan et mønster med to tettstilte linjer langs begge langsidene og en enkelt linje i midten defineres. To av fragmentene har spor etter små festestifter. Funnet i brannflak.

3) 283 **brente bein** (12,19 g). Hovedsakelig bestemt som menneske (53 fragmenter eller 7,74 g.), men mange av de minste beinfragmentene (6,27 g.) er ubestemte (Prata 2012).

Beinfragmentene hadde en middels høy forbrenningsgrad (3) og en gjennomsnittlig vekt på ca. 0,04 g. Det ble identifisert skallefragmenter og ribbein i tillegg til leddfragmenter fra ukjente kroppsdelene. Avdøde er bestemt som fullvoksen (Adult: 20+), men ingen av de brente beina var egnet for kjønnsbedømmelse. Et ribbeinsfragment (0,63 g.) er datert til 1550±30 BP, 450-560 calAD (TRa-4327). Funnet i brannflak.

4) **Prøve, kull**. Vekt: 9,3 g. Fra østre halvdel av brannflaket.

5) **Prøve, kull**. Vekt: 9,14 g. 10 biter er vedartbestemt. Av disse var 3 stk. Alnus (or), 3 stk. Betula (bjørk), 2 stk. Picea (gran - yngre grener), 2 stk. Pinus (furu - yngre grener). 0,20 g pinus er datert til 384±30 BP, 1440-1620 calAD (Ua-46700). Fra vestre del av brannflaket.

6) **Prøve, kull**. Vekt: 0,31 g. Fra profil 1 (vest) gjennom fotgrøft. Ikke analysert, men synes å inneholde korn.

7) **Prøve, kull**. Vekt: 0,45 g. Fra profil 2 (øst) gjennom fotgrøft.

8) **Prøve, pollen**. Pollenserie (2 prøver) ble analysert, men ingen pollen var bevart. Fra profil 1 (vest) gjennom fotgrøft.

Orienteringsoppgave: Utgravningsområdet ligger S for Skedsmo kirke, på motsatt side av Vestvollveien. Lokaliteten strekker seg fra tunet på Skedsmo Prestegård, et tilgrodd hageanlegg og en ridebane som ligger like S for Prestegården, dyrket mark S og Ø for prestegården, ned til en høyspentledning i S. Området avgrenses av Vestvollveien i N og Ø, høyspentledningen i S og en ravinedal i V.

Projeksjon: EU89-UTM; Sone 33. N: 6657241,6, Ø: 279448,7.

LokalitetsID: 132934.

For fellesopplysninger om prosjektet: se C58321.

C58232/1-113

Boplassfunn fra jernalder fra SKEDSMO I av SKEDSMOVOLLEN (21/1,33,206), SKEDSMO K., AKERSHUS.

Nummeret omfatter funn og prøver fra utgravningene på id132934. En grav fra samme sted er katalogisert som C58231. Funn og prøver er sortert etter kontekst, materiale og derunder strukturnummer. Først kommer et løsfunn fra en mulig grav, deretter følger tre mulige hus og videre stolpehull, kokegroper/ildsteder og groper/nedgravninger.

1) Mulig **spenne** av jern i to deler av ukjent type. Nederdelen har en jevn bue som smalner av i en enkel spiss og likner Schetelig 1910:figur 50. Overdelen ser ut til å være plateformet, og likner på Schetelig 1910:29-32 til tross for at den er brukket og ukomplett. Sammen med funnet ligger en mulig nål som fremkom i samme grøft som hoveddelen. Sistnevnte kan også være en spiker. Løsfunn fra grøft like utenfor bygning på tunet til Skedsmo prestegård (Skedsmovollen).

Funn og prøver fra hus 1.

- 2) Sintret, **brent leire**, med delvis glasert utside. Vekt: 14,17 g. Fra stolpehull S207.
- 3-8) Seks **prøver, kull**, fra fem stolpehull og et ildsted tilknyttet hus 1. To er vedartsbestemt og radiologisk datert:
- 7) Vekt: 0,77 g. 10 biter er vedartsbestemt. Av disse var 9 stk. *Betula* (bjørk) og 1 stk. *Pinus* (furu). Prøven består av >60 meget små stykker trekull og er okerholdig og vanskelig bestembar. 0,04 g av *Betula* er datert til 1167 ± 30 BP, 780-940 calAD (Ua-46701). Fra stolpehull S50.
- 8) Vekt: 8,72 g. 10 biter er vedartsbestemt. Av disse var 3 stk. *Pinus* (furu), 7 stk. *Quercus* (eik - yngre stammer). 0,05 g *Pinus* er datert til 1187 ± 30 BP, 780-890 calAD (Ua-46702). Fra stolpehull S207.

Funn og prøver fra hus 2.

- 9) Syv fragmenter av **brente bein**. Vekt: 10,73 g. Fra stolpehull S96.
- 10) Fire fragmenter av **brente bein**. Vekt: 0,24 g. Fra stolpehull S98.
- 11) To fragmenter av **brente bein**. Vekt: 0,23 g. Fra stolpehull S103.
- 12-21) Ti **prøver, kull**, fra stolpehull tilknyttet hus 2. Tre er vedartsbestemt og to av disse er radiologisk datert:
- 12) Vekt: 7,7 g. 10 biter av kull er vedartsbestemt. Av disse var 7 stk. *Betula* (bjørk) og 3 stk. *Juniperus* (einer). 0,01 g *Betula* er datert til 1128 ± 30 BP, 885-970 calAD (Ua-46703). Kull er tatt fra MP40/C58232/22 fra stolpehull S95.
- 13) Vekt: 10,73 g. 10 biter er vedartsbestemt. Av disse var 6 stk. *Betula* (bjørk), 2 stk. *Fraxinus* (ask), 1 stk. *Populus* (osp), 1 stk. *Quercus* (eik). Noe av treet virker uforkullet. Kull er tatt fra MP38/C58232/23, fra stolpehull S96, hus 2.
- 14) Vekt: 2,37 g. 10 biter av kull er vedartsbestemt. Av disse var 9 stk. *Betula* (bjørk) og 1 stk. *Quercus* (eik). Enkelte trekullstykker er okerfylte. 0,01 g. *Betula* er datert til 1155 ± 30 BP, 780-970 calAD (Ua-46705). Kull er tatt fra MP37/C58232/24, fra stolpehull S97.

- 22-37) 16 **prøver, makro**, fra stolpehull tilknyttet hus 2. Alle er analysert og makrofossiler og/eller andre funn ble påvist i seks prøver. Korn og kull fra to prøver er radiologisk datert:
- 22) Analyse påviste brent leire og brent bein. Fra stolpehull S95.
- 23) Analyse påviste to byggkorn (*hordeum vulgare*) og to maurefrø (*Galium* sp.). I tillegg ble det identifisert to klumper brent fett. Et byggkorn (*hordeum vulgare*) er datert til 1171 ± 30 BP, 780-900 calAD (Ua-46704). Fra stolpehull S96.
- 24) Analyse påviste seks amorfe klumper. Fra stolpehull S97.
- 26) Analyse påviste brent leire, men ingen makrofossiler. Fra stolpehull S99.
- 30) Analyse påviste brent leire, men ingen makrofossiler. Fra stolpehull S107.
- 33) Analyse påviste brent leire. 10 biter av kull er vedartsbestemt. Av disse var 3 stk. *Acer* (lønn), 6 stk. *Betula* (bjørk), 1 stk. *Quercus* (eik). 0,02 g. *Betula* er datert til 1123 ± 30 BP, 890-975 calAD, (Ua-46706). Fra stolpehull S112.

Funn og prøver fra hus 3.

- 38) Tre fragmenter av **brente bein**. Vekt: 0,21 g. Fra ildsted S139.
- 39-47) Ni **prøver, kull**, fra syv stolpehull og to ildsteder tilknyttet hus 3. Fire er vedartbestemt og radiologisk datert:
- 40) Vekt: 1,14 g. 10 biter er vedartsbestemt. Av disse var 2 stk. *Alnus* (or), 2 stk. *Betula* (bjørk), 3 stk. *Pinus* (furu) og 3 stk. *Salix* (selje). 0,02 g *Betula* er datert til 2105 ± 30 BP, 180-50 calBC (Ua-46707). Kull er tatt fra MP58/C58232/49, fra stolpehull S137.
- 42) Vekt: 21,53 g. 10 biter er vedartsbestemt til *Betula* (bjørk). 0,05 g *Betula* er datert til 2095 ± 30 BP, 170-50 calBC (Ua-46708). Kull er tatt fra MP48/C58232/51, fra ildsted S139.
- 43) Vekt: 2,06 g. 10 biter er vedartsbestemt. Av disse var 6 stk. *Betula* (bjørk), 1 stk. cf.

Quercus (eik) og 3 stk. Salix (selje). Til datering er sendt et stykke løvtre (uidentifisert pga oker, men kun 3 til 4 år gammelt) og en halv kornkjerne, cf. Triticum (hvete). Disse er datert til 3263 ± 35 BP, 1610-1490 calBC (Ua-46709). Kull er tatt fra MP62/C58232/53, fra stolpehull S147.

45) Vekt: 1,69 g. 10 biter er vedartsbestemt. Av disse var 3 stk. Betula (bjørk), 2 stk. Fraxinus (ask), 1 stk. Pinus (furu) og 4 stk. Salix (selje). 0,04 g Salix er datert til 2030 ± 30 BP, 90 calBC-20 calAD (Ua-46710). Kull er tatt fra MP64/C58232/55, fra stolpehull S156.

48-58) 11 **prøver, makro**, fra stolpehull tilknyttet hus 2. Alle er analysert, men ingen makrofossiler ble påvist. Kun en prøve hadde funn.

51) Analyse påviste brent leire. Fra ildsted S139.

Funn og prøver fra stolpehull uten tilknytning til hus.

59) **Spiker** av jern med rektangulært hode og stilk med rundt tverrsnitt. Stl. 10,8 cm. Stilkens diam. 0,4-0,5 cm. Fra stolpehull S86.

60) Sintret, **brent leire**, med delvis glasert utside. Vekt: 8,4 g. Fra stolpehull S53.

61) Ti fragmenter av **brente bein**. Vekt: 0,4 g. Fra stolpehull S73.

62) Ti fragmenter av **brente bein**. Vekt: 1,58 g. Fra stolpehull S89.

63-70) Åtte **prøver, kull**, fra stolpehull. Ingen er vedartsbestemt eller radiologisk datert.

Funn og prøver fra kokegrop og ildsteder ikke tilknyttet hus.

71) 134 **brente bein** med samlet vekt på 21,21 g. Hovedsakelig bestemt som får/geit og tamsvin (6 fragmenter eller 4,44 g.), men mange av de minste beinfragmentene (16,77 g.) er ubestemte (Prata 2012). Beinfragmentene hadde en middels høy forbrenningsgrad (3) og en gjennomsnittlig vekt på ca. 0,15 g. Fra får/geit ble det identifisert fragmenter av kranium og spolebein fra et individ som ikke kunne kjønnsbestemmes men var eldre enn 10 måneder. Fra svinet ble identifisert halebein, tannrot og overkjeve fra et individ som ikke kunne kjønnsbestemmes, men var yngre enn 2-2,5 år. I tillegg ble det identifisert et fragment av et ribbein fra et mellomstort dyr og fragmenter av rørknokkel, kranium og kjeve fra dyr som ikke kunne bestemmes nærmere. Et halebein fra svin (1,9 g.) er datert til 1210 ± 30 BP, 780-885 calAD (TRa-4326). Fra kokegrop S113.

72) 15 fragmenter av **brente bein**. Vekt: 0,86 g. Fra kokegrop S249.

73) 49 **brente bein** med samlet vekt på 1,79 g. Åtte fragmenter (1,1 g.) er bestemt som rørknokler fra dyr som ikke kan bestemmes nærmere, men mange av de minste beinfragmentene (41 fragmenter - 0,66 g.) er ubestemte (Prata 2012). Beinfragmentene hadde en middels høy forbrenningsgrad (3) og en gjennomsnittlig vekt på ca. 0,03 g. Fra kokegrop S272.

74-99) 26 **prøver, kull**, fra 19 kokegrop og syv ildsteder. Syv prøver er vedartbestemt og radiologisk datert:

78) Vekt: 5,69 g. 10 biter er vedartsbestemt. Av disse var 3 stk. Alnus (or), 1 stk. Betula (bjørk), 1 stk. Pomoideae (frukttre), 3 stk. Populus (osp - yngre grener) og 2 stk. Salix (selje - yngre grener). 0,05 g Populus er datert til 2054 ± 30 BP, 150-120 calBC (Ua-46711). Fra kokegrop S58, fase 1.

79) Vekt: 3,88 g. 10 biter er vedartsbestemt. Av disse var 5 stk. Alnus (or), 3 stk. Populus (osp), 1 stk. Salix (selje), 1 stk. Quercus (eik) og strådel. Enkelte stengelfragmenter, fragmenter med bark og rotdeler. 0,04 g strå er datert til 1988 ± 30 BP, 40 calBC-55 calAD (Ua-46712). Fra kokegrop S58, fase 2.

81) Vekt: 7,61 g. 10 biter er vedartsbestemt. Av disse var 6 stk. Betula (bjørk), 2 stk. Pinus (furu) og 2 stk. Quercus (eik - eldre stammer). 0,03 g Betula er datert til 1102 ± 30 BP, 895-985 calAD (Ua-46713). Fra kokegrop S113.

87) Vekt: 7,13 g. 10 biter er vedartsbestemt. Av disse var 8 stk. Prunus (hegg) og 2 stk. Salix

(selje). 0,03 g Salix er datert til 1674±30 BP, 340-415 calAD (Ua-46714). Fra ildsted S231. 94) Vekt: 18,4 g. 10 biter er vedartsbestemt. Av disse var 1 stk. Pomoideae (frukttre), 1 stk. Populus (osp), 2 stk. Tilia (lind), 3 stk. Quercus (eik) og 3 stk. Salix (selje). 0,1 g Salix er datert til 2297±30 BP, 410-260 calBC (Ua-46715). Fra kokegrop S249.

95) Vekt: 20,84 g. 10 biter er vedartsbestemt. Av disse var 4 stk. Alnus (or), 5 stk. Betula (bjørk) og 1 stk. Salix (selje). 0,05 g Alnus er datert til 1251±30 BP, 680-800 calAD (Ua-46716). Fra kokegrop S253.

98) Vekt: 3,95 g. Ca. 50 meget små trekullstykker samt ”trækulsfnuller” av tilsynelatende Alnus (or). 0,07 g. Alnus (med ytterste årrings diam. på ca. 4 cm) er datert til 2156±30 BP, 350-120 calBC (Ua-46717). Fra kokegrop S275.

Funn og prøver fra grop/nedgravning ikke tilknyttet hus.

100) To **avslag** av flint. Det ene har patina fra vannrulling på en side. Stl: 3,2 cm. Fra grop/nedgravning S295.

101) To **fragmenter** av flint. Stl: 2,4 cm. Fra grop/nedgravning S295.

102) Fragment av **brente bein**. Vekt: 0,47 g. Fra grop/nedgravning S295.

103-108) Seks **prøver, kull**, fra grop/nedgravning. To prøver er vedartsbestemt og radiologisk datert:

106) Vekt: 5,38 g. 10 biter er vedartsbestemt. Av disse var 3 stk. Betula (bjørk), 2 stk. Fraxinus (ask), 1 stk. Pinus (furu) og 3 stk. Taxus (barlind). 0,03 g. Taxus er datert til 1332±30 BP, 650-690 calAD (Ua-46718). Kull fra MP87/C58232/111 grop/nedgravning S270.

107) Vekt: 6,95 g. 10 biter er vedartsbestemt til Betula (bjørk). 2 stykker fra yngre grener er datert til 1399±30 BP, 620-660 calAD (Ua-46719). Kull fra MP88/C58232/112 grop/nedgravning S283.

109-113) Fem **prøver, makro**, fra grop/nedgravning. Tre er analysert, men makrofossiler ble kun påvist i en, og disse er radiologisk datert:

113) Analyse påviste et byggkorn (Hordeum vulgare), to emmerkorn (Triticum cf. dicoccum), 16 kornfragmenter (Cerealia) og et gressfrø (Poaceae sp.). Et byggkorn (hordeum vulgare) er datert til 3629±31 BP, 2035-1945 calBC (Ua-46720). Fra grop/nedgravning S295.

Orienteringsoppgave: Se C58231.

Projeksjon: EU89-UTM; Sone 32. N: 6657256, Ø: 279464.

LokalitetsID: 132934.

For fellesopplysninger om prosjektet: se C58231.

C58233/1-2

Boplassfunn fra middelalder fra SKEDSMO I av SKEDSMOVOLLEN (21/1,33,206), SKEDSMO K., AKERSHUS.

Nummeret omfatter to prøver fra to ildsteder undersøkt på id132936. Kun en liten del av lokaliteten ble undersøkt i 2011, hoveddelen ble undersøkt i 2012 (for rapport se Lønaas 2013, funn og prøver er katalogisert under C58335).

1) **Prøve, kull**. Vekt: 1 g. 10 biter er vedartsbestemt. Av disse var 5 stk. Alnus (or) og 5 stk. Pinus (furu). 0,07 g. Pinus er datert til 500±30 BP, 1410-1440 calAD (Ua-46721). Fra ildsted S300.

2) **Prøve, makro**. Fra ildsted S301. Fnr: MP111.

Orienteringsoppgave: Utgravningsområdet ligger like V for Skedsmo kirke, på motsatt side av Gjoleidveien og omfatter et stykke mellom veien og parkområdet der Olavsbautaen står gruppert med en slipestein og en fallosstein. Resterende del av lokaliteten strekker seg gjennom parkområdet og ut på dyrket mark lenger mot V.

Projeksjon: EU89-UTM; Sone 32. N: 279405,5, Ø: 6657325,8.

LokalitetsID: 132936.

8.2.2 FUNNLISTE

C-nr.	Funn-nr. (felt)	Kontekst/ struktur	Gjenstand(er)	St. mål	Materiale
C58231/1	F20	S250	Spiker	3,2 cm	Jern
C58231/2	F31	S250	Kam/beinnål	1,0 cm	Horn
C58231/3	F19	S250	Brente bein		Brente bein
C58232/1	F14	Enkeltfunn	Fibula?		Jern
C58232/2	F3	S207	Sintret leire		Brent leire
C58232/9	F24	S96	Brente bein		Brente bein
C58232/10	F23	S98	Brente bein		Brente bein
C58232/11	F25	S103	Brente bein		Brente bein
C58232/38	F12	S139	Brente bein		Brente bein
C58232/59	F8	S86	Spiker	10,8 cm	Jern
C58232/60	F6	S53	Sintret leire		Brent leire
C58232/61	F4	S73	Brente bein		Brente bein
C58232/62	F22	S89	Brente bein		Brente bein
C58232/71	F9+F26	S113	Brente bein		Brente bein
C58232/72	F18	S249	Brente bein		Brente bein
C58232/73	F21	S272	Brente bein		Brente bein
C58232/100	F16	S295	To avslag	3,2 cm	Flint
C58232/101	F16	S295	To fragm.	2,4 cm	Flint
C58232/102	F17	S295	Brente bein		Brente bein

8.2.3 LISTE OVER KULLPRØVER

KP-nr	S-nr	Hus	C-nr	Struktur	Lab-id	Vedart	Ukalibrert datering	Kalibrert datering
KP001	S24		C58232/74	Kokegrop				
KP002	S24		C58232/75	Kokegrop				
KP004	S50	Hus 1?	C58232/7	Stolpehull	Ua-46701	9 stk.= 8 bjørk og 1 furu	1167±30	780-940 calAD
KP006	S58		C58232/79	Kokegrop	Ua-46712	10 stk.= 5 stk. or, 3 stk. osp, 1 stk. selje, 1 stk. eik og strådelar.	1988±30	40 calBC-55 calAD
KP007	S34		C58232/65	Stolpehull				
KP008	S3	Hus 1?	C58232/3	Stolpehull				
KP009	S1		C58232/63	Stolpehull				
KP010	S207	Hus 1?	C58232/8	Stolpehull	Ua-46702	10 stk.= 3 stk. furu, 7 stk eik - yngre stammer.	1187±30	780-890 calAD
KP011	S37		C58232/76	Kokegrop				
KP012	S16	Hus 1?	C58232/4	Stolpehull				
KP013	S52		C58232/77	Kokegrop				
KP014	S53		C58232/66	Stolpehull				
KP015	S65		C58232/80	Kokegrop				
KP016	S73		C58232/67	Stolpehull				
KP017	S35		C58232/6	Ildsted				
KP018	S104	Hus 2	C58232/18	Ildsted				
KP019	S33		C58232/103	Grop / nedgravning				
KP020	S18		C58232/64	Stolpehull				
KP022	S17	Hus 1?	C58232/5	Stolpehull				
KP027	S100		C58232/104	Grop / nedgravning				
KP042	S89		C58232/69	Stolpehull				
KP045	S84		C58232/68	Stolpehull				
KP046	S113		C58232/81	Kokegrop	Ua-46713	10 stk.= 6 stk. bjørk, 2 stk. furu og 2 stk. eik - eldre stammer.	1102±30	895-985 calAD
KP05	S58		C58232/78	Kokegrop	Ua-46711	10 stk.= 3 or, 1 bjørk, 1 stk. frukttre, 3 stk. osp - yngre grener og 2 stk. selje - yngre grener.	2054±30	150-120 calBC
KP051	S125		C58232/82	Kokegrop				
KP072	S228		C58232/86	Kokegrop				
KP073	S233		C58232/88	Kokegrop				
KP074	S231		C58232/87	Ildsted	Ua-46714	10 stk.= 8 stk. hegg og 2 stk. selje.	1674±30	340-415 calAD
KP075	S133		C58232/83	Ildsted				
KP076	S164		C58232/84	Ildsted				
KP077	S175		C58232/85	Ildsted				
KP084	S243		C58232/91	Kokegrop				

KP-nr	S-nr	Hus	C-nr	Struktur	Lab-id	Vedart	Ukalibrert datering	Kalibrert datering
KP085	S238		C58232/89	Ildsted				
KP086	S242		C58232/90	Ildsted				
KP093	S247		C58232/93	Kokegrop				
KP094	S247		C58232/92	Kokegrop				
KP095	S249		C58232/94	Kokegrop	Ua-46715	10 stk. = 1 stk. frukttré, 1 stk. osp, 2 stk. lind, 3 stk. eik og 3 stk. selje.	2297±30	410-260 calBC
KP096	S295		C58232/108	Grop / nedgravning	bygg			
KP098	S250		C58231/4	Grav				
KP099	S250		C58231/5	Grav	Ua-46700	10 stk = 3 bjørk, 3 or, 2 gran og 2 furu	384±30	1440-1620 calAD
KP100	S272		C58232/97	Kokegrop				
KP101	S253		C58232/95	Kokegrop	Ua-46716	10 stk. = 4 stk. or, 5 stk. bjørk og 1 stk. selje.	1251±30	680-800 calAD
KP103	S252		C58231/6	Fotgrøft				
KP104	S287		C58232/70	Stolpehull				
KP105	S275		C58232/98	Kokegrop	Ua-46717	50 små stk. = or	2156±30	350-120 calBC
KP107	S271		C58232/96	Kokegrop				
KP109	S292		C58232/99	Kokegrop				
KP111	S301		C58233/2	Ildsted				
KP112	S300		C58233/1	Ildsted	Ua-46721		500±30	1410-1440 calAD
KP113	S95	Hus 2	C58232/22	Stolpehull	Ua-46703	10 stk. = 7 stk. bjørk og 3 stk. einer.	1128±30	885-970 calAD
KP114	S96	Hus 2	C58232/23	Stolpehull	Ua-46704	Byggkorn datert	1171±30	780-900 calAD
KP115	S112	Hus 2	C58232/33	Stolpehull	Ua-46706	10 stk. = 3 stk. lønn, 6 stk. bjørk, 1 stk. eik.	1123±30	890-975 calAD
KP116	S97	Hus 2	C58232/14	Stolpehull	Ua-46705	10 stk. = 9 stk. bjørk og 1 stk. eik.	1155±30	780-970 calAD
KP117	S137	Hus 3	C58232/40	Stolpehull	Ua-46707	10 stk. = 2 stk. or, 2 stk. bjørk, 3 stk. furu og 3 stk. selje.	2105±30	180-50 calBC
KP118	S139	Hus 3	C58232/42	Ildsted	Ua-46708	10 stk. = bjørk.	2095±30	170-50 calBC
KP119	S147	Hus 3	C58232/43	Stolpehull	Ua-46709	10 stk. = 6 stk. bjørk, 1 stk. cf. eik og 3 stk. selje.	3263±35	1610-1490 calBC
KP120	S156	Hus 3	C58232/45	Stolpehull	Ua-46710	10 stk. = 3 stk. bjørk, 2 stk. ask, 1 stk. furu og 4 stk. selje.	2030±30	90 calBC-20 calAD
KP121	S270		C58232/106		Ua-46718	10 stk. = 3 stk. bjørk, 2 stk. ask, 1 stk. furu og 3 stk. barlind.	1332±30	650-690 calAD
KP122	S283		C58232/107	Grop / nedgravning	Ua-46719	10 stk. = bjørk.	1399±30	620-660 calAD
KP123	S210	Hus 3	C58232/46	Stolpehull				
KP124	S225	Hus 3	C58232/47	Stolpehull				
KP125	S149	Hus 3	C58232/44	Stolpehull				
KP126	S142		C58232/105	Grop / nedgravning				
KP127	S138	Hus 3	C58232/41	Stolpehull		Kassert		
KP128	S134	Hus 3	C58232/39	Stolpehull				

KP-nr	S-nr	Hus	C-nr	Struktur	Lab-id	Vedart	Ukalibrert datering	Kalibrert datering
KP129	S109	Hus 2	C58232/20	Stolpehull				
KP130	S190	Hus 2	C58232/21	Stolpehull				
KP131	S107	Hus 2	C58232/19	Stolpehull				
KP132	S101	Hus 2	C58232/16	Stolpehull				
KP133	S99	Hus 2	C58232/15	Stolpehull				
KP134	S103	Hus 2	C58232/17	Stolpehull				

8.2.4 LISTE OVER MAKROPRØVER TIL ANALYSE

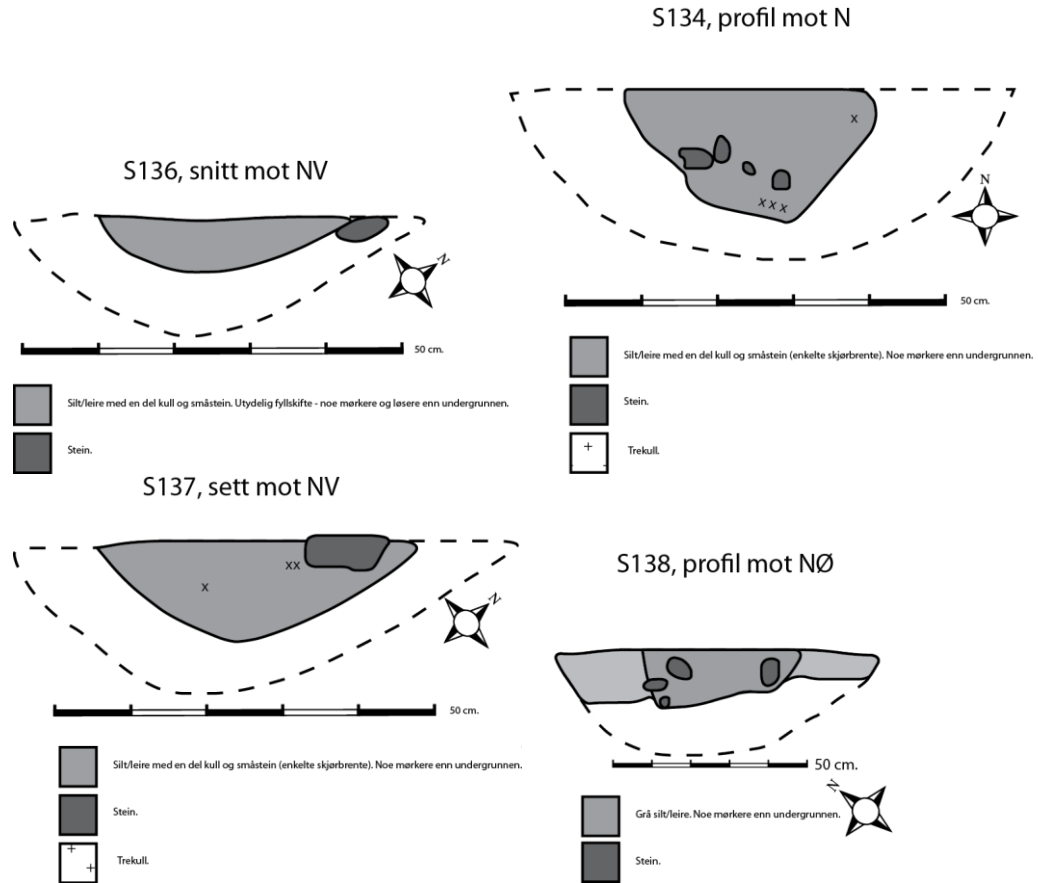
Makro-nr	Strukturnummer	Kontekst	C-nr	Struktur	Lab-id	Datert materiale	Ukalibrert datering	Kalibrert datering	Analyse resultater
MP2	S100		C58232/109	Grop/nedgravning					
MP25	S112	Hus 2	C58232/33	Stolpehull					Brent leire
MP26	S103	Hus 2	C58232/28	Stolpehull					
MP27	S106	Hus 2	C58232/29	Stolpehull					
MP29	S107	Hus 2	C58232/30	Stolpehull					Brent leire
MP30	S98	Hus 2	C58232/25	Stolpehull					
MP31	S108	Hus 2	C58232/31	Stolpehull					
MP32	S191	Hus 2	C58232/36	Stolpehull					
MP33	S109	Hus 2	C58232/32	Stolpehull					
MP34	S200	Hus 2	C58232/37	Stolpehull					
MP35	S99	Hus 2	C58232/26	Stolpehull					Brent leire
MP36	S101	Hus 2	C58232/27	Stolpehull					
MP37	S97	Hus 2	C58232/24	Stolpehull					6 amorfe klumper – brød?
MP38	S96	Hus 2	58232/23	Stolpehull	Ua-46704	bygg	1171±30	780-900 calAD	Brent fett , 2-3 byggkjerner (<i>Hordeum vulgare</i>), 1 maure (<i>Galium sp.</i>)
MP39	S151	Hus 2	C58232/34	Stolpehull					
MP40	S95	Hus 2	C58232/22	Stolpehull					Brent leire og brent bein
MP48	S139	Hus 3	C58232/51	Ildsted					Brent leire
MP49	S142	(Hus 2)	C58232/110	Grop/nedgravning					
MP54	S209	Hus 3	C58232/56	Stolpehull					
MP55	S149	Hus 3	C58232/54	Stolpehull					
MP56	S138	Hus 3	C58232/50	Stolpehull					

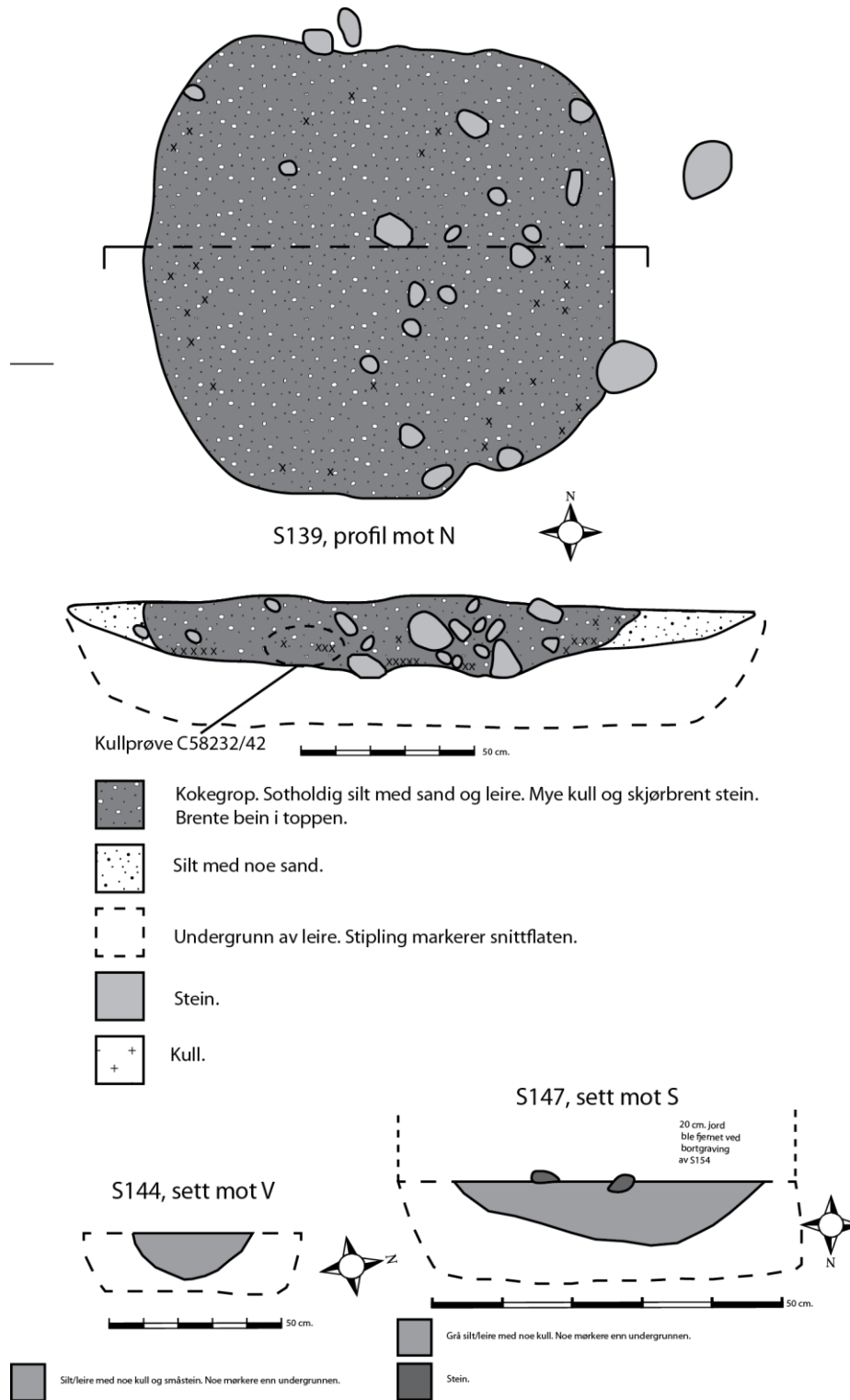
Makro-nr	Strukturnummer	Kontekst	C-nr	Struktur	Lab-id	Datert materiale	Ukalibrert datering	Kalibrert datering	Analyse resultater
MP57	S144	Hus 3	C58232/52	Stolpehull					
MP58	S137	Hus 3	C58232/49	Stolpehull					
MP59	S225	Hus 3	C58231/5	Stolpehull					
MP60	S134	Hus 3	C58232/48	Stolpehull					
MP62	S147	Hus 3	C58232/53	Stolpehull					
MP64	S156	Hus 3	C58232/55	Stolpehull					
MP67	S190	Hus 2	C58232/35	Stolpehull					Forkullet muselort
MP69	S210	Hus 3	C58232/57	Stolpehull					
MP87	S270		C58232/111	Grop / nedgravning					
MP88	S283		C58232/112	Grop / nedgravning					
MP96	S295		C58232/113	Grop/nedgravning	Ua-46720	bygg	3629±31	2035-1945 calBC	
MP111	S301		C58233/2	Ildsted					

8.3 TEGNINGER

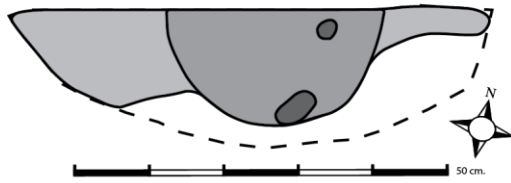
All originaldokumentasjon foreligger i arkivet, mens hus 3 og et utvalg av kokegroper og groper ble tegnet digitalt

STRUKTURER FRA HUS 3

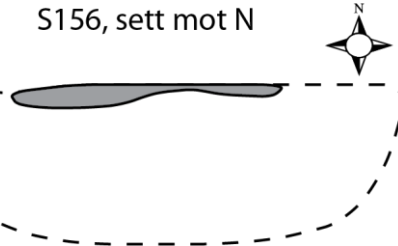

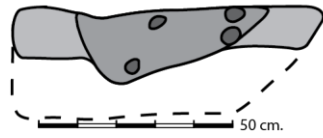
S149, snitt mot NNV

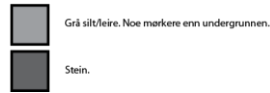
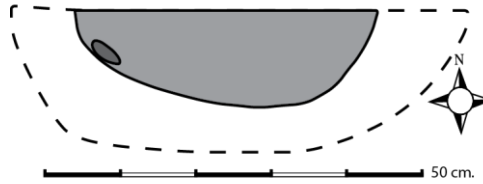
S156, sett mot N

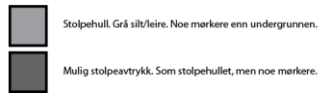
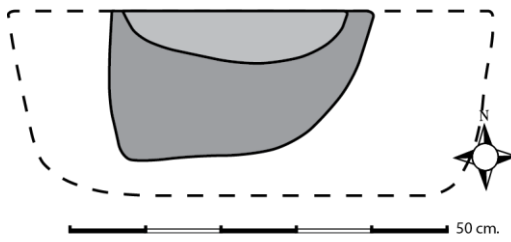
S209, sett mot NØ

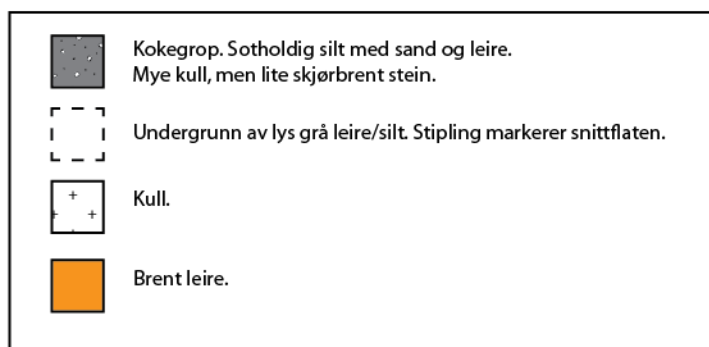
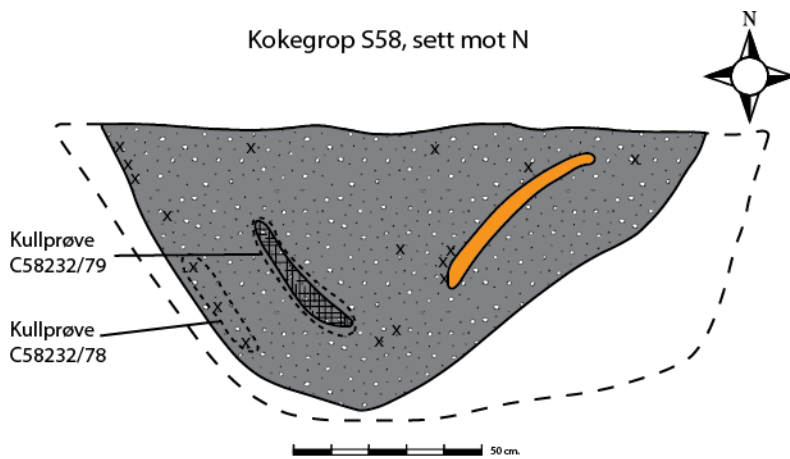
S210, sett mot N

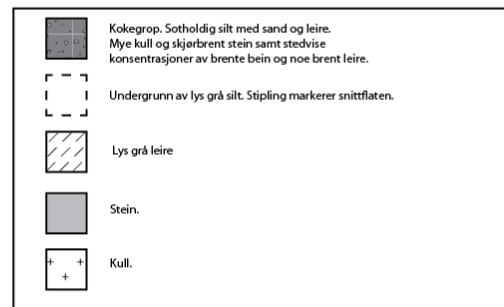
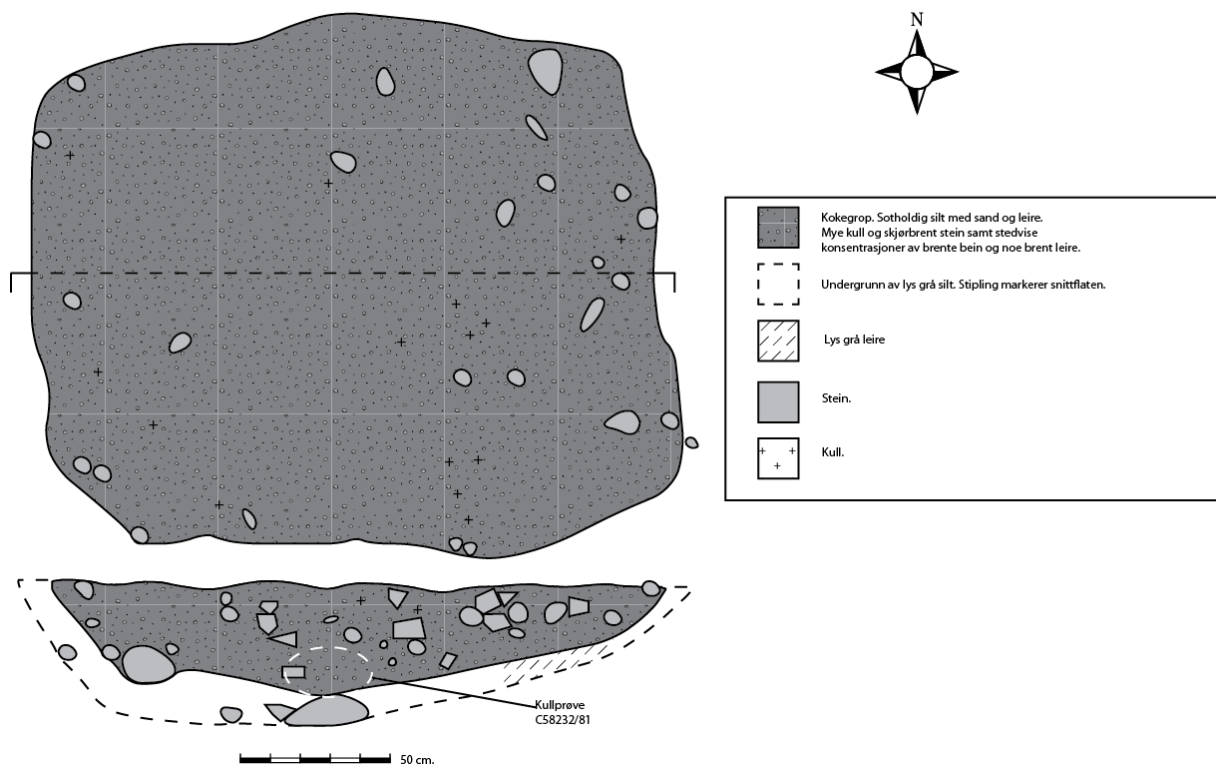
S225, sett mot N

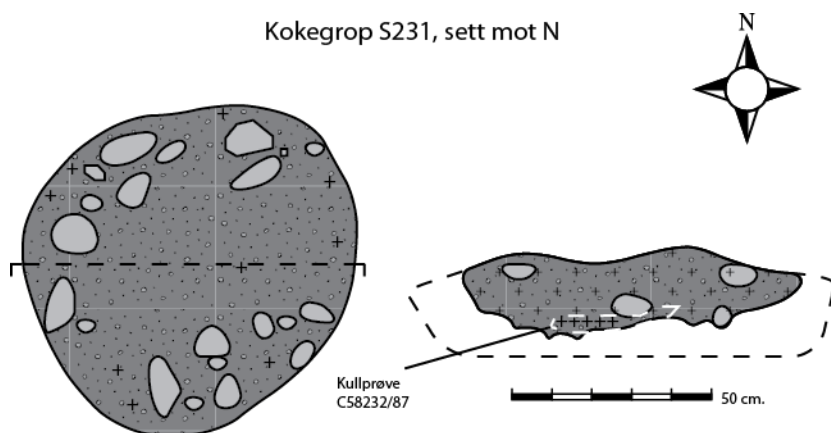
KOKEGROPER

Kokegrop S113, sett mot SØ

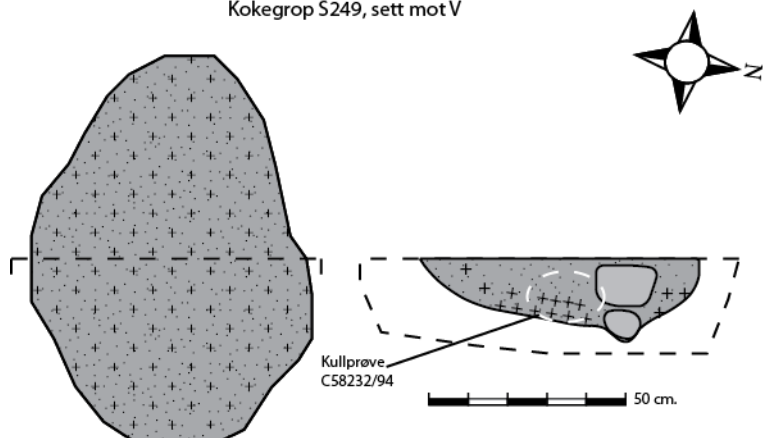

Kokegrop S231, sett mot N

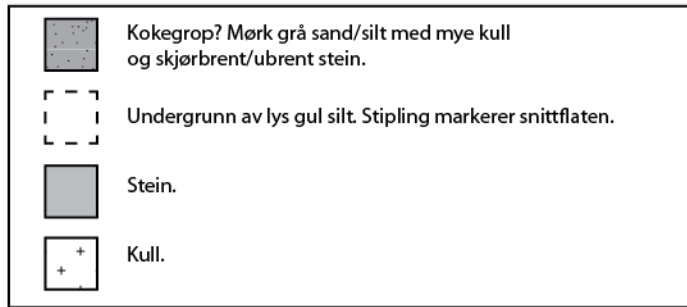
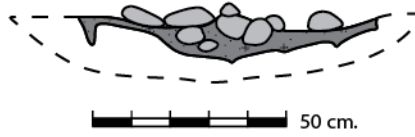
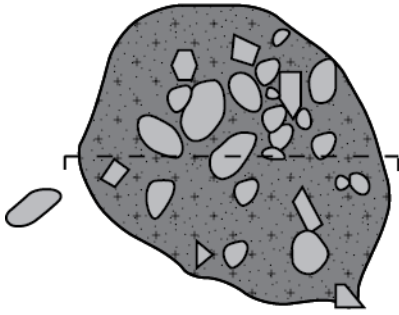
	Kokegrop. Mørk brun sand med noe kull og silt. Steiner på toppen danner en ring. Spredt stein/skjørbrent stein samt konsentrasjon av kull på bunnen.
	Undergrunn av lys grå silt/sand. Stipling markerer snittflaten.
	Stein.
	Kull.

Kokegrop S249, sett mot V

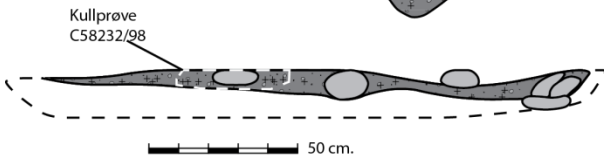
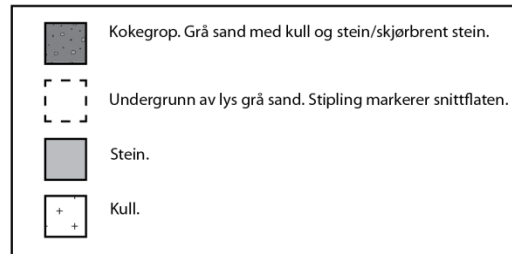
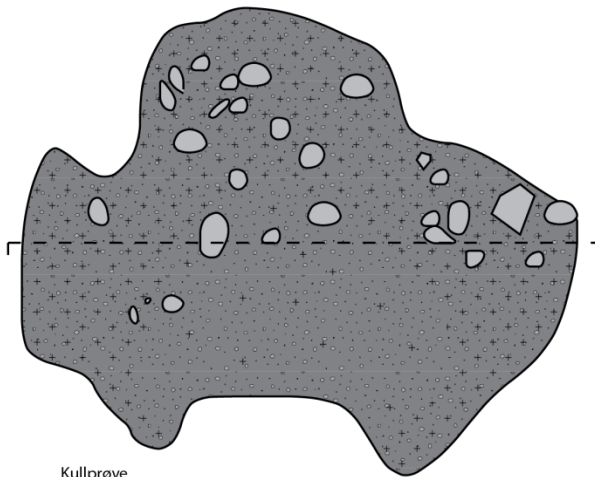

	Kokegrop? Mørk grå sand med noe kull, skjørbrent stein og silt. To store stein sentralt og konsentrasjon av kull på bunnen.
	Undergrunn av lys gul sand. Stipling markerer snittflaten.
	Stein.
	Kull.

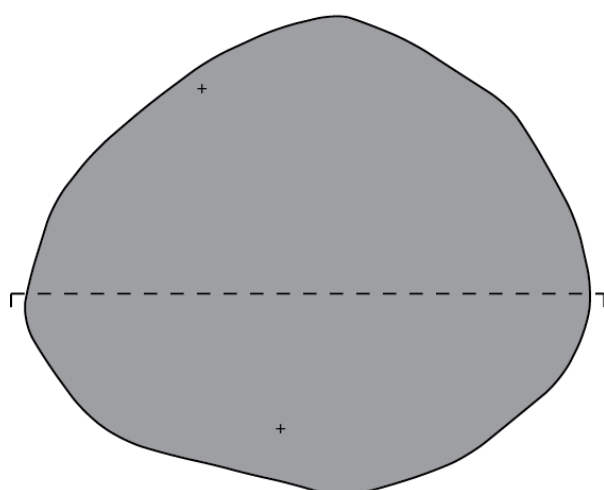
Kokegrop S253, sett mot Ø

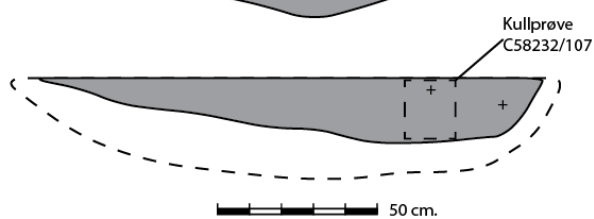
Kokegrop S275, sett mot V

Kokegrop S283, sett mot V

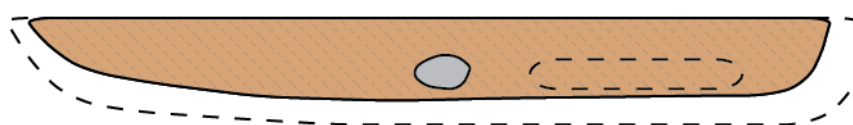
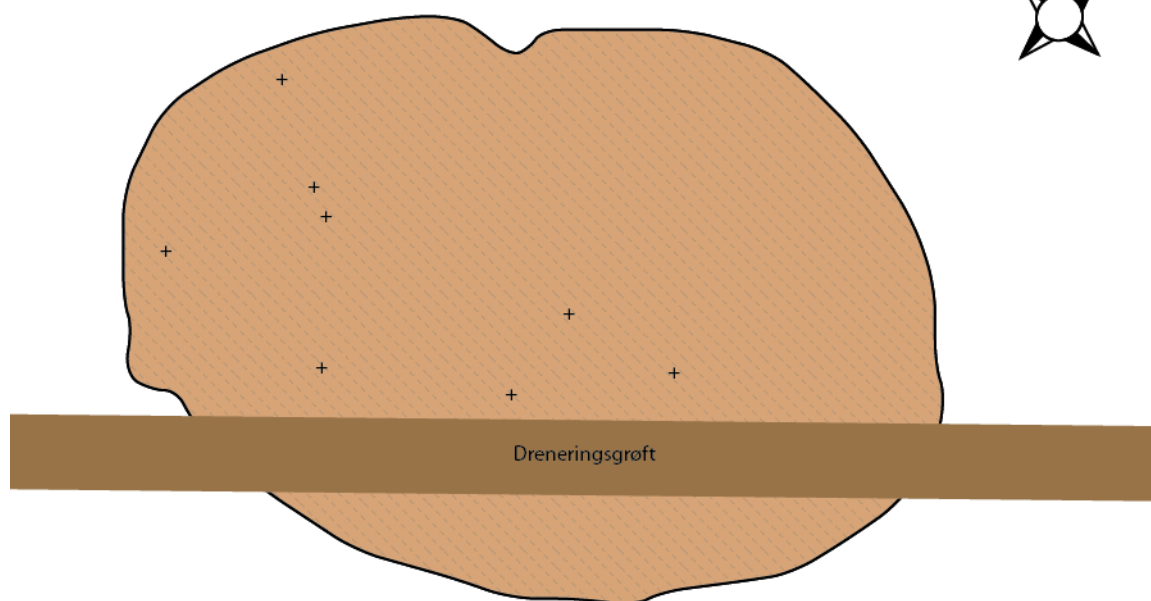

	Grop. Grå leire med stedvise forekomster av kull.
	Undergrunn av lys grå leire. Stipling markerer snittflaten.
	Kull.

GROPER

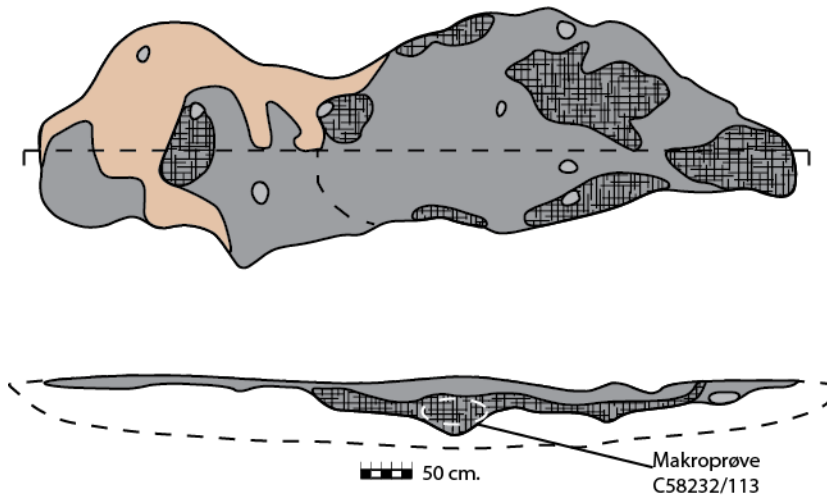
Grop S270, sett mot NØ

50 cm.

	Grop med ukjent funksjon, bestående av gråbrun silt med innslag av kull. Enkelte skjørbrente og ubrente steiner
	Undergrunn av lys gul silt. Stipling markerer snittflaten.
	Stein.
	Kull.

Grop S295, sett mot SV

	Avlang grop med gråbrun silt med noe kull. Noe uklar avgrensning i NØ. Funn av flint. Uklar avgrensning skyldes både pløying og bioturbasjon.
	Mørk grå silt med mye kull og sot. Funn av brente bein og flint.
	Rødlig grå silt.
	Undergrunn av lys gul silt/leire. Stipling markerer snittflaten.
	Stein.

8.4 FOTOLISTE Cf34516

Filnavn	Motivbeskrivelse	S-nr.	Retning	Fotograf	Opptaks dato
Cf34516_001.JPG	Utgravningsområdet		N	Rødstrud, Christian L.	8/22/2011
Cf34516_002.JPG	Utgravningsområdet		V	Rødstrud, Christian L.	8/22/2011
Cf34516_003.JPG	Utgravningsområdet		S	Rødstrud, Christian L.	8/22/2011
Cf34516_007.JPG	Plan stolpehull	S17	N	Ledsten, Kristine	8/29/2011
Cf34516_010.JPG	Profil stolpehull, nærbilde	S17	N	Ledsten, Kristine	8/30/2011
Cf34516_011.JPG	Plan stolpehull	S18	N	Ledsten, Kristine	8/30/2011
Cf34516_012.JPG	Plan stolpehull	S38	NØ	Foldøy, Isabella	8/30/2011
Cf34516_013.JPG	Profil stolpehull	S18	N	Ledsten, Kristine	8/30/2011
Cf34516_015.JPG	Profil stolpehull	S38	NØ	Foldøy, Isabella	8/30/2011
Cf34516_018.JPG	Plan stolpehull	S46	NØ	Foldøy, Isabella	8/30/2011
Cf34516_021.JPG	Profil stolpehull	S46	NNØ	Foldøy, Isabella	8/30/2011
Cf34516_023.JPG	Plan stolpehull	S3	V	Foldøy, Isabella	8/30/2011
Cf34516_025.JPG	Plan stolpehull - bør avskrives	S64	ovenfra	Rødstrud, Christian L.	8/31/2011
Cf34516_026.JPG	Profil stolpehull	S3	V	Foldøy, Isabella	8/31/2011
Cf34516_027.JPG	Plan stolpehull	S31	N	Ledsten, Kristine	8/31/2011
Cf34516_028.JPG	Plan kokegrop og stolpehull	S65 (venstre) og S73 (høyre)	NØ	Nielsen, Svein Vatsvåg	8/31/2011
Cf34516_029.JPG	Plan stolpehull	S73	NØ	Nielsen, Svein Vatsvåg	8/31/2011
Cf34516_030.JPG	Plan kokegrop	S65	NØ	Nielsen, Svein Vatsvåg	8/31/2011
Cf34516_031.JPG	Profil stolpehull - avskrives	S64	Ø	Rødstrud, Christian L.	8/31/2011
Cf34516_033.JPG	Plan grop/nedgravning	S22	N	Foldøy, Isabella	8/31/2011
Cf34516_034.JPG	Profil stolpehull	31	NØ	Ledsten, Kristine	8/31/2011
Cf34516_035.JPG	Plan/profil stolpehull	S54	ovenfra	Rødstrud, Christian L.	8/31/2011
Cf34516_036.JPG	Plan kokegrop og stolpehull	S65 (venstre) og S73 (høyre)	NØ	Nielsen, Svein Vatsvåg	8/31/2011
Cf34516_038.JPG	Profil stolpehull	S22	N	Foldøy, Isabella	8/31/2011
Cf34516_040.JPG	Plan stolpehull	S50	N	Nielsen, Svein Vatsvåg	8/31/2011
Cf34516_042.JPG	Plan kokegrop og grop	S52 (venstre) og S53 (høyre)	ovenfra (V)	Rødstrud, Christian L.	8/31/2011
Cf34516_043.JPG	Profil stolpehull	S50	N	Nielsen, Svein Vatsvåg	8/31/2011
Cf34516_044.JPG	Plan stolpehull	S16	N	Ledsten, Kristine	8/31/2011
Cf34516_045.JPG	Profil mulig stolpehull	S49	N	Foldøy, Isabella	1/9/2011
Cf34516_047.JPG	Profil stolpehull	S16	N	Ledsten, Kristine	1/9/2011
Cf34516_049.JPG	Profil stolpehull (den andre delen)	S16	Ø	Ledsten, Kristine	1/9/2011
Cf34516_050.JPG	Profil grop	S20	Ø	Nielsen, Svein Vatsvåg	1/9/2011
Cf34516_051.JPG	Profil grop	S19	Ø	Nielsen, Svein Vatsvåg	1/9/2011
Cf34516_052.JPG	Profil groper	S20 (venstre) og S19 (høyre)	Ø	Nielsen, Svein Vatsvåg	1/9/2011
Cf34516_053.JPG	Isabella og Christian i arbeid			Nielsen, Svein Vatsvåg	1/9/2011
Cf34516_054.JPG	S19 forsetter	S19	S	Nielsen, Svein Vatsvåg	1/9/2011
Cf34516_055.JPG	Plan stolpehull	S1	NØ	Ledsten, Kristine	1/9/2011
Cf34516_057.JPG	Profil stolpehull	S19	Ø	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/1/2011
Cf34516_058.JPG	Profil stolpehull og kokegrop	S20 (venstre) og S19 (høyre)	Ø	Rødstrud, Christian L.	9/1/2011
Cf34516_059.JPG	Plan kokegrop	S58	N	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/1/2011
Cf34516_061.JPG	Plan grop	S20	N	Foldøy, Isabella	5/9/2011

Filnavn	Motivbeskrivelse	S-nr.	Retning	Fotograf	Opptaks dato
Cf34516_062.JPG	Plan kokegrop	S58	N	Nielsen, Svein Vatsvåg	5/9/2011
Cf34516_063.JPG	Plan kokegrop	S37	NV	Ledsten, Kristine	5/9/2011
Cf34516_064.JPG	Plan kokegrop	S24	ovenfra (V)	Rødstrud, Christian L.	5/9/2011
Cf34516_065.JPG	Profil stolpehull	S207	N	Foldøy, Isabella	5/9/2011
Cf34516_066.JPG	Profil kokegrop	S37	S	Ledsten, Kristine	5/9/2011
Cf34516_067.JPG	Profil kokegrop	S24	V	Rødstrud, Christian L.	5/9/2011
Cf34516_068.JPG	Profil kokegrop	S58	N	Nielsen, Svein Vatsvåg	5/9/2011
Cf34516_069.JPG	Plan stolpehull	S109	V	Nielsen, Svein Vatsvåg	5/9/2011
Cf34516_070.JPG	Plan ildsted	S35	NV	Ledsten, Kristine	5/9/2011
Cf34516_071.JPG	Profil stolpehull	S109	V	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/5/2011
Cf34516_072.JPG	Plan stolpehull	S97	V	Nielsen, Svein Vatsvåg	6/9/2011
Cf34516_073.JPG	Plan stolpehull	S107	ovenfra	Rødstrud, Christian L.	9/6/2011
Cf34516_074.JPG	Plan stolpehull	S106	ovenfra	Rødstrud, Christian L.	9/6/2011
Cf34516_075.JPG	Profil stolpehull	S97	V	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/6/2011
Cf34516_076.JPG	Plan stolpehull	S101	V	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/6/2011
Cf34516_079.JPG	Plan stolpehull	S200	S	Foldøy, Isabella	9/6/2011
Cf34516_080.JPG	Profil stolpehull	S101	V	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/6/2011
Cf34516_081.JPG	Plan stolpehull	S190	V	Ledsten, Kristine	9/6/2011
Cf34516_082.JPG	Profil stolpehull	S106	V	Rødstrud, Christian L.	9/6/2011
Cf34516_083.JPG	Plan stolpehull	S108	V	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/6/2011
Cf34516_084.JPG	Plan stolpehull	S191	ovenfra	Rødstrud, Christian L.	9/6/2011
Cf34516_085.JPG	Profil stolpehull	S190	V	Ledsten, Kristine	9/6/2011
Cf34516_087.JPG	Profil stolpehull	S108	V	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/6/2011
Cf34516_088.JPG	Plan stolpehull	S95	V	Ledsten, Kristine	6/9/2011
Cf34516_089.JPG	Plan stolpehull	S96	V	Nielsen, Svein Vatsvåg	6/9/2011
Cf34516_090.JPG	Profil stolpehull	S95	V	Ledsten, Kristine	6/9/2011
Cf34516_091.JPG	Profil stolpehull	S96	V	Nielsen, Svein Vatsvåg	6/9/2011
Cf34516_092.JPG	Profil stolpehull	S191	V	Rødstrud, Christian L.	6/9/2011
Cf34516_093.JPG	Plan stolpehull	S151	V	Ledsten, Kristine	6/9/2011
Cf34516_094.JPG	Profil stolpehull	S200	S	Nielsen, Svein Vatsvåg	6/9/2011
Cf34516_096.JPG	Plan stolpehull	S205 (venstre - avskrevet), S99 (høyre)	ovenfra	Rødstrud, Christian L.	7/9/2011
Cf34516_097.JPG	Profil stolpehull	S151	V	Ledsten, Kristine	7/9/2011
Cf34516_098.JPG	Plan stolpehull	S85	V	Nielsen, Svein Vatsvåg	7/9/2011
Cf34516_099.JPG	Profil stolpehull	S85	V	Nielsen, Svein Vatsvåg	7/9/2011
Cf34516_100.JPG	Profil stolpehull	S99	V	Rødstrud, Christian L.	7/9/2011
Cf34516_102.JPG	Plan stolpehull	S98	ovenfra	Rødstrud, Christian L.	7/9/2011
Cf34516_104.JPG	Plan stolpehull	S103	V	Nielsen, Svein Vatsvåg	7/9/2011
Cf34516_105.JPG	Profil stolpehull	S98	v	Rødstrud, Christian L.	9/7/2011
Cf34516_106.JPG	Profil stolpehull	S103	V	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/7/2011
Cf34516_107.JPG	Plan stolpehull	S152	V	Ledsten, Kristine	9/7/2011
Cf34516_108.JPG	Plan stolpehull	S112	V	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/7/2011
Cf34516_109.JPG	Profil stolpehull	S112	V	Nielsen, Svein Vatsvåg	1/13/2012 2:58:05 PM

Filnavn	Motivbeskrivelse	S-nr.	Retning	Fotograf	Opptaks dato
Cf34516_109.JPG	Profil stolpehull	S112	V	Rødstrud, Christian L.	9/7/2011
Cf34516_110.JPG	Plan stolpehull	S89 (venstre), S88 (høyre)	S	Ledsten, Kristine	9/7/2011
Cf34516_112.JPG	Plan grop/nedgravning	S104	V	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/7/2011
Cf34516_113.JPG	Profil grop/nedgravning	S104	NØ	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/7/2011
Cf34516_115.JPG	Plan grop/nedgravning	S78	N	Nielsen, Svein Vatsvåg	8/9/2011
Cf34516_116.JPG	Profil stolpehull	S89	S	Ledsten, Kristine	8/9/2011
Cf34516_117.JPG	Profil stolpehull	S88	S	Ledsten, Kristine	8/9/2011
Cf34516_118.JPG	Profil grop/nedgravning	S79	N	Nielsen, Svein Vatsvåg	8/9/2011
Cf34516_121.JPG	Plan stolpehull	S86	S	Ledsten, Kristine	8/9/2011
Cf34516_122.JPG	Plan grop/nedgravning	S33	ovenfra	Rødstrud, Christian L.	8/9/2011
Cf34516_127.JPG	Profil grop/nedgravning	S33	S	Rødstrud, Christian L.	8/9/2011
Cf34516_129.JPG	Plan stolpehull	S82	ovenfra (S)	Rødstrud, Christian L.	8/9/2011
Cf34516_130.JPG	Plan stolpehull (avskrives?)	S76	V	Nielsen, Svein Vatsvåg	8/9/2011
Cf34516_131.JPG	Profil stolpehull (avskrives?)	S76	S	Nielsen, Svein Vatsvåg	8/9/2011
Cf34516_132.JPG	Profil stolpehull	S82	S	Rødstrud, Christian L.	8/9/2011
Cf34516_133.JPG	Plan stolpehull	S79	ovenfra (S)	Rødstrud, Christian L.	8/9/2011
Cf34516_135.JPG	Profil stolpehull	S86	S	Ledsten, Kristine	8/9/2011
Cf34516_136.JPG	Profil stolpehull	S79	S	Rødstrud, Christian L.	8/9/2011
Cf34516_139.JPG	Plan stolpehull	S84	S	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/8/2011
Cf34516_140.JPG	Profil stolpehull	S84	S	Nielsen, Svein Vatsvåg	8/9/2011
Cf34516_142.JPG	Plan stolpehull (avskrives?)	S68	ovenfra	Rødstrud, Christian L.	9/9/2011
Cf34516_143.JPG	Profil stolpehull (avskrives?)	S68	V	Rødstrud, Christian L.	9/9/2011
Cf34516_145.JPG	Plan grop/nedgravning	S100	Ø	Ledsten, Kristine	9/9/2011
Cf34516_146.JPG	Plan grop/nedgravning	S83	Ø	Foldøy, Isabella	9/9/2011
Cf34516_147.JPG	Plan grop/nedgravning (rotvelt)	S70	V	Rødstrud, Christian L.	9/9/2011
Cf34516_148.JPG	Profil grop/nedgravning	S100	S	Ledsten, Kristine	9/9/2011
Cf34516_149.JPG	Profil grop/nedgravning	S70	V	Rødstrud, Christian L.	9/9/2011
Cf34516_151.JPG	Plan grop/nedgravning	S87	S	Ledsten, Kristine	9/9/2011
Cf34516_152.JPG	Profil grop/nedgravning	S83	V	Foldøy, Isabella	9/9/2011
Cf34516_153.JPG	Plan kokegrop	S113	SØ	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/9/2011
Cf34516_154.JPG	Profil grop/nedgravning	S87	S	Ledsten, Kristine	9/9/2011
Cf34516_155.JPG	Feltets søndre del før avdekking			Rødstrud, Christian L.	12/9/2011
Cf34516_156.JPG	Feltets søndre del før avdekking			Rødstrud, Christian L.	12/9/2011
Cf34516_157.JPG	Profil kokegrop	S113	S	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/12/2011
Cf34516_159.JPG	Plan grop/nedgravning	S174	V	Ledsten, Kristine	9/13/2011
Cf34516_160.JPG	Profil stolpehull	S149 (venstre) og S150 (høyre-avskrevet)	N	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/13/2011
Cf34516_161.JPG	Profil stolpehull	S144	N	Ledsten, Kristine	9/13/2011
Cf34516_162.JPG	Plan stolpehull	S156	N	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/13/2011
Cf34516_163.JPG	Plan stolpehull	S134	N	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/13/2011
Cf34516_164.JPG	Profil stolpehull	S134	N	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/13/2011
Cf34516_165.JPG	Plan stolpehull	S129	N	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/13/2011
Cf34516_166.JPG	Profil stolpehull	S129	N	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/13/2011

Filnavn	Motivbeskrivelse	S-nr.	Retning	Fotograf	Opptaks dato
Cf34516_167.JPG	Maskin + Kristine og Isabella			Nielsen, Svein Vatsvåg	9/13/2011
Cf34516_168.JPG	Nordre del av feltet			Nielsen, Svein Vatsvåg	9/13/2011
Cf34516_169.JPG	Plan stolpehull (tvilsom)	S131	N	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/13/2011
Cf34516_170.JPG	Profil stolpehull (tvilsom)	S131	N	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/13/2011
Cf34516_171.JPG	Plan stolpehull	S132	N	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/14/2011
Cf34516_172.JPG	Profil stolpehull	S132	N	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/14/2011
Cf34516_174.JPG	Plan stolpehull	S137 (venstre) og S136 (høyre)	NV	Rødstrud, Christian L.	9/14/2011
Cf34516_175.JPG	Plan stolpehull	S138	NØ	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/14/2011
Cf34516_176.JPG	Profil stolpehull	S138	NØ	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/14/2011
Cf34516_177.JPG	Profil stolpehull	S137	NV	Rødstrud, Christian L.	9/14/2011
Cf34516_178.JPG	Plan grop/nedgravning	S143	V	Ledsten, Kristine	9/15/2011
Cf34516_179.JPG	Plan nedgravning og stolpehull	S142 (venstre) og S209 (høyre)	NØ	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/15/2011
Cf34516_180.JPG	Plan nedgravning	S146	N	Foldøy, Isabella	9/15/2011
Cf34516_183.JPG	Profil nedgravning	S143	N	Ledsten, Kristine	9/15/2011
Cf34516_184.JPG	Profil nedgravning og stolpehull	S142 (venstre) og S209 (høyre)	NØ	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/15/2011
Cf34516_185.JPG	Profil nedgravning	S146	V	Foldøy, Isabella	9/15/2011
Cf34516_186.JPG	Plan nedgravning	S145	N	Engström, Linda	9/15/2011
Cf34516_188.JPG	Plan ildsted/kokegrop	S139	N	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/15/2011
Cf34516_189.JPG	Profil nedgravning	S245	N	Engström, Linda	9/15/2011
Cf34516_190.JPG	Plan kokegrop	S125	N	Rødstrud, Christian L.	9/15/2011
Cf34516_191.JPG	Plan kokegrop og nedgravning	S125 (foran) og S126 (bak)	N	Rødstrud, Christian L.	9/15/2011
Cf34516_192.JPG	Plan nedgravning	S126	NØ	Rødstrud, Christian L.	9/15/2011
Cf34516_193.JPG	Svein og Linda i arbeid			Rødstrud, Christian L.	9/15/2011
Cf34516_194.JPG	Profil ildsted	S139	N	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/15/2011
Cf34516_195.JPG	Plan grop/nedgravning	S148	N	Engström, Linda	9/15/2011
Cf34516_197.JPG	Plan grop/nedgravning og stolpehull	S147 (venstre) og S154 (høyre)	Ø	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/15/2011
Cf34516_198.JPG	Profil 1 i kokegrop	S125	N	Rødstrud, Christian L.	9/15/2011
Cf34516_199.JPG	Profil 2 i kokegrop	S125	Ø	Rødstrud, Christian L.	9/15/2011
Cf34516_200.JPG	Profil grop/nedgravning	S148	N	Engström, Linda	9/16/2011
Cf34516_202.JPG	Plan stolpehull	S211 (venstre) og S120 (høyre - avskrevet)	V	Engström, Linda	9/16/2011
Cf34516_205.JPG	Formidling			Engström, Linda	9/16/2011
Cf34516_206.JPG	Formidling			Engström, Linda	9/16/2011
Cf34516_207.JPG	Plan stolpehull	S225		Nielsen, Svein Vatsvåg	9/16/2011
Cf34516_208.JPG	Barn former hus		NØ	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/16/2011
Cf34516_209.JPG	Profil stolpehull	S225	N	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/16/2011
Cf34516_210.JPG	Profil stolpehull	S211	V	Engström, Linda	9/16/2011
Cf34516_212.JPG	Profil 2 i grop/nedgravning	S126	Ø	Rødstrud, Christian L.	9/16/2011
Cf34516_213.JPG	Profil 1 i grop/nedgravning etter prøve	S126	N	Rødstrud, Christian L.	9/16/2011
Cf34516_214.JPG	Profil grop/nedgravning	S154	Ø	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/19/2011
Cf34516_215.JPG	Plan stolpehull (topp)	S147	S	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/20/2011
Cf34516_216.JPG	Plan stolpehull (under/bunn av S154)	S147	S	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/20/2011

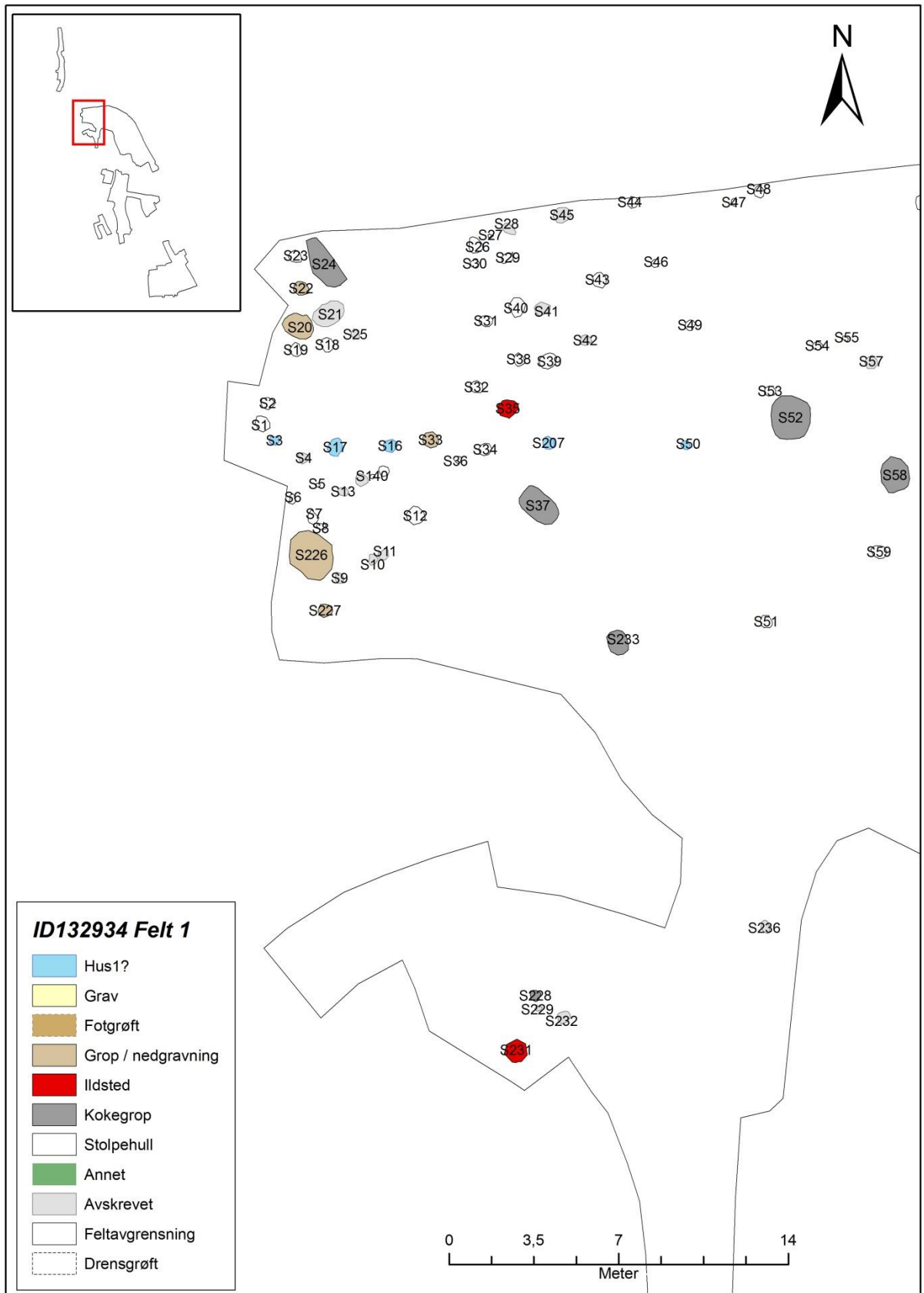
Filnavn	Motivbeskrivelse	S-nr.	Retning	Fotograf	Opptaks dato
Cf34516_217.JPG	Plan stolpehull	S210	ovenfra (N)	Rødsrud, Christian L.	9/20/2011
Cf34516_218.JPG	Profil stolpehull	S147	S	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/20/2011
Cf34516_221.JPG	Profil stolpehull	S210	N	Rødsrud, Christian L.	9/20/2011
Cf34516_224.JPG	Plan stolpehull	S7 (venstre) og S8 (høyre)	SV	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/21/2011
Cf34516_225.JPG	Plan grop/nedgravning	S227	N	Ledsten, Kristine	9/21/2011
Cf34516_226.JPG	Profil grop/nedgravning	S227	N	Ledsten, Kristine	9/21/2011
Cf34516_227.JPG	Profil stolpehull	S7 (venstre) og S8 (høyre)	SV	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/21/2011
Cf34516_229.JPG	Plan stolpehull	S5	NØ	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/21/2011
Cf34516_230.JPG	Plan grop/nedgravning	S226	V	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/21/2011
Cf34516_231.JPG	Profil stolpehull	S5	NØ	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/21/2011
Cf34516_232.JPG	Plan kokegrop	S233	NØ	Ledsten, Kristine	9/21/2011
Cf34516_233.JPG	Plan kokegrop (strukturen til høyre er avskrevet)	S228	V	Foldøy, Isabella	9/21/2011
Cf34516_234.JPG	Plan ildsted	S231	N	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/21/2011
Cf34516_236.JPG	Profil kokegrop (strukturen til høyre er avskrevet)	S228	V	Foldøy, Isabella	9/21/2011
Cf34516_237.JPG	Profil kokegrop	S233	N	Ledsten, Kristine	9/22/2011
Cf34516_240.JPG	Profil ildsted	S231	N	Ledsten, Kristine	9/22/2011
Cf34516_242.JPG	Plan kokegrop	S164	N	Ledsten, Kristine	9/22/2011
Cf34516_243.JPG	Plan kokegrop	S133	N	Rødsrud, Christian L.	9/22/2011
Cf34516_244.JPG	Profil kokegrop	S164	Ø	Ledsten, Kristine	9/22/2011
Cf34516_245.JPG	Plan ildsted	S175	Ø	Ledsten, Kristine	9/23/2011
Cf34516_246.JPG	Profil ildsted	S175	NV	Ledsten, Kristine	9/23/2011
Cf34516_247.JPG	Profil grop/nedgravning	S171	NV	Rødsrud, Christian L.	9/23/2011
Cf34516_248.JPG	Plan grop/nedgravning	S184	V	Ledsten, Kristine	9/23/2011
Cf34516_249.JPG	Profil grop/nedgravning søndre del	S184	V	Ledsten, Kristine	9/26/2011
Cf34516_250.JPG	Profil grop/nedgravning nordre del	S184	V	Ledsten, Kristine	9/26/2011
Cf34516_253.JPG	Plan grop/nedgravning	S182	Ø	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/26/2011
Cf34516_254.JPG	Profil grop/nedgravning	S182	Ø	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/26/2011
Cf34516_259.JPG	Plan grop/nedgravning	S180	N	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/27/2011
Cf34516_260.JPG	Profil grop/nedgravning	S180	N	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/27/2011
Cf34516_261.JPG	Plan grop/nedgravning	S186	N	Ledsten, Kristine	9/27/2011
Cf34516_262.JPG	Plan grop/nedgravning (avskrevet) og ildsted/varmepåvirket flekk	S187 (venstre - avskrevet) og S188 (høyre)	S	Nielsen, Svein Vatsvåg	1/13/2012 3:01:19 PM
Cf34516_262.JPG	Plan grop/nedgravning (avskrevet) og ildsted/varmepåvirket flekk	S187 (venstre - avskrevet) og S188 (høyre)	S	Rødsrud, Christian L.	9/27/2011
Cf34516_263.JPG	Fotgrøft og brannflak	S250 (grav) og S252 (fotgrøft)	NV	Rødsrud, Christian L.	9/27/2011
Cf34516_264.JPG	Fotgrøft og brannflak	S250 (grav) og S252 (fotgrøft)	Ø	Rødsrud, Christian L.	9/27/2011
Cf34516_265.JPG	Profil grop/nedgravning (avskrevet) og ildsted/varmepåvirket flekk	S187 (høyre - avskrevet) og S188 (venstre)	Ø	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/27/2011
Cf34516_266.JPG	Hårete larve på besøk			Nielsen, Svein Vatsvåg	9/27/2011
Cf34516_267.JPG	Profil grop/nedgravning	S186	N	Ledsten, Kristine	9/27/2011
Cf34516_268.JPG	Plan ildsted	S238	NØ	Ledsten, Kristine	9/27/2011
Cf34516_269.JPG	Profil ildsted	S238	NØ	Ledsten, Kristine	9/28/2011

Filnavn	Motivbeskrivelse	S-nr.	Retning	Fotograf	Opptaks dato
Cf34516_271.JPG	Plan kokegrop	S243	SØ	Rødstrud, Christian L.	9/28/2011
Cf34516_272.JPG	Plan ildsted	S242	NØ	Ledsten, Kristine	9/28/2011
Cf34516_274.JPG	Profil ildsted	S242	NØ	Ledsten, Kristine	9/28/2011
Cf34516_278.JPG	Plan grop/nedgravning	S270	SØ	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/28/2011
Cf34516_279.JPG	Plan grop/nedgravning	S257	Ø	Ledsten, Kristine	9/28/2011
Cf34516_280.JPG	Profil grop/nedgravning	S270	NØ	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/28/2011
Cf34516_282.JPG	Plan grop/nedgravning	S280	SV	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/29/2011
Cf34516_283.JPG	Plan grop/nedgravning	S263 (venstre) og S264 (høyre)	SV	Ledsten, Kristine	9/29/2011
Cf34516_284.JPG	Plan grop/nedgravning	S283	Ø	Foldøy, Isabella	9/29/2011
Cf34516_285.JPG	Profil dyrkningslag, felt S	S285	N	Rødstrud, Christian L.	9/29/2011
Cf34516_288.JPG	Plan stolpehull	S219	NV	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/29/2011
Cf34516_291.JPG	Plan grop/nedgravning	S218 (venstre) og S217 (høyre)	NV	Ledsten, Kristine	9/29/2011
Cf34516_292.JPG	Profil stolpehull	S219	NV	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/29/2011
Cf34516_295.JPG	Plan kokegrop	S216	N	Nielsen, Svein Vatsvåg	9/29/2011
Cf34516_296.JPG	Plan kokegrop/grop	S221	S	Ledsten, Kristine	9/29/2011
Cf34516_297.JPG	Profil grop/nedgravning	S226	NØ	Ledsten, Kristine	9/30/2011
Cf34516_298.JPG	Profil kokegrop/grop	S221	V	Ledsten, Kristine	3/10/2011
Cf34516_299.JPG	Plan kokegrop	S247	V	Ledsten, Kristine	3/10/2011
Cf34516_300.JPG	Profil kokegrop	S216	N	Nielsen, Svein Vatsvåg	3/10/2011
Cf34516_301.JPG	Plan grop/nedgravning	S297	N	Nielsen, Svein Vatsvåg	3/10/2011
Cf34516_302.JPG	Profil grop/nedgravning	S297	N	Nielsen, Svein Vatsvåg	3/10/2011
Cf34516_303.JPG	Plan grop/nedgravning	S295	SV	Nielsen, Svein Vatsvåg	3/10/2011
Cf34516_304.JPG	Oversikt - området vest for kirken		NØ	Rødstrud, Christian L.	4/10/2011
Cf34516_305.JPG	Oversikt - området vest for kirken		N	Rødstrud, Christian L.	4/10/2011
Cf34516_306.JPG	Oversikt - området vest for kirken		S	Rødstrud, Christian L.	4/10/2011
Cf34516_307.JPG	Slipesteinen ved Olavsbautaen		N	Rødstrud, Christian L.	4/10/2011
Cf34516_308.JPG	Olavsbautaen og området rundt		N	Rødstrud, Christian L.	4/10/2011
Cf34516_309.JPG	Fallossteinen v Olavsbautaen		N	Rødstrud, Christian L.	4/10/2011
Cf34516_310.JPG	Skedsmo kirke		Ø	Rødstrud, Christian L.	4/10/2011
Cf34516_311.JPG	Skedsmo kirke, detalj			Rødstrud, Christian L.	4/10/2011
Cf34516_312.JPG	Prestegården		S	Rødstrud, Christian L.	4/10/2011
Cf34516_313.JPG	Plan kokegrop	S249	SV	Ledsten, Kristine	4/10/2011
Cf34516_314.JPG	Profil kokegrop	S249	SV	Ledsten, Kristine	4/10/2011
Cf34516_315.JPG	Profil kokegrop	S247		Ledsten, Kristine	4/10/2011
Cf34516_316.JPG	Plan grop/nedgravning	S296	S	Nielsen, Svein Vatsvåg	4/10/2011
Cf34516_317.JPG	Profil grop/nedgravning	S295	SV	Nielsen, Svein Vatsvåg	4/10/2011
Cf34516_318.JPG	Profil grop/nedgravning	S296	S	Nielsen, Svein Vatsvåg	4/10/2011
Cf34516_319.JPG	Plan grop/nedgravning	S265	S	Ledsten, Kristine	4/10/2011
Cf34516_320.JPG	Branngrav omkranset av fotgrøft	S250 (grav) og S252 (fotgrøft)	NV	Nielsen, Svein Vatsvåg	10/4/2011
Cf34516_321.JPG	Branngrav omkranset av fotgrøft	S250 (grav) og S252 (fotgrøft)	NV	Nielsen, Svein Vatsvåg	10/4/2011
Cf34516_322.JPG	Grav plan	S250	V	Nielsen, Svein Vatsvåg	10/4/2011
Cf34516_323.JPG	Profil grop/nedgravning	S265	SV	Ledsten, Kristine	5/10/2011

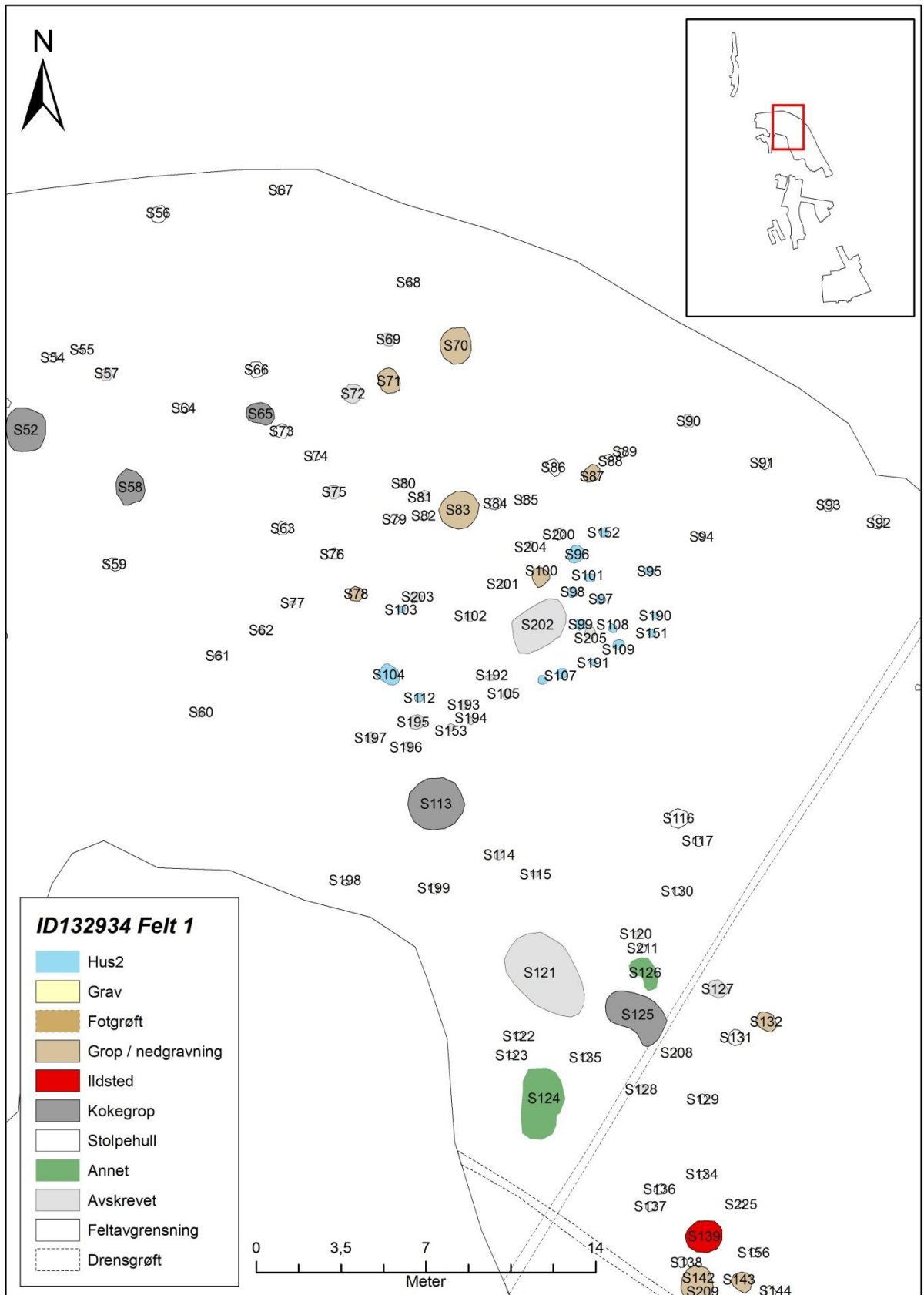
Filnavn	Motivbeskrivelse	S-nr.	Retning	Fotograf	Opptaks dato
Cf34516_324.JPG	Profil ukjent nedgravning (venstre) og grav (høyre)	S250 (høyre)	V	Nielsen, Svein Vatsvåg	5/10/2011
Cf34516_325.JPG	Plan kokegrop	S272	SV	Ledsten, Kristine	10/5/2011
Cf34516_326.JPG	Profil kokegrop	S272	SV	Ledsten, Kristine	10/5/2011
Cf34516_327.JPG	Plan grop/nedgravning	S299	V	Nielsen, Svein Vatsvåg	6/10/2011
Cf34516_328.JPG	Profil grop/nedgravning	S299	S	Nielsen, Svein Vatsvåg	6/10/2011
Cf34516_329.JPG	Plan kokegrop	S275	V	Ledsten, Kristine	6/10/2011
Cf34516_332.JPG	Plan kokegrop	S253	V	Nielsen, Svein Vatsvåg	6/10/2011
Cf34516_333.JPG	Plan grop/nedgravning	S286	Ø	Foldøy, Isabella	6/10/2011
Cf34516_334.JPG	Profil kokegrop	S253	V	Nielsen, Svein Vatsvåg	6/10/2011
Cf34516_335.JPG	Profil kokegrop	S275	V	Ledsten, Kristine	6/10/2011
Cf34516_336.JPG	Plan kokegrop	S271	N	Rødsrud, Christian L.	6/10/2011
Cf34516_337.JPG	Profil stolpehull	S187	NV	Ledsten, Kristine	6/10/2011
Cf34516_338.JPG	Plan kokegrop	S268	N	Nielsen, Svein Vatsvåg	6/10/2011
Cf34516_339.JPG	Husområde 3		N	Rødsrud, Christian L.	6/10/2011
Cf34516_340.JPG	Husområde 2		V	Rødsrud, Christian L.	6/10/2011
Cf34516_341.JPG	Husområde 3 uten markeringer		N	Rødsrud, Christian L.	6/10/2011
Cf34516_342.JPG	Profil kokegrop	S268	N	Nielsen, Svein Vatsvåg	6/10/2011
Cf34516_343.JPG	Profil kokegrop	S271	N	Rødsrud, Christian L.	7/10/2011
Cf34516_344.JPG	Plan kokegrop	S292	SØ	Rødsrud, Christian L.	7/10/2011
Cf34516_345.JPG	Plan grop/nedgravning	S286	N	Foldøy, Isabella	7/10/2011
Cf34516_346.JPG	Plan grop/nedgravning	S290	N	Foldøy, Isabella	7/10/2011
Cf34516_347.JPG	Profil kokegrop	S292	Ø	Rødsrud, Christian L.	7/10/2011
Cf34516_348.JPG	Plan ildsted	S301	V	Ledsten, Kristine	7/10/2011
Cf34516_351.JPG	Plan ildsted	S300	V	Foldøy, Isabella	7/10/2011
Cf34516_354.JPG	Profil kokegrop	S301	Ø	Ledsten, Kristine	7/10/2011
Cf34516_355.JPG	Profil kokegrop	S300	N	Foldøy, Isabella	7/10/2011

8.5 KART SOM IKKE INNGÅR I TEKSTEN

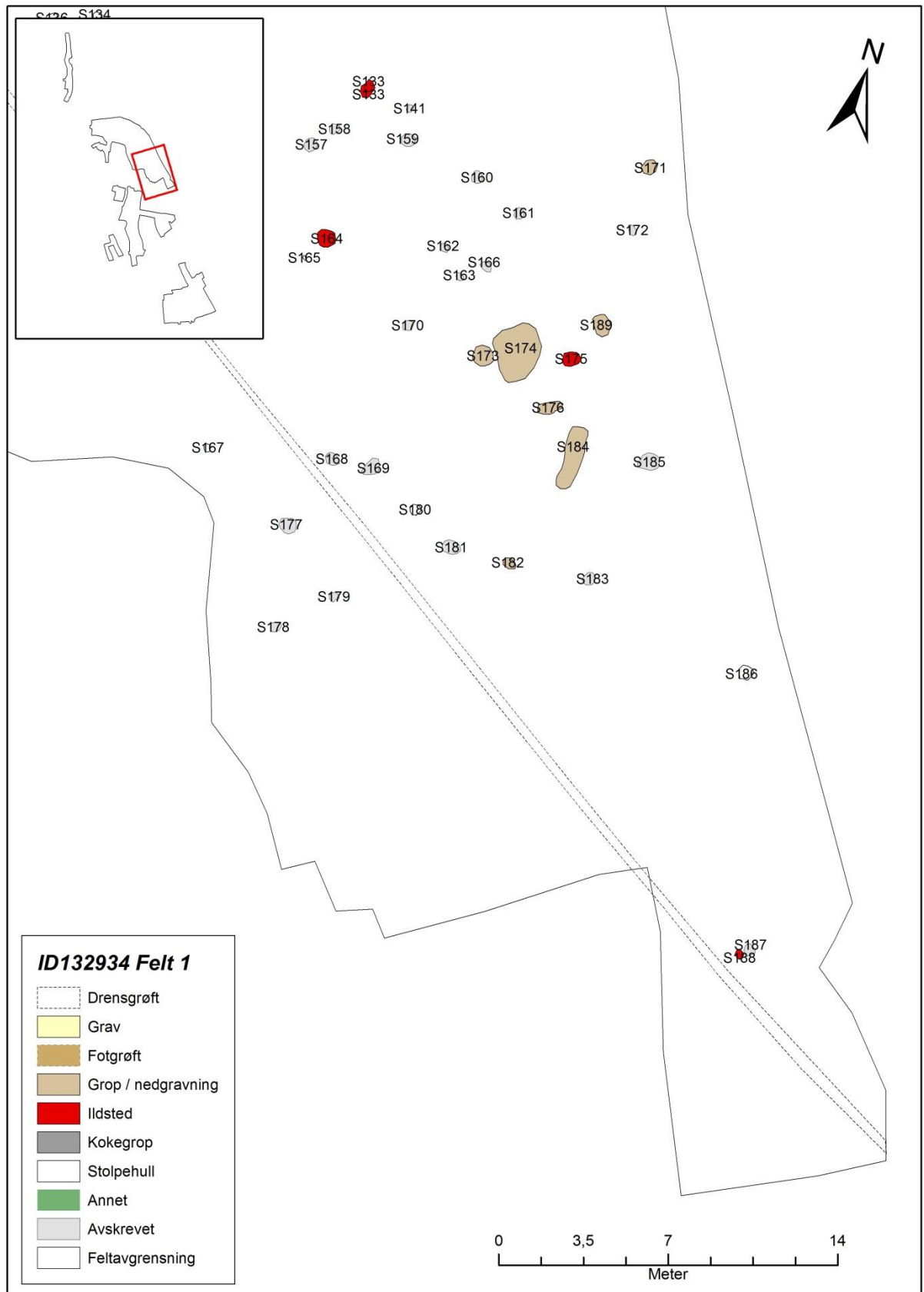
1. Felt 1_1

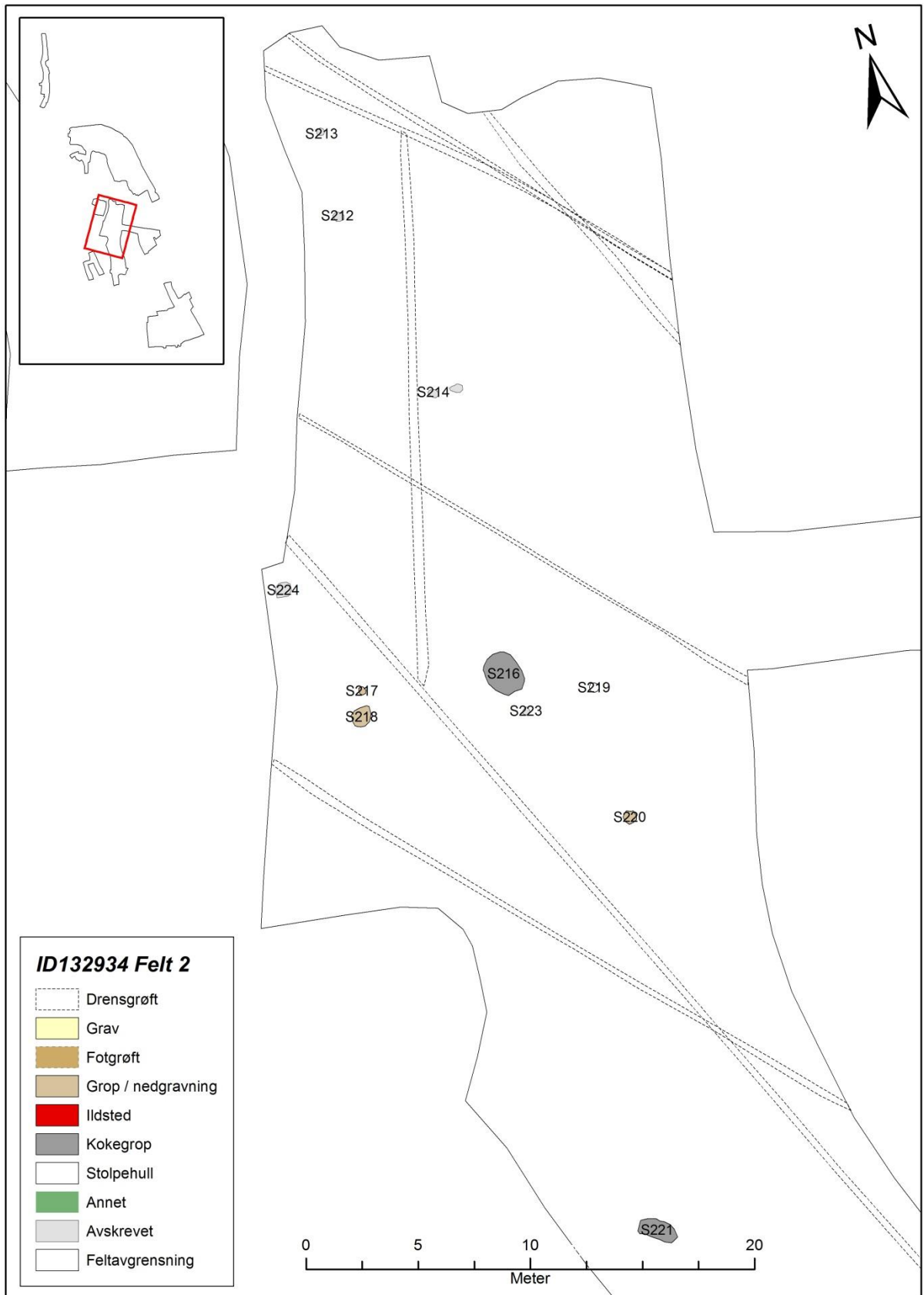
2. Felt 1_2

3. Felt 1_3

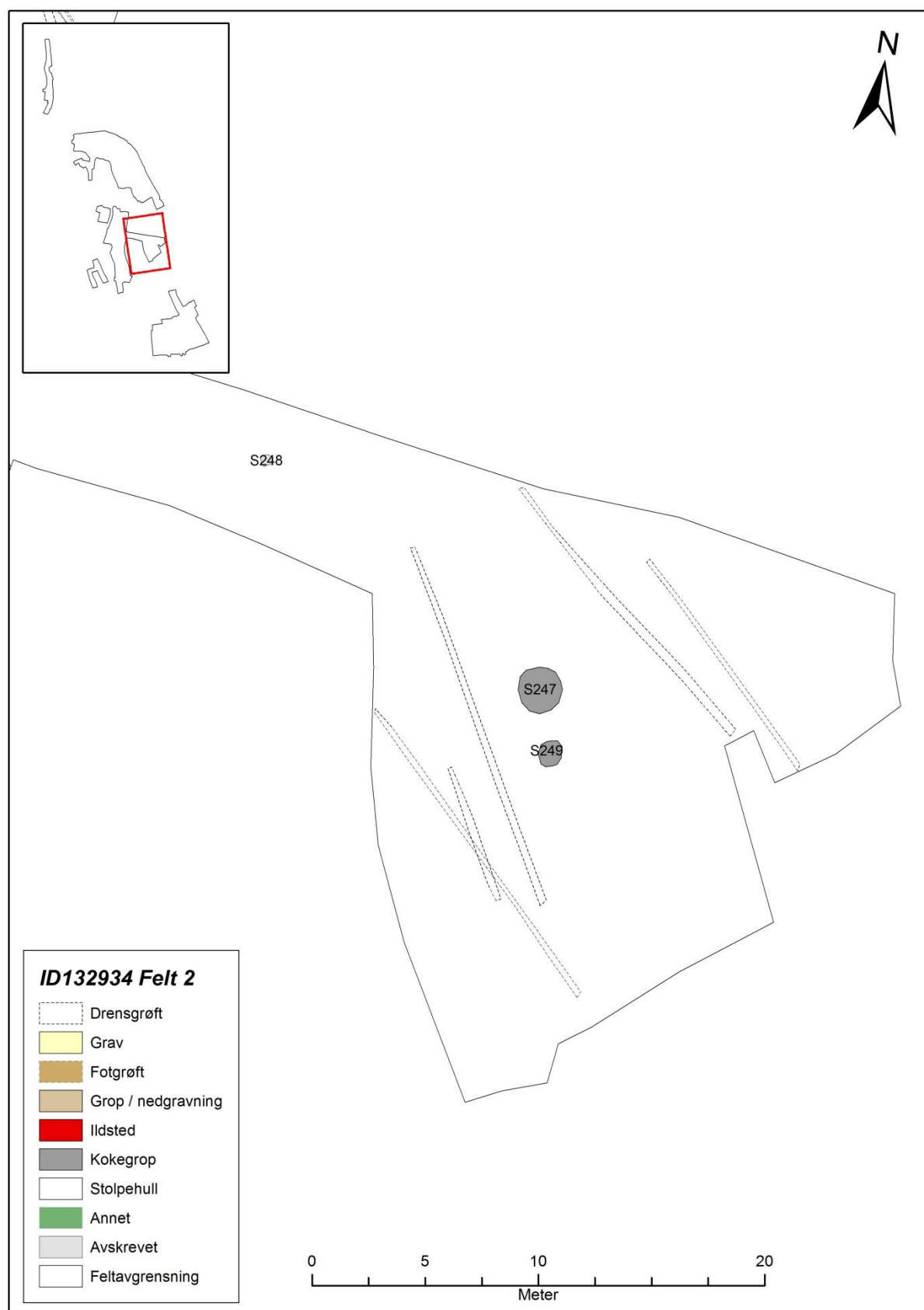
4. Felt 2_1

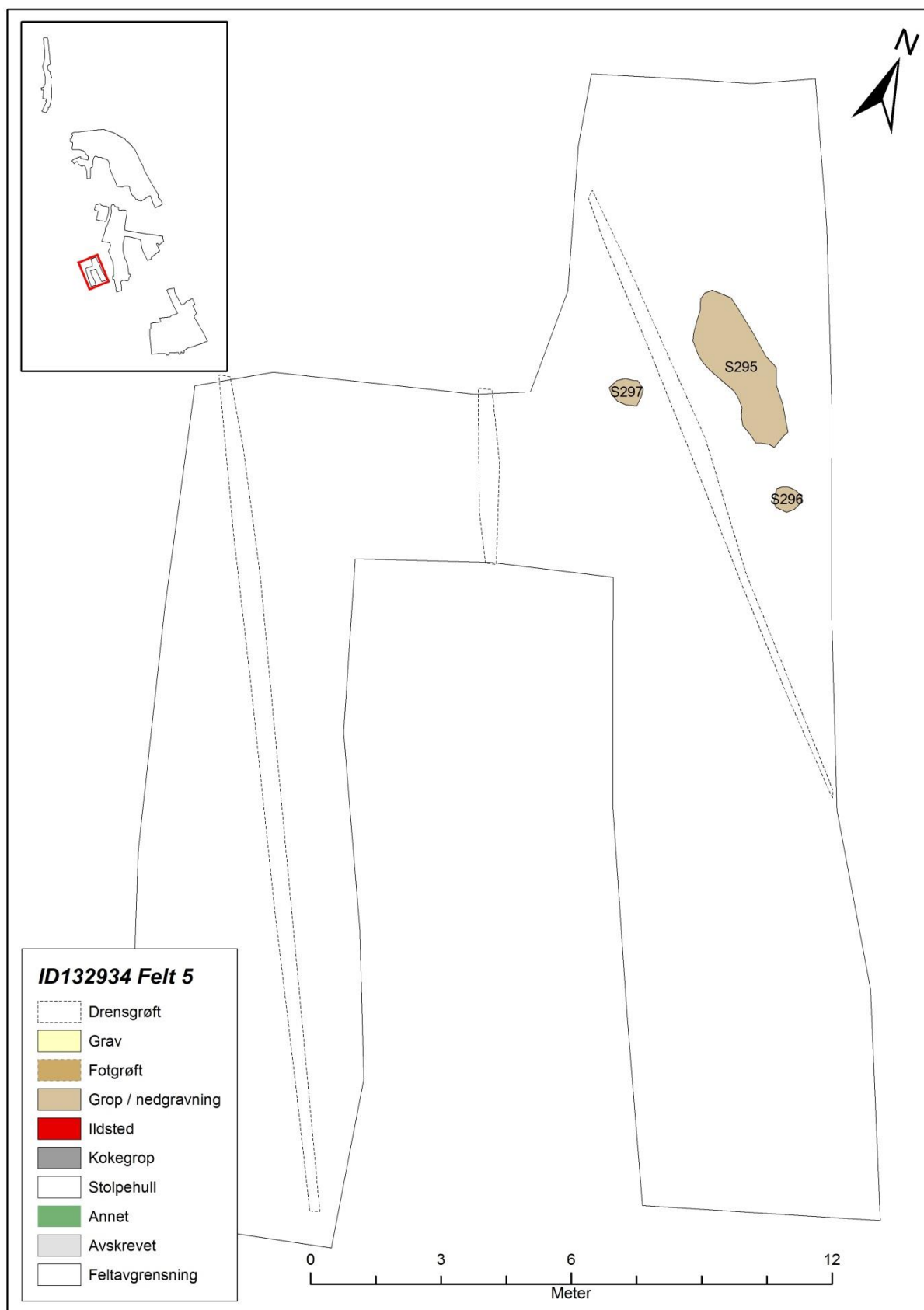
5. Felt 2_2

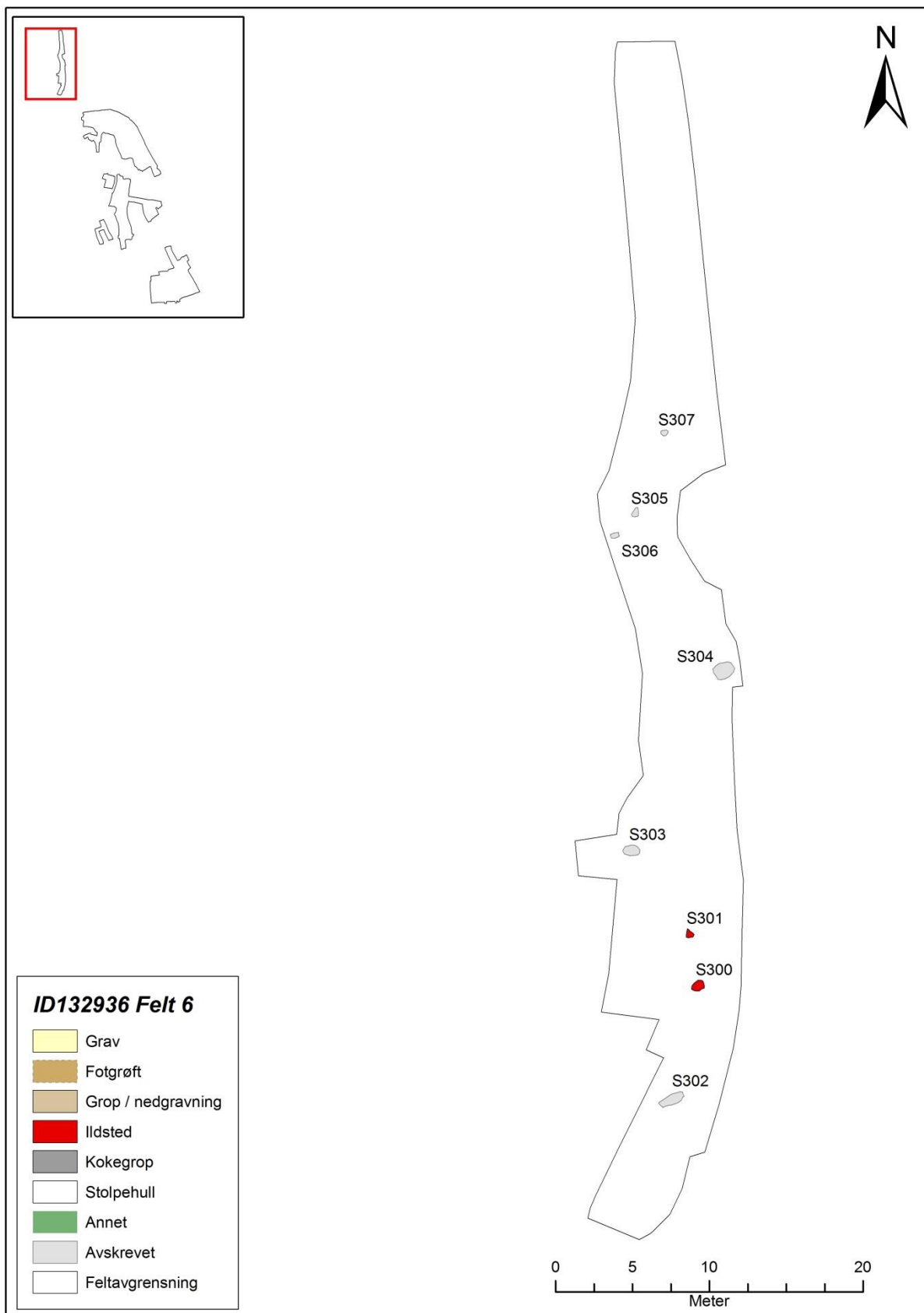
6. Felt 2_3

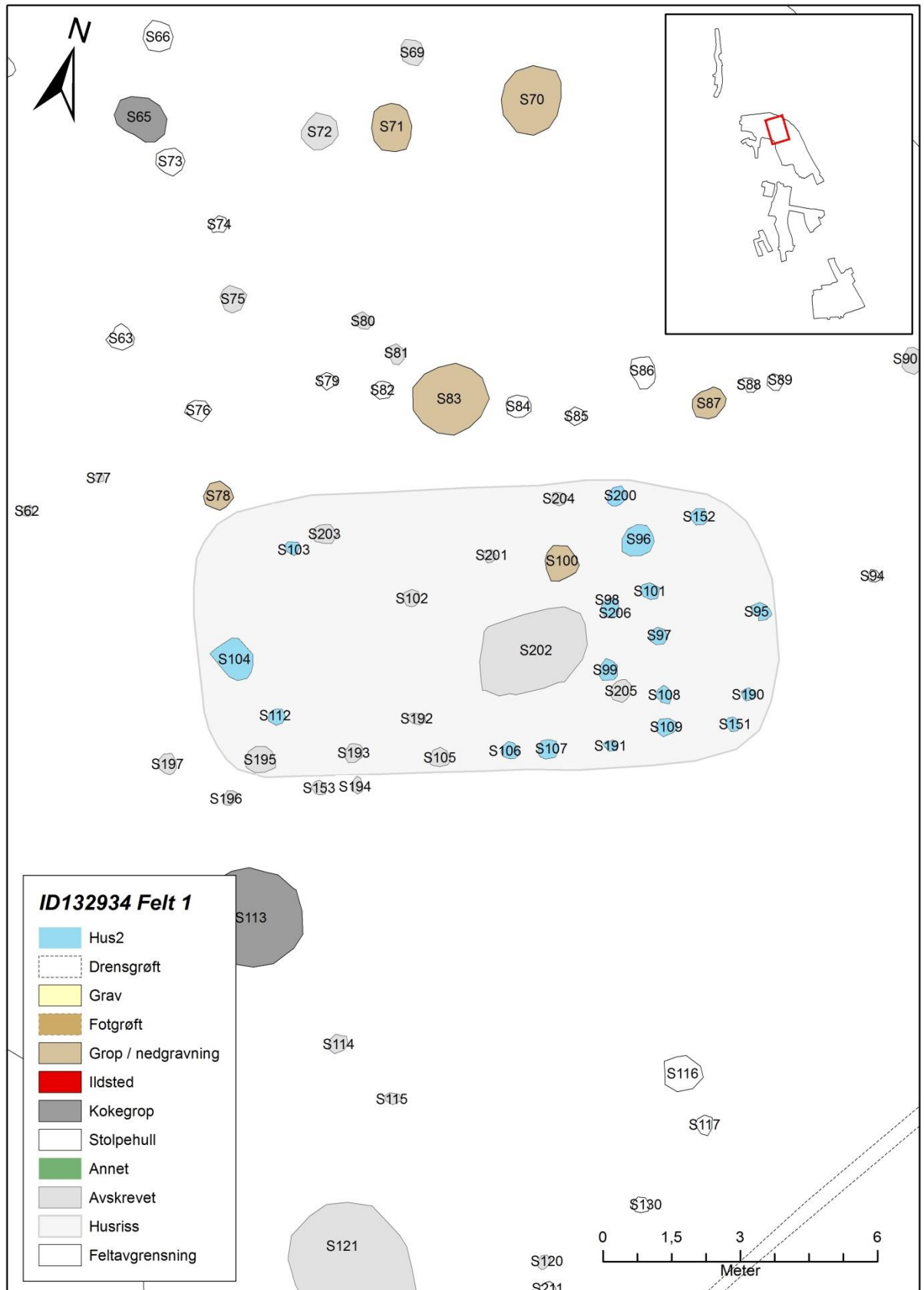
7. Felt 5

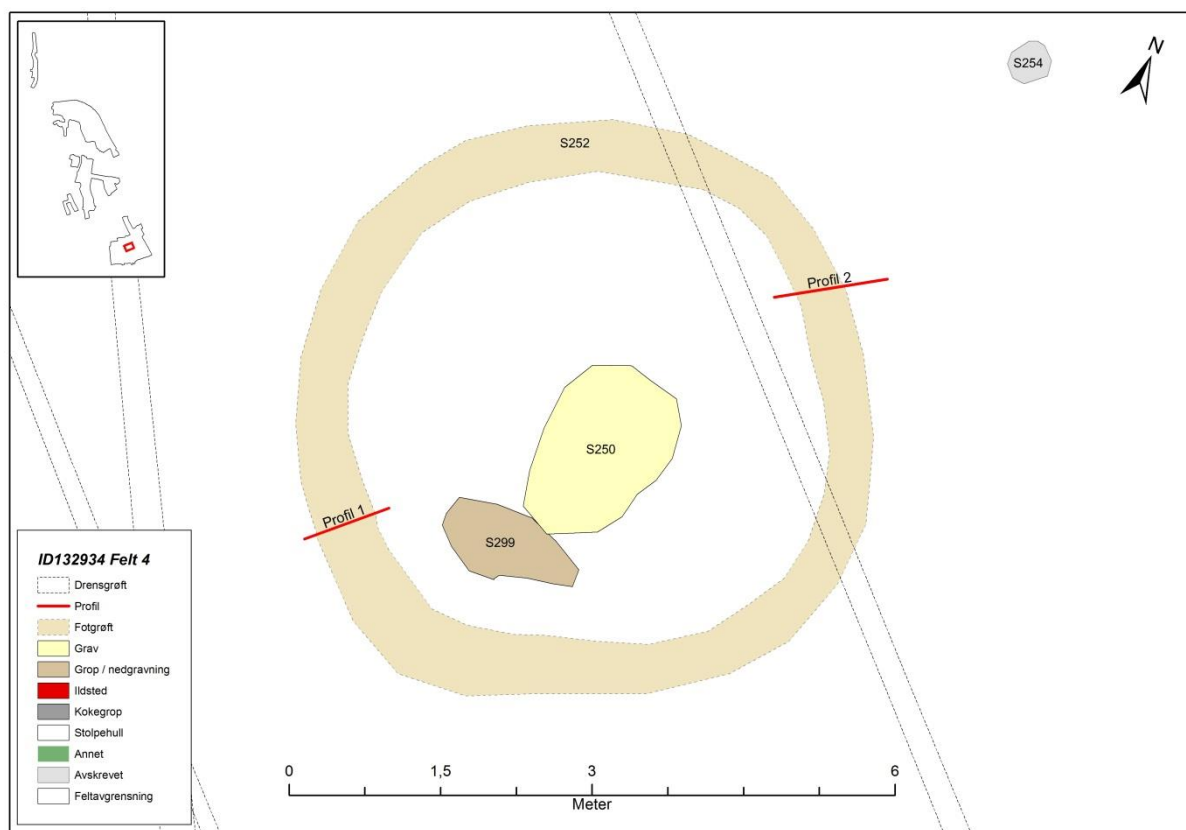
8. Felt 6

9. Hus 2

10. Grav

8.6 ARKIVERT ORIGINALDOKUMENTASJON

Alle strukturskjemaer med tegninger.

9 LITTERATURLISTE

- Braathen, Helge. 1989. *Ryttergraver politiske strukturer i eldre rikssamlingstid, Varia 19*. Oslo: Universitetets Oldsaksamling.
- Brink, Stefan. 1999. Nordens husebyar - unga eller gamla? I: *Et Hus med mange rom: vennebok til Bjørn Myhre på 60-årsdagen. AmS-rapport*, edited by I. Fuglestvedt, T. Gansum og A. Opedal, s. 283-293. Stavanger: Museet.
- Broe, U. 1992. Kapittel 4. Områdebeskrivelser: Gjerdrum, Skedsmo og Sørumsund. I: *Fortid og flyplass: ny hovedflyplass på Gardermoen og virkningene på kulturminnene på Romerike*, edited by T. Holmen, s. 169-190. Oslo: Kulturminneprosjekt Gardermoen. Akershus fylkeskommune.
- Bugge, Alexander. 1920. Tingsteder, gilder og andre gamle midtpunkter i de norske bygder. *Historisk tidsskrift* 5. rekke, 4 bd., s. 97-152, 195-252.
- Christensen, Arne Emil. 1978. Innberetning om befaring på Sandbakken, gnr. 37/9 (av Skedsmo forrige prestegård, gnr. 37), Skedsmo, Akershus. Kulturhistorisk museums arkiv. Oslo.
- 1978/1979. Mappe med saksdokumenter vedrørende Restaurering av gravfeltet på Sten-Tærud av Skedsmo forrige prestegård, gnr. 37, Skedsmo, Akershus. Kulturhistorisk museums arkiv. Oslo.
- Eggen, Inger Margrete. 2010. Rapport fra arkeologisk utgravning. Asak mellom, 7/1, Asak øvre, 8/1, Asak nedre, 9/1, Skedsmo k, Akershus. Upublisert rapport. Kulturhistorisk museums arkiv. Oslo.
- Engstrøm, Linda. 2010. Rapport fra registrering av automatisk fredete kulturminner i forbindelse med regulering for Skedsmo kirkegård på gbnr. 21/1, 22/16, 37/61 m.fl. i Skedsmo kommune, Akershus fylkeskommune. Upublisert rapport fra Akershus fylkeskommune.
- 2010. Rapport fra registrering av automatisk fredete kulturminner i forbindelse med regulering for Skedsmo kirkegård på gbnr. 21/1, 22/16, 37/61 m.fl. i Skedsmo kommune, Akershus fylkeskommune. . Upublisert rapport fra Akershus fylkeskommune.
- Gulliksen, Steinar. 2010. Radiokarbondatering - ¹⁴C-datering. *Skytilen* 27 (3), s. 3-5.
- Gustafson, Lil. 1992. Historisk riss, forhistorisk tid og middelalder. I: *Fortid og flyplass: ny hovedflyplass på Gardermoen og virkningene på kulturminnene på Romerike*, edited by T. Holmen, s. 31-105. Oslo: Kulturminneprosjekt Gardermoen. Akershus fylkeskommune.
- Haakstad, Christine. 2011. Registreringsrapport. Områderegulering Husebyjordet, Skedsmo kommune. Upublisert rapport. Arkeologisk feltenhet, Akershus fylkeskommune. Oslo.
- Haavelmo, Halvor. 1950-1952. *Skedsmo*. Edited by H. Haavelmo. Vol. 2, *Skedsmo: bygdens historie*. Skedsmo: Herredsstyret.
- Karlberg, Inger. 2010. Notat vedr. befaring og vurdering av funn ved sjaking ved Skedsmo kirke. Riksantikvaren. Oslo.
- Kulturhistorisk leksikon for nordisk middelalder fra vikingtid til reformasjonstid*. 1980 [1970]. Edited by F. Hodnebo. *Bind XV samisk språk - skude*, vol. Oslo: Gyldendal.
- Lorange, Anders. 1868. Student A. Lorange's udsigt over hans antikvariske virksomhed i 1868. *Foreningen til norske fortidsmindemerkens bevaring. Aarsberetning 1868*, s. 39-84.
- Løken, Trond, Lars Pilø og Olle Hemdorff. 1996. *Maskinell flateavdekking og utgravning av forhistoriske jordbruksboplasser: en metodisk innføring, AmS-varia 26*. Stavanger: Arkeologisk museum i Stavanger.

- Martens, Jes. under arbeid. Jordbrugsbebyggelsen i Øst-Norge. Utkast til faglig program for Kulturhistorisk museum.
- Moltsen, Annine S. A. 2011. Analysis of plant macro-remains and other materials recovered from Iron Age buildings, ovens and furnaces on Zealand - new methods and perspectives. I: *The Iron Age on Zealand: status and perspectives*, edited by L. Boye, s. 125-137. København: Det Kongelige Nordiske Oldskriftselskab.
- 2012. Makrofossilanalyser fra Skedsmovollen kirkegård Skedsmovollen 21/1, 33, 206. NOK rapport Natur og Kultur. København.
- 2012. Pollenanalyser fra Skedsmovollen Kirkegård, Skedsmovollen 21/1,33, 206. *NOK rapport nr. 22-2012*, s.
- Olsen, John. 2009. Middelalderens trebygninger - spor vi kan forvente å finne. I: *Den tapte middelalder?: middelalderens sentrale landbebyggelse : artikkelssamling*, edited by J. Martens, V. V. Martens og K. Stene, s. 127-136. Oslo: Fornminneseksjonen.
- Prata, Sofia. 2012. Osteologisk analys. Brandgrav och kokgropar. Skedsmovollen 21/1, 33, 206, Skedsmo, Akershus fylke. *SAU rapport 2012:8 O*, s.
- Rasmussen, Alf Henry. 1993. *Våre kirker: norsk kirkeleksikon*. Kirkenær: Vanebo.
- Rygh, Oluf. 1898. *Norske Gaardnavne: Oplysninger samlede til Brug ved Matrikelens Revision*. . Vol. 2, *Akershus Amt*. Kristiania: Fabritius.
- Ryste, Bengta. 2010. Rapport fra arkeologisk utgravning. Høkelund 38/1, 48, Berger søndre 57/58, Skedsmo kommune, Akershus. Upublisert rapport. Kulturhistorisk museums arkiv. Oslo.
- Rødsrud, Christian Løchsen. 2011. Utgravningene på Skedsmovollen. *Skytilen* 28 (4), s. 3-5.
- 2012. Rapport arkeologisk utgravning. Husebyjordet av Skedsmo forrige prestegård (37/1), Skedsmo k., Akershus. Upublisert rapport. Kulturhistorisk museums arkiv. Oslo.
- Skre, Dagfinn. 2007. *Kaupang in Skiringssal*. Vol. 22, *Norske oldfunn*. Oslo: Kulturhistorisk museum, Universitetet i Oslo.
- Slomann, Wencke. 1958. Innberetning om en ettergravning på Sten-Tærud undsomsskole, Skedsmo s. og pgd. (gnr. 37 bnr. 161), Akershus. Kulturhistorisk museums arkiv. Oslo.
- Snorri, Sturluson. 1997. Olav den Helliges saga - Heimskringla. In *Norges Kongesagaer*, edited by D. Vaa, K.-W. Hansen og J. Larsen. Oslo: LibriArte.
- Solheim, Svale. 1963. Horsefight and Horserace in northern Tradition. *Studia Norvegica ethnologica & folkloristica* 11 (8), s.
- Steinnes, Asgaut. 1955. *Husebyar*. Vol. 4, *Historisk tidsskrift*. Oslo: Grøndahl.
- Stemshaug, Ola og Jørn Sandnes. 1997. *Norsk stadnamnleksikon*. Oslo: Samlaget.
- Stylegar, Frans Arne. 2009. Hellige hvite steiner - panis, penis eller seidi? *Nicolay* 109, s. 23-36.
- Thormodsæther, T. 1929. *Skedsmo fortid*. Vol. 1, *Skedsmo: bygdens historie*. Skedsmo: Herredsstyret.
- Vangstad, Hilde. 2008. Rapport fra arkeologisk utgravning. Boplass- og aktivitetsspor, Skedsmo forrige prestegård, Huseby 37/1, Skedsmo, Akershus. Upublisert rapport, Kulturhistorisk museums arkiv. Oslo.
- Westerdahl, Christer og Frans-Arne Stylegar. 2004. Husebyene i Norden. *Viking* LXVII, s. 101-138.

10. ANALYSERESULTATER FRA EKSTERNE BIDRAGSYTERE**10.1 DETALJERT VEDARTANALYSE**

MOESGÅRD
MUSEUM

Moesgård
DK-8270 Højbjerg
Telefon 89 42 11 00
Telefax 86 27 23 78

Moesgård, 27/4 2012

Rapport vedr. kullprøver til detaljert vedanatometisk analyse fra Skedsmovollen kirkegård – KHM ref. 2011/266 (FHM 4296/1133)

Metode

De udvalgte træstykker identificeres under anvendelse af henholdsvis stereolup og mikroskop med op til 500 X forstørrelse. Der udplukkes tilfældigt 10 stykker til analyse. Herefter gennemses prøven for at der kan dannes et generelt overblik over artssammensætningen. De enkelte arter lægges i separate poser og anbringes sammen med resten af prøverne. Der udtages tillige – om muligt – en egnet 14C-prøve.

Resultat

Der er undersøgt forkullet materiale fra grave, ildsteder, kokegroper og stolpehuller. Der er i alt bestemt 210 stykker trækul fra de 21 anlæg. Fordelingen af træsorterne ses i tabel 1, hvor anlæggene er sorteret i forhold til deres tolkning. Hovedparten af det analyserede træ vurderes til at være fra yngre stammer, dog er to Quercus, eik, i KP 46 vurderet til at være fra ældre stamme. Det skal dog bemærkes, at der til grund for denne bedømmelse anlægges en vurdering af årringenes kurvatur og afstand mellem årringene, og denne bedømmelse er ikke helt entydig. I de tilfælde hvor der er tale om grene, er dette omtalt under gennemgangen af de enkelte trækulprøver. Der er kun i et enkelt tilfælde fundet mulig bevaret yderste årring. Der var tale om en pind, så det kan ikke anvendes til at bestemme fældningstidspunkt.

Som det fremgår af tabel 1, så er der tale om en ganske stor spredning i artsantallet. Der er i de fleste anlæg mere end en enkelt træsort, i figur 1 ses en oversigt over hvor mange forskellige trækulssorter, der findes i de enkelte anlæg. For to prøvers vedkommende er der hele 6 forskellige træsorter, og generelt kan det fastslås, at der er en stor variation i mange af prøverne. Hele 14 forskellige arter er identificeret, heraf er der 5 arter, som kun forekommer en enkelt gang, medens Betula, birk, med 15 prøver er klart den mest dominerende træsort i anlæggene, se figur 2.

Der er ingen klare forskelle på træsorterne i de enkelte anlægstyper, dog kan der ses en svag tendens til at Quercus, eik, og Salix, selje, forekommer i kokegrop og stolpehuller.

Der er udtaget trækulsstykker til C14 datering fra alle anlæg, dog er der i et enkelt tilfælde fundet en halv kornkerne, som er udtaget. Pga. den lave egenalder vil en kornkerne være at foretrække i forhold til trækul. Ligeledes er der i et enkelt tilfælde fundet strådele, disse er ligeledes udtaget til C14.

Oversigt over de enkelte anlæg

KP 4. 9 stk. Betula, birk, 1 stk. Pinus, furu. Prøven består af >60 meget små stykker trækul og er okkerholdig. Vanskelig at bestemme!

KP 5. 3 stk. Alnus, or, 1 stk. Betula, bjørk, 1 stk. Pomoideae, frukttræ, 3 stk. Populus, osp, 2 stk. Salix, selje. Prøven består af >75 små og enkelte store stykker samt fnuller. Yngre grene af Populus og Salix.

KP 6. 5 stk. Alnus, or, 3 stk. Populus, osp, 1 stk. Salix, selje, 1 stk. Quercus, eik. Prøven består af >75/100 små stykker trækul, enkelte med bark, samt stængelfragmenter og enkelte roddele. Til C14 er udtaget strå.

KP 10. 3 stk. Pinus, furu, 7 stk. Quercus, eik. Prøven består af >150 små stykker trækul og er ret beskidt. I Quercus-stykkene ses mange tætvoxede årringe, formodentlig fra yngre stammer.

KP 46. 6 stk. Betula, bjørk, 2 stk. Pinus, furu, 2 stk. Quercus, eik. Prøven består af >200 små stykker trækul. De to stykker Quercus vurderes til at være fra ældre stammer.

KP 74. 8 stk. Prunus, hegg, 2 stk. Salix, selje. Prøven består af >75 små stykker trækul.

KP 95. 1 stk. Pomoideae, frukttræ, 1 stk. Populus, osp, 2 stk. Tilia, lind, 3 stk. Quercus, eik, 3 stk. Salix, selje. Prøven består af >500.

KP 99. 3 stk. Alnus, or, 3 stk. Betula, bjørk, 2 stk. Picea, gran, 2 stk. Pinus, furu. Prøven består af >250 små stykker trækul. Picea og Pinus er fra yngre grene.

KP 101. 4 stk. Alnus, or, 5 stk. Betula, bjørk, 1 stk. Salix, selje. Prøven består af >500 små stykker trækul.

KP 105. 10 stk. Alnus, or. Prøven indeholder ca. 50 meget små trækulsstykker samt "trækulsfnuller". Alt tilsyneladende Alnus. Det udtagne stykke til C14 har muligvis yderste årring bevare og er på Ø 4 cm.

KP 112. 5 stk. Alnus, or, 5 stk. Pinus, furu. Prøven består af >200 små stykker trækul.

KP 113. 7 stk. Betula, bjørk, 3 stk. Juniperus, einer. Prøven består af >75 små stykker trækul. Meget beskidt prøve.

KP 114. 6 stk. Betula, bjørk, 2 stk. Fraxinus, ask, 1 stk. Populus, osp, 1 stk. Quercus, eik. Prøven består af >500 små stykker trækul. Noget at træet virker uforkullet.

KP 115. 3 stk. Acer, lønn, 6 stk. Betula, bjørk, 1 stk. Quercus, eik. Prøven består af >200 meget små stykker trækul.

KP 116. 9 stk. Betula, bjørk, 1 stk. Quercus, eik. Prøven består af >100 meget små stykker trækul. Enkelte trækulsstykker er okkerfylde.

KP 117. 2 stk. Alnus, or, 2 stk. Betula, bjørk, 3 stk. Pinus, furu, 3 stk. Salix, selje. Prøven består af >75 små stykker trækul. Meget beskidt.

KP 118. 10 stk. Betula, bjørk. Prøven består af >500 meget små stykker trækul.

KP 119. 6 stk. Betula, bjørk, 1 stk. cf. Quercus, eik, 3 stk. Salix, selje. Til C14 er udtaget et stykke løvtræ, ej identificeret pga okker, men kun 3 til 4 år gammelt. Desuden er der udtaget en halv kornkerne, cf. Triticum, hvede. Prøven består af >75 små stykker trækul.

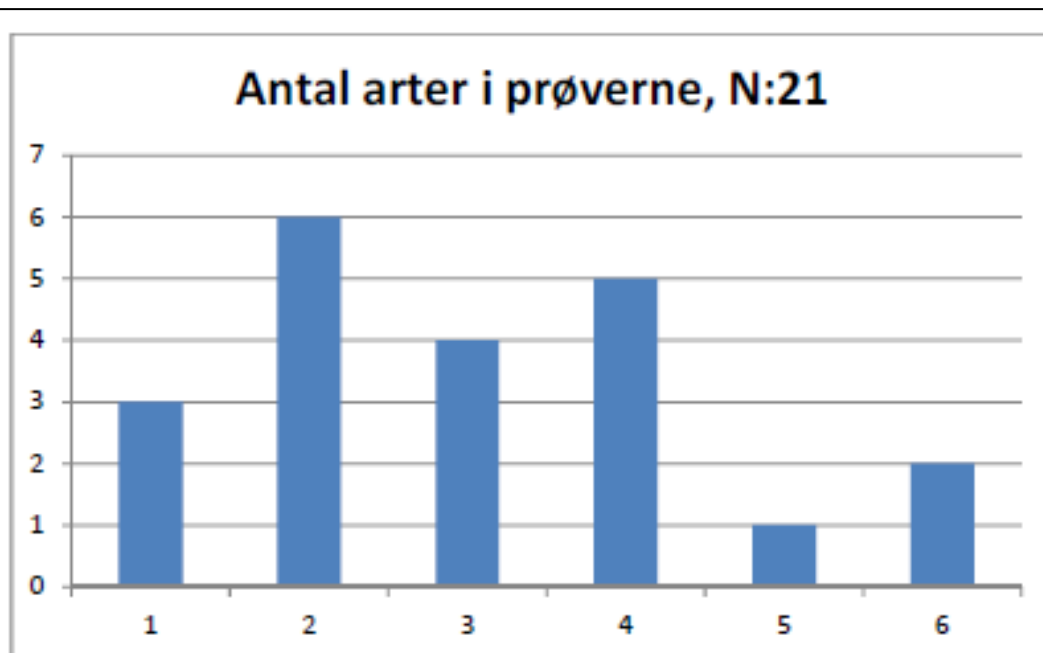
KP 120. 3 stk. Betula, bjørk, 2 stk. Fraxinus, ask, 1 stk. Pinus, furu, 4 stk. Salix, selje. Prøven består af >75 små stykker trækul. Meget beskidt.

KP 121. 3 stk. Betula, bjørk, 2 stk. Fraxinus, ask, 1 stk. Pinus, furu, 3 stk. Taxus, Barlind. Prøven består af >100 små stykker trækul. Meget beskidt.

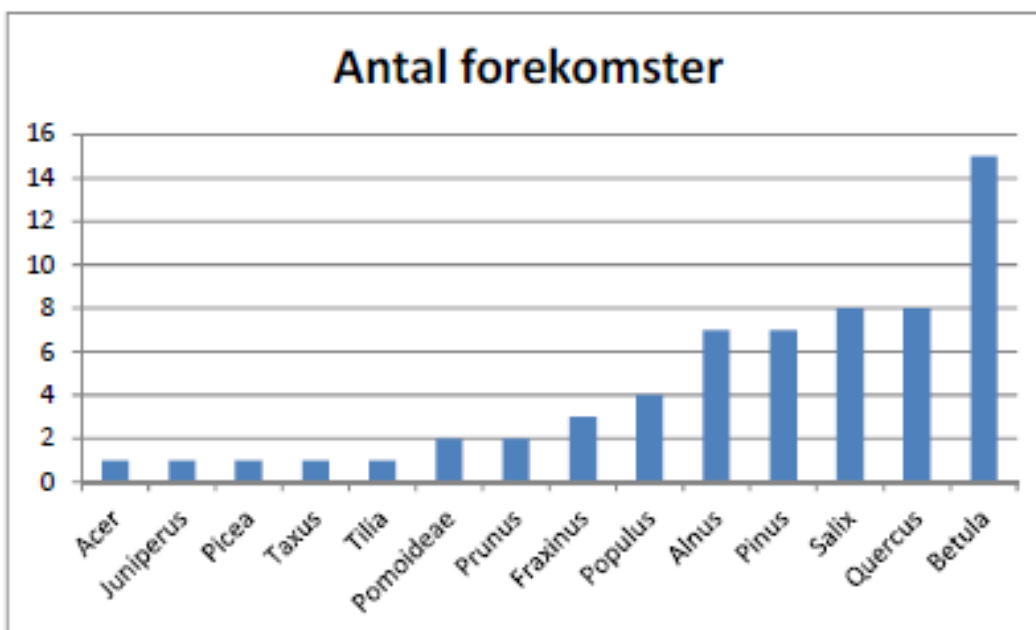
KP 122. 10 stk. Betula, bjørk. 2 stykker er fra yngre gren. Prøven består af >75 små stykker trækul. Meget beskidt.

Kontekst	Provenummer	Acer_lonn	Alnus_or	Betula_bjork	Fraxinus_ask	Juniperus_einer	Picea_gran	Pinus_furu	Pomoideae_frukttre	Populus_osp	Prunus_hegg	Salix_selje	Taxus_barved	Tilia_lind	Quercus_eik
grav, brannflak	KP99	-	3	3	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-
grop	KP121	-	-	3	2	-	-	2	-	-	-	-	3	-	-
grop	KP122	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ildsted	KP112	-	5	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-
ildsted, hus 3	KP118	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
kokegrop	KP5 - fase 1	-	3	1	-	-	-	-	1	3	-	2	-	-	-
kokegrop	KP6 - fase 2	-	5	-	-	-	-	-	-	3	-	1	-	-	1
kokegrop	KP46	-	-	6	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2
kokegrop	KP74	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	2	-	-	-
kokegrop	KP95	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	3	-	2	3
kokegrop	KP101	-	4	5	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
kokegrop	KP105	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
stolpehull	KP4	-	-	9	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
stolpehull	KP10	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	7
stolpehull, hus 2	KP113	-	-	7	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
stolpehull, hus 2	KP114	-	-	6	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
stolpehull, hus 2	KP116	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
stolpehull, hus 2	KP115	3	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
stolpehull, hus 3	KP117	-	2	2	-	-	-	3	-	-	-	3	-	-	-
stolpehull, hus 3	KP119	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	cf 1
stolpehull, hus 3	KP120	-	-	3	2	-	-	1	-	-	-	4	-	-	-

Tabel 1. Oversigt over fordelingen af træsorter.

Figur 1. Antal arter, som optræder i prøverne.

Figur 2. Antal forekomster i prøverne.

Peter Hambro Mikkelsen, ph.d.
 Afdelingsleder
 Konserverings og naturvidenskabelig afdeling
 Moesgård Museum

10.2 MAKROFOSSILANALYSE

NOK
NATUR OG KULTUR

Makrofossilanalyser
fra
Skedsmovollen kirkegård
Skedsmovollen 21/1,33, 206

Annine S. A. Moltzen

NOK rapport nr. 01-2012

NOK
NATUR OG KULTUR

*Cand.scient Annine S.A Moltzen -
Valdemarsgade 19a 2.nf - DK-1665København
Tlf: 33 23 46 55 - Mobil: 40 98 86 75 -
mail: nok@nokam.dk - www.nokam.dk*

Indledning

Fra den arkæologiske udgravning Skedsmovollen kirkegård (21/1,33,206), er der af projektleder Ole Christian Lonaas indsendt 30 floterede makrofossilprøver. Prøverne er overvejende udtaget i stolpehuller fra 2 huse, mens enkelte stammer fra gruber.

Metode**Makrofossilprøver**

Prøvernes volumen blev målt. Prøverne blev gennemset under stereolup ved på til 50x forstørrelse. Indholdet i prøverne blev beskrevet. Frø blev sorteret fra og bestemt ved hjælp af diverse litteraturværker.

Resultater

MP	Kontekst nr. S	Kontekst type	Volumen ml	Trækul og andet forkullet	Indhold	Bemærkning
HUS 3						
58	137	TB	8	xxxx		
56	138	TB	4	xxx		
54	209	TB	3	xxxx		
62	147	TB	6	xx		
69	210	TB	6	(x)		
60	134	TB	6	xxx		
59	225	TB	5	x		
64	156	TB	5	xxxx		
57	144	TB	4	xx		
55	149	TB	6	x		
48	139	Ildsted	25	xxxx	Brændt ler (x)	
Strukturer udenfor husene						
87	270	Grube	20	xx		
88	283	Grube	5	xxx		
96	295	Grube m. flint	50	xxx	Brændt knogle arkæologer	1 Byg, Bygg, (<i>Hordeum vulgare</i>) 2 Emmer, (<i>Triticum cf. dicoccum</i>) 8+8f Korn (<i>Cerealia sp.</i>) 1 Græs, (<i>Poaceae sp.</i>)
HUS 2						
25	112	TB	5	xxxx	Brændt ler (x)	
26	103	TB	5	xxxx		
40	95	GS	7	xx	Brændt ler (x) Brændt knogle 1	
38	96	VS	25	xx	Brændt fedt 2	1+2/2 Byg, Bygg, (<i>Hordeum vulgare</i>) 1 Snerre sp., Maure, (<i>Galium sp.</i>)
29	107	VS	<½	x	Brændt ler (x)	
33	109	VS	4	xxx		
67	190	GS	<½	xx	1 Muselort	
39	151	GS	¼	(x)		
34	200	VS/GS	2	(x)		
36	101	VS	2	xxxx		
37	97	VS	5	xxxx	Amorfe klumpe 6	
31	108	VS	<½	xx		
32	191	VS	1	xxx		

MP	Kontekst nr. S	Kontekst type	Volumen ml	Trækul og andet forkullet	Indhold	Bemærkning
27	106	VS	5	x		
30	98	IS	5	xx		
35	99	TB	2	x	Brændt ler (x)	

Strukturer udenfor husene

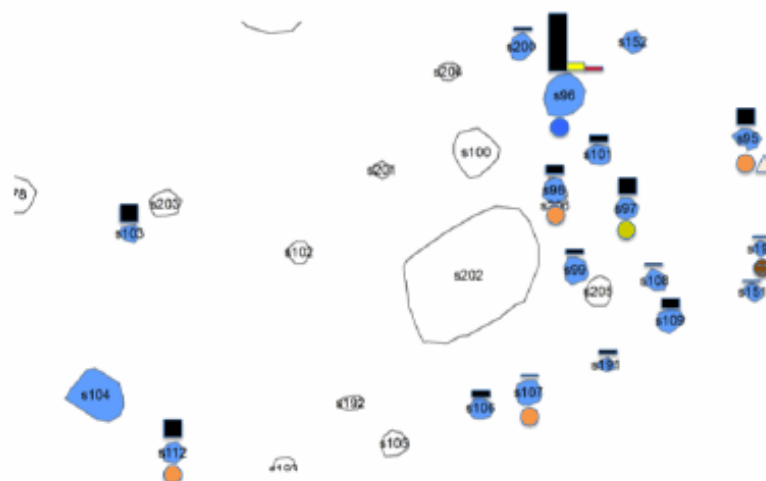
I gruberne S270 og S283 blev der kun fundet trækul, hvorfor det desværre ikke er muligt at bestemme de to anlægs funktion ud fra makrofossilanalyserne.

I prøven fra S295 var der en del trækul samt lidt korn. Da kornene var meget dårligt bevaret, kunne en del af dem ikke bestemmes til artsniveau. Det var derfor ikke muligt at afgøre om kernen af byg var af den avnklædte eller den nøgne type. Bestemmelsen af emmer er ligeledes noget usikker da flere af de diagnostiske karakterer ikke var tydelige, der er dog helt sikkert tale om en af de tidlige hvedearter emmer eller spelt, og den ligner mest en emmer. Emmer er mest udbredt i neolitikum og tidlig bronzealder, mens spelt forekommer helt op til midten af jernalderen. Både emmer og spelt er skalbærende og skal derfor afskalles inden de kan anvendes i husholdningen. Da kernerne være helt tørre ved afskalningen har man ristet dem forinden. Som følge af denne tørringsproces har kernerne fra de skalbærende korn større chance for at komme i forbindelse med ild i helt tilstand. Det er da også overvejende de skalbærende kornsorter der findes på de forhistoriske pladser (Moltsen 2011).

Ifølge de arkæologiske oplysninger blev der fundet knogle og flint i gruben. Tilstedeværelsen af både knogle og korn kan tyde på at anlægget har været anvendt i forbindelse med tilberedning af animalsk og vegetabilsk føde og måske ristning af korn. Ovne er de senere år fundet både indenfor og udenfor husene i både Danmark og Norge. De ovntyper der er fundet udenfor husene er ofte af den nedgravede type (Moltsen 2011). Den sikreste indikation på ovnanlæg er tilstedeværelsen af smeltet og forglasset ler, da komponenterne i ler først smelter ved 1050 grader, og så høje temperaturer opnås kun i lukkede anlæg. Det er imidlertid ikke alle ovnanlæggene, der er fundet smeltet ler i. Desuden findes ofte et lag af rødbrændt ler eller tørv i den øvre del af anlægget, som er den kollapsede ovnkappe. For at afgøre om der kan være tale om en ovn må de arkæologiske observationer af anlægget inddrages.

HUS 2

Skedsmovollen Hus 2

Fordelingen af materialer fundet i prøverne fra Hus 2 fremgår af ovenstående figur. Signaturforklaring fremgår af nedenstående figur for Hus 3, for trækul, korn og ukrudtsfrø er den kvantitative mængde afbilledet, for de øvrige komponenter der kun markeret tilstedeværelse.

Alle prøverne i Hus 2 indeholdt trækul, med den største koncentration i prøven fra S96 fra den nordøstlige del af huset. I samme prøve var der desuden var enkelte bykerner, 1 frø fra ukrudtsplanten burre og 2 klumper af brændt fedt. Prøverne fra de øvrige "indre" stolper indeholdt trækul varierende, men i noget mindre koncentrationer, mens der i de "ydre" stolper (vægstolper og gavlstolper) var meget lidt forkullet materiale, undtaget dog S109 og S95 hvor de var lidt større koncentrationer end i de øvrige. Dette passer fint med tolkningen som vægstolper og gavlstolper, idet disse må formodes at have været forsejlet af vægmateriale som ler eller tørv, hvorfor der ikke er faldet materiale ned i hulninger ved stolperne forårsaget af nedbrydning af stolpen i husets funktionstid. I prøven fra S97 blev der ud over trækul fundet 3 klumper af forkullet amorft organisk materiale, med små bobler, hvilket kan være brændt brød. Brændt ler forekom i små koncentrationer i 4 af prøverne, men da ler er et tungt materiale, og der derfor kun kommer små nister med i prøven ved floteringen, bør de arkæologiske observationer inddrages for nærmere at lokalisere ildstedet/ovnen. Jeg vil dog tro at ildsted/ovn har ligget lige vest for eller i forbindelse med den tværgående stolperække inde i huset, idet de største koncentrationer af trækul og andre materialer blev fundet i prøverne fra den stolperække og i stolpehullerne umiddelbart vest herfor. Endelig blev der fundet en forkullet muselort i prøven fra S190, så helt forventeligt har der været mus i huset.

Analyserne tyder således på at der har været tilberedt føde i den vestlige del af huset, og desuden passer tolkningen som et hus med spor efter forsejlede vægstolper og gavlstolper samt fritstående tagbærende stolper fint med indholdet i prøverne.

HUS 3

Skedsmovollen Hus 3
og signaturforklaring

- Trækul
- Korn
- Ukrudt
- Brændt ler
- △ Brændt knogle
- Brændt fedt
- Brændt amorft organisk
- Muselort

Fordelingen af materialer fra Hus 3 fremgår af ovenstående figur. Alle prøver indeholdt trækul med den største koncentration i ildstedet og i prøven fra den nærliggende stolpe S137. Der blev ikke fundet andre komponenter i prøverne som kan afsløre hvad huset har været anvendt til. Dette kan hænge sammen med husets funktion, men det kan ikke udelukkes at det skyldes nedplojning af stolpehullerne.

Nyere undersøgelser har som nævnt vist at ristning af korn og måske tilberedning af føde i flere tilfælde har kunne påvises i anlæg udenfor husene. Såfremt denne aktivitet i perioder er foregået udenfor husene kan det forklare at koncentrationen af skalkorn i nogle huse er meget lav, det er derfor særdeles interessant om dateringerne viser at S295 og et eller begge huse er samtidige.

NOK

NATUR OG KULTUR

Denne rapport er udarbejdet ud fra de betingelser, der er beskrevet i samarbejdsaftalen mellem NOK og Kulturhistorisk Museum i Oslo. Dette indebærer bl.a. at data fra denne rapport kan anvendes internt under hensyntagen til de gældende etiske, akademiske regler vedr. publicering af videnskabelige data. Kommerciel udnyttelse af rapporten, må kun ske efter skriftlig aftale med NOK.

10.3 OSTEOLOGISK ANALYSE

Osteologisk analys

Brandgrav og kokgropar

Skedsmovollen, 21/1, 33, Skedsmo kommune, Akershus fylke

SAU rapport 2012:8 O

Sofia Prata

Inledning

I april 2012 analyserades benmaterial från utgrävningarna vid Skedsmovollen, 21/1, 33, Skedsmo kommune, Akershus fylke. Analysen utfördes på uppdrag av Kulturhistorisk museum, fornminneseksjonen, i Oslo.

Material

Uppgifterna om undersökningarna kommer från Ole Christian Lønaas, Kulturhistorisk museum, Oslo. Vid utgrävningarna 2011 undersöktes en sönderplöjd grav med kantränna samt boplatslämningar som stolphål och kokgropar mm. Den osteologiska analysen omfattar tre av de undersökta strukturerna. Dessa tre är kokgrop S113, kokgrop S272 samt grav S250. Sammanlagt har 466 fragment eller 35,16 g brända ben analyserats från platsen.

Tabell 1. Mängd ben med avseende på fragmentantal och vikt, för struktur S113, S272 samt S250 från Skedsmovollen.

S-nr	Antal	Vikt (g)
113	134	21,21
250	283	12,19
272	49	1,76
Totalt	466	35,16

Metod

Den osteologiska analysen omfattar flera moment: grovsortering av benmaterialet, identifiering av art, benslag, bendel och sida, bedömning av förbränningsgrad samt åldersbedömning och kvantifiering av de brända benen enligt antal fragment (NISP), vikt (g) och minsta individantal (MIND), registrering av materialet i en databas (excell) samt skriftlig rapportering. För identifiering har referenssamlingen på SAU i Uppsala använts.

Med bestämt eller identifierat benmaterial menas här fragment bestämda till art och benslag. Till gruppen har även människoben utan bestämt benslag räknats. Artgrupper innefattande flera arter, som t.ex. djur (ej fågel och fisk) och mellanstort däggdjur (får-/get-/hund-/svinstorlek) har räknats som obestämt eftersom de är ospecificerade.

Bedömningen av djurarternas ålder har baserats på de olika benslagens utvecklingsstadium. Den metod som varit möjlig att använda för föreliggande material är bedömning baserad på graden av epifyssammanväxning. Uppgifterna om dessa åldersfaser har tagits ur Silver (1969).

Någon könsbedömning av människobenen har tyvärr inte varit genomförbar eftersom de könsindikerande fragmenten saknades i materialet.

När det gäller den osteologiska åldersbedömningen av människobenen bör vissa källkritiska aspekter tas upp. Det är den biologiska åldern och inte skelettets kronologiska ålder som bedömts

och de åldrarna behöver inte sammanfalla. Helst bör man använda sig av ålderskriterier som i minsta möjliga mån påverkas av människans livshistoria och olika kroppsaktiviteter. Sådana delar saknas i materialet. De morfologiska iakttagelser som kunnat genomföras i föreliggande analys utgår från kraniesömmarnas sammanväxningsgrad. Denna metod har visat sig mindre tillförlitlig (se ex Cox 2000:66ff). Individuella skillnader och könsskillnader finns och metoden bör helst inte användas som enda ålderskriterium (Iregren & Jaanusson 1973; Roumelis 2000:2). Även skalltakets (*calvarium*) utseende förändras med åldern. Med åldern förändras även tjockleksförhållandet mellan det inre och yttre kompakta skikten (*tabula interna* och *tabula externa*) och det mer spongiösa mellanskiktet (*diploë*) (Gejvall 1948:151ff). Denna bedömningsmetod kunde inte användas på de påträffade skalltaken pga. att de av hettan vid kremeringen spjälkats mellan dessa skikt.

Vid bedömningen av ålder har en indelning i åtta åldersgrupper använts efter Arcini 1999. Vuxna individer (>20 år) som inte har kunnat placeras i någon specifik åldersgrupp samlas under gruppen *adult*.

0-9 månader i uterus Fetus

0 år Infant

1-6 år Infans I

7-14 år Infans II

15-19 år Juvenilis

20-39 år Adultus

40-59 år Maturus

60+ Senilis

20+ Adult

Som referens för åldersbedömningen har Buikstra & Ubelaker från 1994 använts som underlag.

Inga patologiska förändringar har kunnat konstateras i materialet.

Tafonomi

Tafonomi kan kortfattat beskrivas som de faktorer och processer som påverkar organiska lämningar efter döden, på sin väg från biosfären till litosfären (Gifford 1981:366; Noe-Nygaard 1987:7f; Ubelaker 1997:77). Nedbrytningsprocesser, både naturliga och kulturella, har påverkat det osteologiska materialet, både gällande kvalitet och gällande kvantitet. Dessa inkluderar även diagenesen (kemiska, fysiska och biologiska förändringar som äger rum i ett sediment efter dess avsättning samt under och efter dess litifiering, dvs. förstening) (Sjöling 2007:124). Faktorer som ökar nedbrytningen är mekanisk vittring, tjäle, jordmånens vattengenomsläpplighet och surt pH-värde. Arkeologer och osteologer påverkar också slutresultatet genom utgrävningsteknik och genom efterhanteringen av benen. En stor del av fragmenteringen sker i detta skede. Utgrävningsmetoden kan ha stor betydelse för benmaterialets sammansättning och omfattning. Även jordarten är en faktor som påverkar bevaringsförhållanden på lokaliteterna

Det analyserade benmaterialet bestod uteslutande av brända ben.

Vid en modern kremering av en vuxen människa väger de brända benen mellan 1600 och 3600 gram, med ett genomsnitt på ca 3000 gram, beroende på individens ålder och storlek (McKinley 1989:66). I den analyserade graven uppgick mängden människoben till 7,74 gram. Det är alltså en avsevärt mindre mängd än vid en modern kremering, vilket är vanligt förekommande under järnåldern. Orsaken till att denna skillnad finns har diskuterats av flera osteologer. En av förklaringarna till benförlusten är olika former av rituell hantering av benen före och efter kremeringen (Sigvallius 1994:134).

De brända benens förbränningsgrad

De brända benens färg orsakas till stor del av förbränningstemperaturen. Andra faktorer som påverkar färgen är ex. syretillförseln, kroppens storlek, omgivande ämnen i jorden och hur länge benen utsatts för hetta (Doring 1998). Kremeringsgrad utifrån benens färg har angivits efter Wahls sammanställning (1982).

Indelningen i färg och förbränningsgrad följer Malinowski och Porawski från 1969 (Wahl 1982):

1. Ofullständig förbränning (endast delar av skelettet är förbränt).
2. Dålig förbränning (benen är endast litet spruckna och förvridna).
3. Medelhög förbränning (benen är i större omfattning spruckna och förvridna; gulgrå färg, tidvis svart eller mörkblå).
4. Hög förbränning (benen är mycket spruckna och förvridna; nästa kritvita till färgen).
5. Mycket hög förbränning (benen är mycket bräckliga, spruckna och deformerade; den organiska substansen är fullständigt förbränd, kritvit färg) (Wahl 1982:28f).

Samtliga benfragmenten i analysen hade en medelhög förbränningsgrad (3).

Resultat

Kokgrop S113

Från kokgrop S113 analyserades 134 benfragment som sammanlagt vägde 21,21 g. Genomsnittlig fragmentvikt var 0,15 g. Knappt 21 % av benvikten har bestämts till art och ca 4 % räknat på antalet fragment. De arter som kunnat identifieras är får/get samt tamsvin. Fragmentet framkom i fyndnummer 26 och 9 och hade utsatts för en medelhög förbränningstemperatur, förbränningsgrad 3.

Tabell 2. Artfördelning respektive identifierat benslag fördelat på vikt och fragmentantal i S113.

F-nr	Art	Benslag	Antal	Vikt (g)
F-nr 26	<i>Djur</i>	rörben	2	0,45
	<i>Oidentifierad art</i>	obestämd del	12	0,42
Total benmängd f-nr 26			14	0,87
F-nr 9	Får/get	kranium	2	0,29
		stråben	1	1,86
	<i>Total benmängd får/get</i>		3	2,15
	Tamsvin	hälben	1	1,9
		tandrot	1	0,03
		överkäke	1	0,36
	<i>Total benmängd tamsvin</i>		3	2,29
	<i>Mellanstort däggdjur</i>	revben	4	0,89
	Djur	kranium	4	1,37
		käke	1	0,11
obestämd del		2	0,86	
rörben		35	8,84	
<i>Total benmängd djur</i>		42	11,18	
<i>Oidentifierad art</i>	obestämd del	68	3,83	
Total benmängd f-nr 9			120	20,34
Totalt			134	21,21

Sammanfattning av S113

Antal fragment: 134

Totalvikt (g): 21,21

Obestämd vikt (g): 16,77

Fragmenteringsgrad, små fragm. (mm): mindre än 15 mm, fragmenteringsgrad 1 (Wahl 1982)

Fragmenteringsgrad (vikt/fragment): 0,15 g

Färg/förbränningsgrad: medelhög förbränningsgrad (3) (Wahl 1982)

Får/get:

MIND (minsta individantal): 1

Ålder: äldre än 10 månader

Bedömningsgrunder:

Strålbenet (*radius*): den övre leden hade vuxit samman med rörbensskäftet.

Kön: ?

Bedömningsgrunder: Någon könsbedömning har inte varit möjlig eftersom inga könsindikerande fragment har identifierats.

Tamsvin:

MIND (minsta individantal): 1

Ålder: yngre än 2-2,5 år

Bedömningsgrunder:

Hälbenet (*calcaneus*): hälbensknölen hade inte vuxit samman med hälbenet.

Kön: ?

Bedömningsgrunder: Någon könsbedömning har inte varit möjlig eftersom inga könsindikerande fragment har identifierats.

Grav S250

Från grav S250 analyserades sammanlagt 283 benfragment ca 12,19 g brända ben. Ca 19 % av benvikten har bestämts till art och ca 63 % räknat på antalet fragment. Den art som har identifierats är människa. Övriga fragment var oidentifierbara. Fragmenten framkom i fyndnummer 19 samt i makroprov 98 och 99. Benfragmenten hade en medelhög förbränningsgrad (3) och hade en genomsnittlig vikt på ca 0,04 g.

Tabell 3. Artfördelning respektive identifierat benslag fördelat på vikt och fragmentantal i grav S250.

F-nr/Mp-nr	Art	Benslag	Antal	Vikt (g)
F-nr 19	Människa	obestämd del	3	0,51
		rörben	5	1,31
	<i>Total benmängd människa</i>		8	1,82
	<i>Oidentifierad</i>	<i>obestämd del</i>	46	0,9
Total benmängd f-nr 19			54	2,72
Mp 98	Människa	kranium	4	1,01
		käkben	2	0,07
		obestämd del	8	0,49
		rörben	8	0,81
	<i>Total benmängd människa</i>		22	2,38
<i>Oidentifierad</i>	<i>obestämd del</i>	73	1,12	
Total benmängd mp 98			95	3,5
Mp 99	Människa	obestämd del	5	0,33
		rörben	17	2,89
		tinningben	1	0,32
	<i>Total benmängd människa</i>		23	3,54
	<i>Oidentifierad</i>	<i>obestämd del</i>	111	2,43
Total benmängd mp 99			134	5,97
Totalt			283	12,19

Resultat av analysen, grav S250

Totalt 53 fragment eller 7,74 g människoben påträffades i S250. Lämningar av människa konstaterades i fyndnummer 19 samt ifrån makroprov 98 och 99. Inga fragment som indikerar fler än en individ av människa har framkommit vid analysen. Element från kranium och långa rörben har kunnat identifieras. Övriga mänskliga fragment har inte kunnat bestämmas till benslag men ett antal fragment från olika ledytter har kunnat konstateras. Skelettelement från bål, hand- och fotben samt rörbenens ledändar är alltså kraftigt underrepresenterade. Dessa regioner hör till des skörare i skelettet och fragmenteras därmed lättare både vid kremering och efterföljande hantering. Om dessa fragment delvis finns lämnade på bålplatsen, alternativt deponerade på annan plats är ovisst. Vissa av dem kan finnas bland de obestämbara mänskliga benfragmenten i graven. Dock motsvarar den totala mängden människoben i graven endast en bråkdel av det som kvarstår av en vuxen person vid en modern kremering. De fragment som kunnat ge information om individens ålder visar att denne/denna varit fullvuxen vid dödstillfället. Inga skelettelement lämpliga för könsbedömning påträffades.

Då inga andra arter än människa kunnat konstateras i graven är det mycket möjligt att även de oidentifierade fragmenten härrör från människa. Det kan dock inte uteslutas att även andra oidentifierade arter finns dolda bland dessa fragment.

Sammanfattning av grav S250

Antal fragment: 283

Totalvikt (g): 12,19

Obestämd vikt (g): 6,27

Fragmenteringsgrad, små fragm. (mm): mindre än 15 mm, fragmenteringsgrad 1 (Wahl 1982)

Fragmenteringsgrad (vikt/fragment): 0,04 g

Färg/förbränningsgrad: medelhög förbränningsgrad (3) (Wahl 1982)

Människa:

MIND (minsta individantal): 1

Ålder: Adult (20+)

Bedömningsgrunder:

Skalltaket (*calvarium*): en av de två påträffade skallsömmarna (saggitalsuturen) uppvisade tecken på sammanväxning invändigt. Kraniefragmenten var spjälkade av kremeringshettan varför tjockleksförhållandet mellan *tabulae* och *diploë*, ej kunnat användas som åldersindikator. Övrigt: robustiteten hos den andra skallsömmen (*margo parietalis*) tyder också på att individen var fullvuxen vid dödstillfället.

Kön: ?

Bedömningsgrunder: Någon könsbedömning har inte varit möjlig eftersom inga könsindikerande fragment har identifierats.

Kokgrop S272

Sammanlagt har 49 fragment eller 1,76 g brända ben har analyserats från kokgrop S272. Åtta av fragmenten kunde konstateras härröra från djur övriga fragment var oidentifierbara. Samtliga fragment hade en medelhög förbränningsgrad (3) och den genomsnittliga fragmentvikten var drygt 0,03 g per fragment. Fragmenten framkom i fyndnummer 21.

Tabell 4. Artfördelning respektive identifierat benslag fördelat på vikt och fragmentantal i S272.

F-nr	Art	Benslag	Antal	Vikt (g)
F-nr 21	Djur	rörben	8	1,1
	Oidentifierad	obestämd del	41	0,66
Totalt			49	1,76

Sammanfattning av S272

Antal fragment: 49

Totalvikt (g): 1,76

Obestämd vikt (g): 1,76

Fragmenteringsgrad, små fragm. (mm): mindre än 15 mm, fragmenteringsgrad 1 (Wahl 1982)

Fragmenteringsgrad (vikt/fragment): 0,03 g

Färg/förbränningsgrad: medelhög förbränningsgrad (3) (Wahl 1982)

Referenser

- Arcini, C. 1999. *Health and Disease in Early Lund*. Archaeologica Lundensia VIII. Lund.
- Buikstra, J. E. & Ubelaker, D. H. (red.), 1994. *Standards for data collection from human skeletal remains*. Archaeological Survey Research Studies No. 44. Arkansas.
- Cox, M., 2000. Ageing Adults from the Skeleton. I: *Human Osteology in Archaeology and Forensic Science*. s. 61-81. London.
- Cox, M. & Mays, S., 2000. Sex determination in Skeletal Remains. I: *Human Osteology in Archaeology and Forensic Science*. s. 117-130. London.
- During, E., 1998. *Kremerat skelettmateriel. Kompendium i arkeosteologi*. AOFL. Stockholms universitet.
- Gejvall, N.-G., 1948. Bestämningar av de brända benen från gravarna i Horn. I: Sahlström, K.E. & Gejvall, N-G. *Gravfältet på Kyrkbacken i Horns socken, Västergötland*. KVHAAs handlingar. Del 60:2. Stockholm. s. 153-199.
- Gifford, D. P. 1981. Taphonomy and Paleoecology: A Critical Review of Archaeology's Sister Disciplines. I: Schiffer, M.B. (red.), *Advances in Archaeological Method and Theory* 4. New York: 365-438.
- Iregren, E. & Janusson, H. 1987. Ett obeaktat bronsåldersfynd från Viarp i Skåne. I: Fornvännen 2. Stockholm.
- McKinley J. I., 1989. Cremations: Expectations, Methodologies and Realities. I: *Burial Archaeology. Current Research, Methods and Developments* Red: Roberts C. A.; Lee F., Bintliff, J. BAR British Series 211. Oxford.
- Noe-Nygaard, N. 1987. Taphonomy in Archaeology, with Special Emphasis on Man as a Biasing Factor. *Journal of Danish Archaeology* 6: 6-52.
- Roumelis, N. 2000. *Kremeringar från vikingatida Lovö, Uppland. En metodstudie. C/D-uppsats, Arkeosteologiska forskningslaboratoriet, Stockholms Universitet*. Stockholm.
- Sigvallius, B. 1994. *Funeral Pyres. Iron Age cremations in North Spånga*. Theses and Papers in Osteology 1. Stockholms universitet. Stockholm.
- Sjöling, E. 2007. Bränt, begravt och nedbrutet. Fältosteologiska studier av brända ben. I: *Att nå den andra sidan. Om begravning och ritual i Uppland. Volym 2. Arkeologi E4 Uppland – studier*. Red. M. Notelid. Uppsala.
- Ubelaker, D.H 1997. Taphonomic Applications in Forensic Anthropology. I: Haglund D. & Sorg M.H. (eds.), *Forensic Taphonomy. The Postmortem Fate of Human Remains*. Boca, Raton & Florida: 77-90.
- Wahl, von J., 1982. *Abhandlungen. Leichenbranduntersuchungen. Ein Überblick über die Bearbeitungs- und Aussagemöglichkeiten von Brandgräbern*. Praehistorische Zeitschrift 57/1. Berlin, New York. s. 2-125.

Benkatalog

S-nr	Kontext	Fyndnr/ Mp-nr	Anmärkn.	Art	Benslag	Antal	Vikt (g)
113	Kokegrop	F-nr 26	KP 46	Djur	rörben	2	0,45
113	Kokegrop	F-nr 26	KP 46	Oidentifierad	obestämd del	12	0,42
113	Kokegrop	F-nr 9		Får/get	strålben	1	1,86
113	Kokegrop	F-nr 9		Tamsvin	hälben	1	1,9
113	Kokegrop	F-nr 9		Får/get	kranium	2	0,29
113	Kokegrop	F-nr 9		Tamsvin	överkäke	1	0,36
113	Kokegrop	F-nr 9		Djur	käke	1	0,11
113	Kokegrop	F-nr 9		Tamsvin	tandrot	1	0,03
113	Kokegrop	F-nr 9		Djur	kranium	4	1,37
113	Kokegrop	F-nr 9		Mellanstort däggdjur	revben	4	0,89
113	Kokegrop	F-nr 9		Djur	obestämd del	1	0,17
113	Kokegrop	F-nr 9		Djur	rörben	35	8,84
113	Kokegrop	F-nr 9		Oidentifierad	obestämd del	68	3,83
113	Kokegrop	F-nr 9		Djur	obestämd del	1	0,69
250	Grav	F-nr 19		Människa	rörben	5	1,31
250	Grav	F-nr 19		Människa	obestämd del	3	0,51
250	Grav	F-nr 19		Oidentifierad	obestämd del	46	0,9
250	Grav	Mp 98	öst	Människa	kranium	1	0,38
250	Grav	Mp 98	öst	Människa	kranium	1	0,25
250	Grav	Mp 98	öst	Människa	kranium	2	0,38
250	Grav	Mp 98	öst	Människa	käkben	2	0,07
250	Grav	Mp 98	öst	Människa	obestämd del	3	0,13
250	Grav	Mp 98	öst	Människa	rörben	8	0,81
250	Grav	Mp 98	öst	Människa	obestämd del	5	0,36
250	Grav	Mp 98	öst	Oidentifierad	obestämd del	73	1,12
250	Grav	Mp 99	väst	Människa	tinningben	1	0,32
250	Grav	Mp 99	väst	Människa	obestämd del	3	0,23
250	Grav	Mp 99	väst	Människa	rörben	17	2,89
250	Grav	Mp 99	väst	Människa	obestämd del	2	0,1
250	Grav	Mp 99	väst	Oidentifierad	obestämd del	111	2,43
272	Kokegrop	F-nr 21		Djur	rörben	8	1,1
272	Kokegrop	F-nr 21		Oidentifierad	obestämd del	41	0,66

10.4 POLLENANALYSE

NOK
NATUR OG KULTUR

Pollenanalyser
fra
Skedsmovollen Kirkegård
Skedsmovollen 21/1,33, 206

Annine S. A. Moltzen

NOK rapport nr. 22-2012

NOK
NATUR OG KULTUR

*Cand.scient Annine S.A Moltzen -
Valdemarsgade 19a 2.nf - DK-1665København
Tlf: 33 23 46 55 - Mobil: 40 98 86 75 -
mail: nok@nokam.dk - www.nokam.dk*

Indledning

Fra den arkæologiske udgravning Skedsmovollen kirkegård (21/1,33,206), er der af projektleder Ole Christian Lønaas indsendt 2 pollenprøver. Prøverne er udtaget i et gravminde. Der er tidligere lavet makrofossilanalyser fra lokaliteten, NOK-rapport nr. 01-2012

Metode

Prøverne blev kogt og præpareret ud fra standardmetoden.

Præparatet blev herefter gennemset med henblik på at vurdere prøvernes potentiale.

Resultater

Ved gennemsynet blev der fundet:

Prøve nr. 1. kulpartikler

Prøve nr. 2, intet

Pollenanalyserne kan desværre ikke bidrage med oplysninger om de respektive anlæg.

NOK
NATUR OG KULTUR

Denne rapport er udarbejdet ud fra de betingelser, der er beskrevet i samarbejdsaftalen mellem NOK og Kulturhistorisk Museum i Oslo. Dette indebærer bl.a. at data fra denne rapport kan anvendes internt under hensyntagen til de gældende etiske, akademiske regler vedr. publicering af videnskabelige data. Kommerciel udnyttelse af rapporten, må kun ske efter skriftlig aftale med NOK.

10.5 DATERINGER

Lab. ref.	Oppdragsgivers ref.	Materiale	Datert del	¹⁴ C alder for nåtid	Kalibrert alder	δ ¹³ C ‰
TRa-4326	S113, Fnr. 9 Skedsmovollen Skedsmo, Akershus	Bein Svin		1210 ± 30	AD780-885	-27.5
TRa-4327	S250, Fnr. 19 Skedsmovollen Skedsmo, Akershus	Bein Menneske		1550 ± 30	AD450-560	-21.8

Dato: 19 OCT 2012

Laboratoriet for Radiologisk Datering

Sølvi Stene

Helene Svarva

UPPSALA
UNIVERSITET

Ångströmlaboratoriet
Tandemlaboratoriet

Göran Possnert

Besöksadress:
Ångströmlaboratoriet
Lägerhyddsvägen 1
Rum 4143

Postadress:
Box 529
751 20 Uppsala

Telefon:
018 – 471 30 59

Telefax:
018 – 55 57 38

Hemsida:
<http://www.angstrom.uu.se>

E-post:
Goran.Possnert@Angstrom.uu.se

Uppsala 2013-09-06

Ole Christian Lonaas
Kulturhistorisk museum, Universitetet i Oslo
Postboks 6762, St Olavs plass
NO-0130 OSLO
Norge

11/266 - 33
0231-21

Resultat av ^{14}C datering av träkol och makrofossiler från Skedsmovollen/Skedsmo, Akershus, Norge.

Förbehandling av träkol och liknande material:

1. Synliga rottrådar borttages.
2. 1 % HCl tillsätts (8-10 timmar, under kokpunkten) (karbonat bort).
3. 1 % NaOH tillsätts (8-10 timmar, under kokpunkten). Löslig fraktion fälls genom tillsättning av konc. HCl. Fällningen som till största delen består av humusmaterial, tvättas, torkas och benämns fraktion SOL. Olöslig del, som benämns INS, består främst av det ursprungliga organiska materialet. Denna fraktion ger därför den mest relevanta åldern. Fraktionen SOL däremot ger information om eventuella föroreningars inverkan.

Före acceleratorbestämningen av ^{14}C -innehållet förbränns det tvättade och intorkade materialet, surgjort till pH 4, till CO_2 -gas, som i sin tur konverteras till fast grafit genom en Fe-katalytisk reaktion. I den aktuella undersökningen har fraktionen INS daterats.

Förbehandling av makrofossiler:

1. 1 % HCl tillsätts (10 timmar, under kokpunkten) (karbonat bort).
2. 0.5 % NaOH tillsätts (1 timme 60°C). Löslig fraktion fälls genom tillsättning av konc. HCl. Fällningen som till största delen består av humusmaterial, tvättas, torkas och benämns fraktion SOL. Olöslig del, som benämns INS, består främst av det ursprungliga organiska materialet. Denna fraktion ger därför den mest relevanta åldern. Fraktionen SOL däremot ger information om eventuella föroreningars inverkan.

Före acceleratorbestämningen av ^{14}C -innehållet förbränns det intorkade materialet, surgjort till pH 4, till CO_2 -gas, som i sin tur konverteras till fast grafit genom en Fe-katalytiskreaktion. I den aktuella undersökningen har fraktionen INS daterats.

RESULTAT

Labnummer	Prov	$\delta^{13}\text{C}\text{‰ VPDB}$	^{14}C age BP
Ua-46700	C58231/5	-23,7	384 ± 30
Ua-46701	C58232/7	-22,2	1 167 ± 30
Ua-46702	C58232/8	-20,5	1 187 ± 30
Ua-46703	C58232/22	-22,3	1 128 ± 30
Ua-46704	C58232/23	-19,3	1 171 ± 30
Ua-46705	C58232/24	-22,9	1 155 ± 30
Ua-46706	C58232/33	-24,9	1 123 ± 30
Ua-46707	C58232/40	-21,7	2 105 ± 30
Ua-46708	C58232/42	-25,8	2 095 ± 30
Ua-46709	C58232/43	-23,6	3 263 ± 35
Ua-46710	C58232/45	-27,7	2 030 ± 30
Ua-46711	C58232/78	-26,3	2 054 ± 30
Ua-46712	C58232/79	-25,7	1 988 ± 30
Ua-46713	C58232/81	-24,3	1 102 ± 30
Ua-46714	C58232/87	-21,8	1 674 ± 30
Ua-46715	C58232/94	-24,0	2 297 ± 30
Ua-46716	C58232/95	-25,9	1 251 ± 30
Ua-46717	C58232/98	-26,3	2 156 ± 30
Ua-46718	C58232/106	-22,8	1 332 ± 30
Ua-46719	C58232/107	-23,8	1 399 ± 30
Ua-46720	C58232/113	-26,5	3 629 ± 31
Ua-46721	C58233/1	-21,6	500 ± 30

Med vänlig hälsning

Göran Possnert/ Elisabet Pettersson

